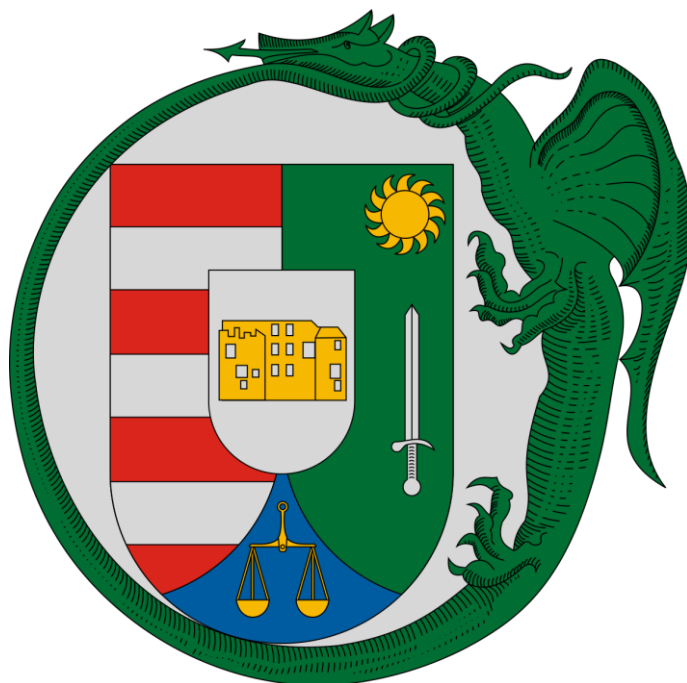

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kisvárdai Város Önkormányzata

2024-2029.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	53
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	87
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	94
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	107
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	113
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	115
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	117
1. A HEP IT részletei.....	117
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	117
Jövőképünk	119
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	119
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	120
3. Megvalósítás	124
3.1 A megvalósítás előkészítése	124
3.2 A megvalósítás folyamata	124
3.3 Monitoring és visszacsatolás	127
3.4 Nyilvánosság	127
3.6 Érvényesülés, módosítás	128
4. Elfogadás módja és dátuma	129

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Kisvárdai Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

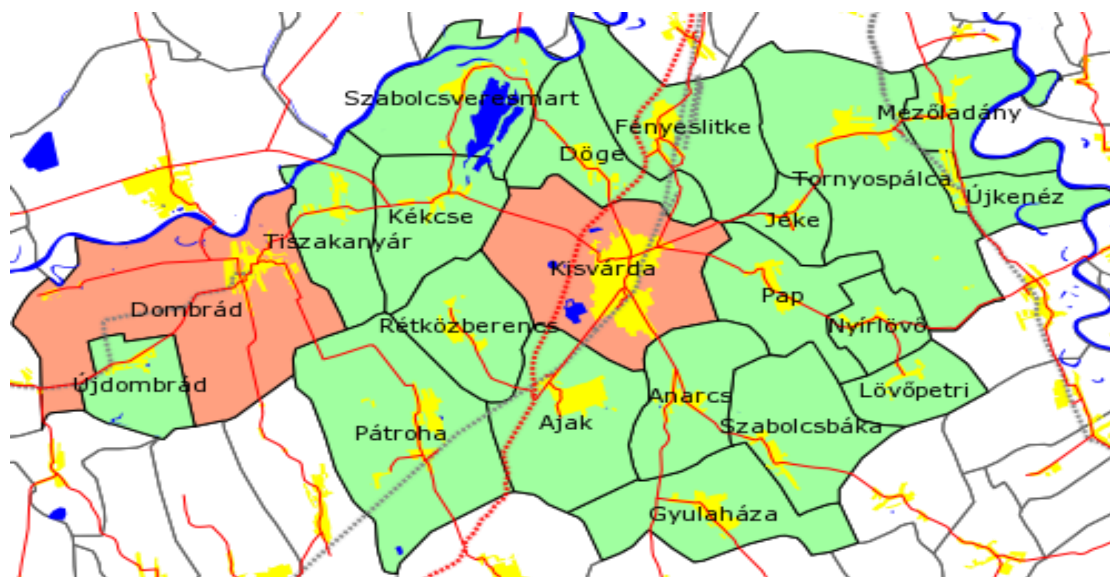
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kisvárdai város az Észak-Alföldi régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében, Nyíregyházától 47 kilométerre, az ukrán határtól 22 kilométerre fekszik, két nagy tájegység határánál: keleten a Nyírség, nyugaton a Rétköz határolja. Észak felől Döge, északkeletről Fényeslitke, keletről Pap, délkeletről Anarcs, délről Ajak, nyugatról Rétközberencs, északnyugatról Kékcse települések határolják. A város 3.734 ha területű, melyben a külterületi részek is benne vannak. Ebből a belterület nagyság 911 ha. A város Északkelet-Magyarország egyik legmeghatározóbb városi ranggal rendelkező települése.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Kisvárdai elhelyezkedése:

Forrás: www.teir.vati.hu

Kisvárda a vármegye decentrumai közé tartozik. A Kisvárda-Záhony decentrum egy nemzetközi logisztikai központ, amely felértékeli a vármegyében és az országban betöltött stratégiai szerepkörét. A város jelentős vonzaskörzettel bír, melyet szolgáltatásai, valamint kedvező közlekedés-földrajzi helyzete biztosít. Kisvárda járási székhely, mely oktatási, kulturális és gazdasági központi szerepéből adódóan, népességszámahoz képest, rendkívül funkciógazdag település.

A 2022. évi statisztikai adatok szerint Kisvárda állandó népessége 15.965 fő. Kisvárdára is jellemzőek az országos tendenciák. Fokozatosan csökken a fiatalkorúak száma és aránya és növekszik az időskorúak aránya. A 60 év feletti korosztály tekintetében mutatható ki a növekedés, mely a város elöregedését jelzi. Kisvárda munkaügyi piaca jobb, mint a vármegyei átlag, az elvándorlások száma azonban magas és több kiaknázatlan lehetőség rejlik a térségben. A város megközelítése rendkívül jó, egy ipari terület, akár ipari park kialakítása több munkahelyet teremtené. Kisvárda egyik fontos természeti értéke a termálvíz, amely az épített és kulturális örökség mellett az idegenforgalom egy fő vonzó ereje. Kisvárda műemlékekben és helyi építészeti értékben egyaránt bővelkedik.

A járásközponti szerepkörünkből adódóan fokozott igénybevételnek kitett útjaink, járdáink a 2022-2023. években folyamatosan kerültek felújításra, a város jelentős területén elvégezték a kátyúzási munkákat, csapadékvíz elvezetési problémákat szüntettek meg. Ezek a munkálatok folyamatosan zajlanak mai napig is. A kisgyermekes családok igényeinek eleget téve új játszótereket építettünk, illetve a meglévőknél pótoltuk a hiányosságokat, továbbá parkjaink kulturáltabbá tételét is sikerült megvalósítanunk. Az elavult, megrongálódott vagy eltűnt közúti jelzőtáblák pótlása folyamatosan történik.

A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (továbbiakban NIF Zrt.) beruházásában 3,3 kilométer hosszú déli tehermentesítő út került megépítésre, amelyben 4 körforgalom és egy vasúti szintbeli kereszteződés került kialakításra. Ez a kiemelkedő beruházás lehetővé tette a város tehermentesítését a 7,5 tonna feletti tehergépjárművektől, és egyszerűbbé vált a kamionok számára a város déli iparterületének megközelítése is. Szintén a NIF Zrt. beruházásában valósult meg a Várdai István- Krucsay Márton utak kereszteződésében egy körforgalom, négy gyalogos átkelőhely, és két autóbusz egyidejű megállását biztosító új autóbuszöböl kialakítása, melynek célja a közösségi közlekedés útvonalának fejlesztése és a baleset megelőzése. A beruházás során

megtörtént a csomópontba csatlakozó utcák burkolatának felújítása és a járdák átépítése is. Továbbá a Papi és Litki út között megépült az észak-keleti elkerülő út három körforgalommal. A Mátyás király útról a stadion és a strand megközelítésére szolgáló bekötő út épült parkolókkal. Megépült a Kisvárdai-Kékcse közötti kerékpárút egy szakasza a Belfő csatorna és az Aldi áruházhoz vezető út között. A 4. sz. főútvonaltól a 381. számú főút mellett járda épült a Hada Kft bejáratáig, valamint autóbuszöböl épült a Strand előtt, valamint gyalogosátkelő létesül. A Várdai István utcán 4 db autóbuszöböl épült mellyel javulnak a közlekedés feltételei. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. fejlesztésében megvalósult a 4 es számú főút és Kisvárdai Révleányvár összekötő út kereszteződésében egy újabb körforgalom kialakítása.

A MÁV Zrt. három ütemben, saját forrásból megvalósuló parkolókat, akadálymentesített gyalogos-kerékpáros aluljárót, továbbá új magas peront épített. Felújította a vágányhálózatot, modernizálta a hangos és vizuális utas tájékoztató rendszert, renoválta az állomás épületét és környezetét. A beruházás elsődleges célja hogy csökkentse, illetve megelőzze a – nem ritkán halálos kimenetelű – vasúti baleseteket, ezért a biztonságos átjutás érdekében gyalogos-kerékpáros aluljárót épít. Önkormányzati kivitelezésben valósultak meg a Mátyás király úton Kisvárdát Fényeslitkével és Dögevel, az Árpád úton Anarccsal, és az Attila úton Ajakkal összekötő kerékpár utak.

Kisvárdán helyi, megyei, országos, valamint nemzetközi rendezvények lebonyolítására is alkalmas nyilvános használatú Atlétikai Centrum jött létre. A 400 méteres, a célegyenesben nyolcsávos külső rekortán pálya, az általa körbeölelt felújított gyepfelületű futballpálya, ugyancsak rekortán borítású futófolyosó, kibővített tornacsarnok, kondicionáló terem, és több tucat megújult öltöző várja a térség sportolni vágyó lakosságát.

Továbbá a kisvárdai Várkertben 2400 fő befogadására alkalmas MLSZ C besorolású Stadion került kialakításra.

EFOP pályázat keretében Kisvárdai, Szent László u. 14. és 16. szám alatti önkormányzati bérlakások belső felújítása valósult meg. Az ingatlanok felújításával lehetőség nyílik a fiatalok vagy fiatal párok lakáshoz jutásához, ezzel növelve esélyüket az önálló életre.

Megújultak Kisvárdai közintézményei is. A pályázat keretében külső hőszigetelés, nyílászáró csere és födém szigetelés valósult meg a következő helyszíneken: Kisvárdai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály, Vári Emil Általános Iskola, Tüdőgondozó, Csillag-közi Központi Társulási Óvoda, Császai L. úti Óvoda, Tordai úti Óvoda, Teichmann Vilmos Általános Iskola, Nyitnikék Óvoda, Weiner Leó Alapfokú Művészeti Iskola., Pedagógiai Szak. Szolgálat, Kisvárdai és Térsége Szociális Szolgálat, Idősek Otthona, Móricz Zsigmond úti óvoda, Somogyi Rezső Általános Iskola, Kisvárdai SZC II. Rákóczi Ferenc Szakközép- és Szakiskola.

A Városi Egészségügyi Alapellátás emeleti szintjének komplex korszerűsítése, a Honvédelmi Sportközpont közműfejlesztése, a Bocskai utca (gyermekotthon) felújítása, valamint az Idősek otthona és a Hajléktalanok átmeneti szállása akadálymentesítése megtörtént. Folytatódtak a parkoló kialakítások városunkban. Többek között a Szent László utcán, a Malom közben, a Tompos úti lakótelepen.

Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Kisvárdán című támogatásból megvalósuló beruházásnak köszönhetően Kisvárdai közintézményei közül napelem telepítése történt meg a Városháza, a Városi Egészségügyi Alapellátás, a Várszínház és Művelődési Központ, a Csillag-közi Óvoda, a Nyitnikék Óvoda, valamint a Városi Tornacsarnok épületén. A Városi tornacsarnok külső határoló szerkezeteinek szigetelése, illetve a nyílászárók cseréje is megvalósult. Teljes körű felújításon esett át, a több ütemben megvalósuló fejlesztés eredményeként a Zsinagóga épülete.

„Élhető települési környezet megteremtése Kisvárdán a zöld felületek és a közösségi terek megújításával” című projekt keretében támogatást nyert Kisvárdai zöldfelületeinek és közösségi tereinek megújítására. A projekt keretében megvalósultak Kisvárdai zöld területei: a Flórián téri park, a Kodály park, a kutyás park, a városi tanösvény, a Vár-tó park, a Vár utcai zöldháromszög, a Zrínyi téri park felújítása játszótér kialakításával. Emellett megújult a Kossuth utcai útburkolat, valamint megtörtént a Várdai úti buszmegálló öbölbe helyezése. Továbbá kialakításra került a

Küzdősportok Háza a Krucsay Márton utcán. Az épületben csoportos edzőterem, boks ring, birkózó szőnyeg, továbbá edzésre alkalmas kisebb termek kapnak helyet.

A projekt által nem csupán egy környezetében is élhetőbb, zöldőbb város lett Kisvárdá, hanem az újonnan kialakított parkokkal, sétányokkal, szabadidős sport-terekkel, a gyermek, család, de még a kutya barát fejlesztésekkel is sokkal tartalmasabban, kellemesebben tölthetjük el szabadidőnket.

Kisvárdá csapadékvíz elvezető hálózatának fejlesztése keretében a beavatkozások az alábbi utcákat érintették: Váralja utca, Vár utca, Kölcsey utca, Mester utca, Szent György utca és a Jós András utca. A csapadékvíz elvezető hálózat korszerűsítése kiemelten megjelenik az Integrált Településfejlesztési Stratégiában.

Kisvárdá Város Önkormányzata támogatást nyert az új múzeumi épület, tájház kialakításának a támogatására. 2023. decemberében került átadásra városunk első tájháza, valamint folyamatban van a Tájház 2. projektünk, melyeknek célja a hagyományok ápolása és továbbadása a jövő nemzedékének. Az új Múzeum kivitelezése még folyamatban van.

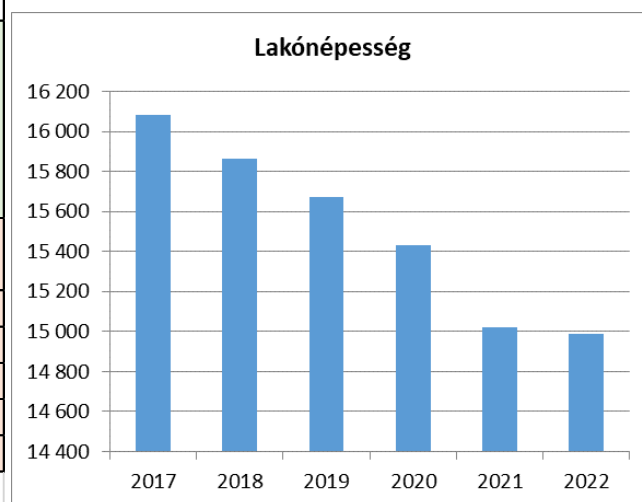
Önkormányzatunk vissza nem térítendő támogatást kapott, a Kisvárdai Multifunkciós Sportcsarnok megvalósítására. A támogatás végső kezdeményezettje és a beruházás megvalósítója a Nemzeti Sportközpontok költségvetési szerv.

Az eddig megvalósult fejlesztések településünk lakosainak javára szolgál, továbbá jelentősen növeli a település népességmegtartó erejét, valamint a település vonzerejét.

Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	16 084	bázis év
2018	15 863	98,63%
2019	15 671	98,79%
2020	15 432	98,47%
2021	15 020	97,33%
2022	14 990	99,80%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	7 871	8 693	16564	47,52%	52,48%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			414	2,50%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 126	1 063	2189	6,80%	6,42%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	285	229	514	1,72%	1,38%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	4 737	4 761	9498	28,60%	28,74%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	546	692	1238	3,30%	4,18%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	1 177	1 948	3125	7,11%	11,76%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	2 753	2 334	117,95%
2018	2 852	2 300	124,00%
2019	3 018	2 256	133,78%
2020	3 125	2 189	142,76%
2021	3 194	2 112	151,23%
2022	3 262	2 007	162,53%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások		5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)	Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-16,81	2017	-0,68
2018	-15,15	2018	-3,32
2019	-15,54	2019	-2,28
2020	-24,24	2020	-3,28
2021	-14,19	2021	-7,29
2022	-23,20	2022	-5,34
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Az Önkormányzat működése során az esélyegyenlőség megvalósítását – az EU elvárásoknak is megfelelően – horizontális elvként kell meghatározni, melynek át kell hatnia az önkormányzat valamennyi tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, és a helyi szintű közpolitikák alakítását egyaránt.

Kisvárdai Város Önkormányzata és szervei tudatában vannak annak, hogy munkáltatóként, intézményfenntartóként, közvetlen szolgáltatóként, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként is kötelesek megtartani valamennyi jogviszonyukban és eljárásukban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben (Ebkty.) meghatározott egyenlő bánásmód követelményét.

A város más szervekkel – társszervek, civil szervezetek, egyházak, önszerveződések, társulások, egyesületek és alapítványok- együttműködve törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Az esélyegyenlőségi politika követése során a szervezeten belüli együttműködés jellemzi, az önkormányzat vezetésétől a képviselőtestületen és bizottságokon keresztül egészen a végrehajtás szintjéig. Ösztönzi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a közösség életében.

Esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

Az Önkormányzat két évente felülvizsgálja az esélyegyenlőségi programját, terveit.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisvárdai Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alább felsorolt stratégiai programok, tervek szerves részét és alapját képezték a jelen dokumentum elkészítésének.

- Integrált Városfejlesztési Stratégia

Meghatározza a városfejlesztés fő irányvonalait, problémáit, megoldási alternatíváit.

- Kisvárdai Város Önkormányzatának Ifjúsági koncepciója és ifjúsági cselekvési terve 2012-2016

A Tervben meghatározásra került az ifjúságot érintő problémák feltárása, illetve lehetséges megoldások – együttműködések meghatározása. A közoktatás feladatellátására vonatkozó intézkedéseket, terveket, együttműködési lehetőségeket és fejlesztéseket határozza meg.

- Kisvárdai város Antiszegregációs Terve 2009

Kérdőíves felmérés alapján szegregátumként azon egybefüggő, körülhatárolható területek kerültek meghatározásra, ahol legalább 50 fő lakónépességet alapul véve az aktív korúakon belül az alacsony státuszú lakosok aránya legalább 50 %.

- Kisvárdai város szociális szolgáltatás-tervezési koncepciója

Tartalmazza különösen a:

- lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

- Szociális térkép 2010

A szociális térkép célja az, hogy a helyi társadalomról az általános ismeretknél mélyebb képet nyújtson. Megmutatja a helyi társadalom rétegződését, térbeli elhelyezkedését, a helyi társadalmi viszonyok rendszerét.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A kisvárdai járás 21 települése gyermekjóléti, szociális és egészségügyi alapellátási feladatok közös megszervezésében állapodott meg, s létrehozta Kisvárdai székhellyel **a Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulást**. A Társulás által ellátandó feladatok eltérő ellátási területekre terjednek ki. Kisvárdai Város Önkormányzata az alábbi gyermekjóléti feladatokat Társulás útján biztosítja: család és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgálat, helyettes szülői feladatok, családi bölcsőde, alternatív napközbeni ellátás-játszóház.

A következő szolgáltatásokat egyházi szolgáltató nyújtja:

tanyagondnoki szolgáltatás, étkezési szolgáltatás, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idős és demens betegek nappali ellátása, nappali ellátás fogyatékos személyek részére, idősek otthona, hajléktalanok átmeneti szállása, bölcsőde.

A **Tisza Európai Területi Társulás** 2015. október 16-án jött létre három önkormányzat együttműködésével. A három önkormányzat a következő: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat, Kisvárdai Város Önkormányzata és a Kárpátaljai Megyei Tanács.

A Társulás különös célja, hogy az említett kormányközi egyezménynek megfelelően az alábbi fejlesztési területeken megvalósítsa a határon átnyúló együttműködést:

- a) Közlekedési és hírközlési infrastruktúra
- b) Energetika
- c) Idegenforgalom
- d) Oktatás, szakképzés
- e) Tudományos kutatás és fejlesztés
- f) Kultúra
- g) Egészségügy
- h) Sport
- i) Tisza és mellékfolyóinak védelme és fejlesztése
- j) Logisztika
- k) Kis- és középvállalkozások támogatása
- l) Környezet- és természetvédelem
- m) Mezőgazdaság
- n) A határ menti lakosság problémáinak kezelése.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során adatokat merítettünk a TEIR rendszerből, valamint a 2.1. pontban felsorolt dokumentumokból, valamint a helyi, intézményi, szolgáltatói nyilvántartásokból.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Szabolcs- Szatmár- Bereg Vármegye országos tekintetben évek óta az egyik legkedvezőtlenebb jövedelmi helyzettel rendelkező megye. A vármegyei jövedelmek alacsony mivoltát komplexen, több tényező (alacsony foglalkoztatási arány, keresetszínvonal; mérsékelt ellátási összegben részesülő munkanélküliek, rokkantsági nyugdíjasok magas aránya; az alacsonyabb keresetekből adódó kisebb összegű nyugellátás; a segélyből élők magas aránya; az átlagosnál nagyobb fokú eltartási kötelezettség) együttesen magyarázza, bár hatásaik külön- külön sem elhanyagolhatóak.

Kisvárdán 2023-ban az összes adófizető 13.171 fő volt. Egyéni vállalkozók száma: 1.571 fő, társas vállalkozók száma: 1.309 fő volt. Az adó alakulásában erőteljes növekedés figyelhető meg az elmúlt időszakban, amely azt mutatja, hogy a lakosság jövedelmi viszonyai javultak. A lakáskörülmények javítása érdekében a település és a terv általános célkitűzése, hogy a szegregátumokban élő családok egy részének mobilizációját ösztönözzék, szebb, komfortosabb

környezetben történő letelepedésüket, integrált körülmények között önkormányzati bérlakások nyújtásával, a szegregátumokban található, a még fel nem újított önkormányzati bérlakásának korszerűsítésével segítsék. Ezzel is kívánjuk elősegíteni az itt élők élhetőbb környezetbe kerülését, és a szegregátumok területének csökkenését, vagy legalábbis növekedésének megállítását. A megfelelő iskolai végzettség megszerzését célzott képzések, átképzések további biztosításával segíti az önkormányzat, a Kisvárdai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, a településen található oktatási intézmények, valamint a bekapcsolódó civil szervezetek. A település ösztönzi a vállalkozások betelepülését, biztosítja a hiányszakmák képzését, támogatások nyújtásával ösztönzi a halmozottan hátrányos helyzetű emberek, a romák, több gyermekes anyák, alacsony iskolázottságúak elhelyezkedését. A Záhony-Fényeslitke ipari beruházások nyújtotta lehetőségeket a település igyekszik kihasználni, ehhez főként képzési és szolgáltató funkciókat biztosítanak.

Tábla:3.1

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	51,67	29,56
2018	51,76	26,73
2019	52,04	23,75
2020	50,75	23,36
2021	51,70	21,99
2022	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

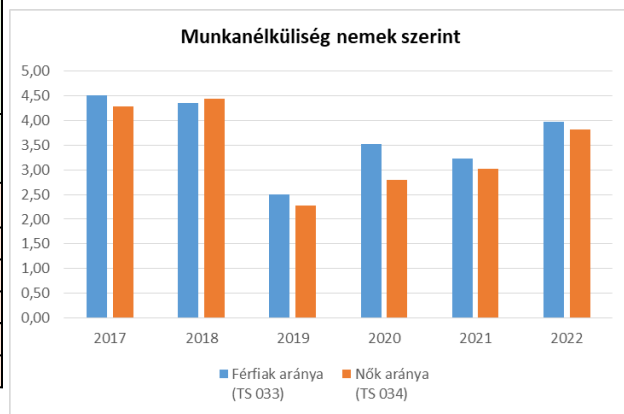
Kisvárdai városában a foglalkoztatottak száma a KSH adatai szerint 2022-ben: 7.262 fő. Az álláskeresők száma, ebből tartós álláskeresők 2022-től napjainkig:

Év	Álláskeresők (fő)	Tartós álláskeresők (fő)
2022	374	119
2023	414	125
2024	382	126

Tábla:3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	4,52	4,29	4,41%
2018	4,36	4,45	4,41%
2019	2,51	2,28	2,40%
2020	3,52	2,80	3,16%
2021	3,23	3,02	3,13%
2022	3,98	3,82	3,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

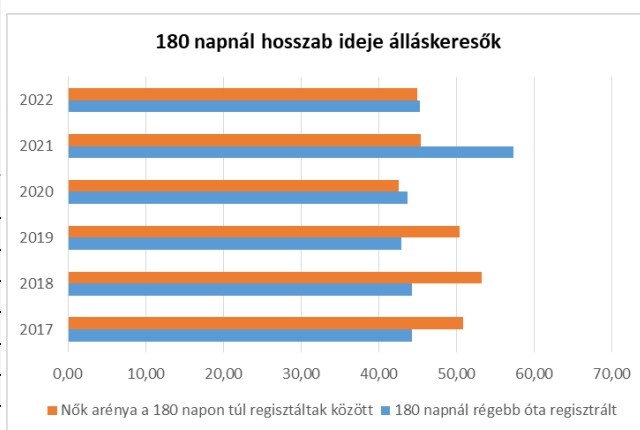

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	538	526	277	355	342	417
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	39,00	23,00	11,00	12,00	10,00	18,00
	%	7,25%	4,37%	3,97%	3,38%	2,92%	4,32%
21-25 év (TS 038)	Fő	68,00	62,00	20,00	32,00	29,00	39,00
	%	12,64%	11,79%	7,22%	9,01%	8,48%	9,35%
26-30 év (TS 039)	Fő	63,00	64,00	24,00	28,00	28,00	38,00
	%	11,71%	12,17%	8,66%	7,89%	8,19%	9,11%
31-35 év (TS 040)	Fő	52,00	59,00	24,00	34,00	29,00	37,00
	%	9,67%	11,22%	8,66%	9,58%	8,48%	8,87%
36-40 év (TS 041)	Fő	67,00	47,00	23,00	23,00	25,00	28,00
	%	12,45%	8,94%	8,30%	6,48%	7,31%	6,71%
41-45 év (TS 042)	Fő	57,00	60,00	36,00	28,00	39,00	41,00
	%	10,59%	11,41%	13,00%	7,89%	11,40%	9,83%
46-50 év (TS 043)	Fő	41,00	49,00	25,00	37,00	25,00	51,00
	%	7,62%	9,32%	9,03%	10,42%	7,31%	12,23%
51-55 év (TS 044)	Fő	50,00	48,00	17,00	30,00	24,00	31,00
	%	9,29%	9,13%	6,14%	8,45%	7,02%	7,43%
56-60 év (TS 045)	Fő	56,00	60,00	41,00	51,00	31,00	38,00
	%	10,41%	11,41%	14,80%	14,37%	9,06%	9,11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	45,00	54,00	56,00	80,00	102,00	96,00
	%	8,36%	10,27%	20,22%	22,54%	29,82%	23,02%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	44,24	50,84
2018	44,30	53,22
2019	42,96	50,42
2020	43,66	42,58
2021	57,31	45,41
2022	45,32	44,97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Alacsony iskolai végzettségűek száma Kisvárdai településen

Év	kevesebb, mint 8 általánossal rendelkezők	8 általánossal rendelkezők
2022	12	96
2023	7	98
2024	5	84

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatása támogatott foglalkoztatás keretében kisvárdai lakosok tekintetében:

Év	25 év alatt	25 év felett
2022	29	40
2023	34	44

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	538	26	4,83%	124	23,05%	388	72,12%
2018	526	19	3,61%	163	30,99%	344	65,40%
2019	277	11	3,97%	65	23,47%	201	72,56%
2020	355	12	3,38%	102	28,73%	241	67,89%
2021	342	13	3,80%	79	23,10%	250	73,10%
2022	417	10	2,40%	109	26,14%	298	71,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2011. előtt a közfoglalkoztatás alapvetően három formában (közhatalmi munka, központi közmunkaprogram, közcélú munka) működött Magyarországon, amelyek az elvégzett munka jellegében kevésbé, finanszírozásban viszont jelentősen különböztek egymástól. 2011. szeptember elsejétől a három közfoglalkoztatási formát a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény szabályozásában az "egységes közfoglalkoztatás rendszere" váltotta fel. Ezen új rendszerben folytatódott a korábban már egyre hangsúlyozottabbá váló „segély helyett munka” szemlélet, a

közfoglalkoztatás volumene tovább bővült, szigorúbbá váltak a tartósan állást keresők együttműködési kötelezettségei, és enyhült a finanszírozás intézményrendszerének széttörédezettsége. Az érintettek a korábban érvényben lévő munkaviszony helyett egy speciális jogviszonyban, ún. közfoglalkoztatási jogviszonyban vesznek részt, melynek megalkotása lehetővé tette a közfoglalkoztatási bér bevezetését. Az egységes közfoglalkoztatáson belül többféle programtípus (rövid időtartamú közfoglalkoztatás, hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, országos közfoglalkoztatási program, értékteremtő közfoglalkoztatás, Start-mintaprogramok, téli átmeneti közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás, vállalkozás részére nyújtható támogatás) is előfordul, ezek elterjedtsége az elmúlt években változó volt, egyes típusok már meg is szűntek. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskereső) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

Jelenleg a közfoglalkoztatási programok működtetését egyértelműen és alapjaiban a nyílt munkaerőpiac helyzete befolyásolja. A jelenlegi helyzetet a munkaerő kereslet növekedése, ugyanakkor összességében a munkaerő kínálat stagnálása, csökkenése jellemzi, amely a munkaerőpiac egyre feszesebbé válását eredményezi. Az álláskereső jelentős része továbbra is szakképzetlen, motiválatlan, mentális, szociális, vagy egészségügyi hátrányokkal küzd.

A közfoglalkoztatás rendszerével kapcsolatban támasztott legfontosabb kormányzati célkitűzés, hogy a közfoglalkoztatottak a közfoglalkoztatás rendszeréből az elsődleges munkaerőpiacra minél nagyobb arányban visszakerüljenek. A visszajuttatás elősegítésének egyik meghatározó eszköze a közfoglalkoztatott piaci igényeknek megfelelő alap-, illetve szakképzésben való részesítése. Közfoglalkoztatási jogviszonyban álló, legfeljebb befejezett általános iskolai végzettséggel rendelkező személyek képzése 2016. évtől kezdődően a GINOP-6.1.1-15 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” című kiemelt projekt keretében valósulnak meg. A projektet a Belügyminisztérium azzal a céllal indította, hogy ösztönözze az alacsony iskolai végzettséggel, munkaerő-piacon keresett kompetenciával vagy szakképesítéssel nem rendelkező felnőtt lakosság, kiemelten a közfoglalkoztatottak részvételét az oktatásban, és lehetőséget biztosítson számukra a munkaerő-piaci szempontból releváns képzettség megszerzésére. Önkormányzatunk 2020. évben 6 fő kertész, míg 2021. évben 7 fő végzett szakácssegéd képzésben, 2022. évben vas- és acélfeldolgozó tanfolyamon 8 fő, eladó képzésben 8 fő, rongyszőnyeg készítő képzésben 14 fő vett részt; 2023-ban zöldség és gyümölcsstermesztő tanfolyamon végzett 3 fő.

Az elsődleges munkaerőpiacról kiszorult álláskereső foglalkoztathatóságának növelése, valamint településüzemeltetési feladatok segítése érdekében Kisvárdai város Önkormányzata 2012. évben csatlakozott a járási startmunka programokhoz, melyek folytatásával a város vezetés kiemelt célja az élhető település és helyi sajátosságokra épülő fejlesztések megvalósítása, az alacsony iskolai végzettségű álláskereső munkához juttatása és a roma lakosság társadalmi integrációjának támogatása. Önkormányzatunk által megvalósított járási startmunka programelemek: szociális jellegű program, helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás (betonelem gyártás, varroda). Ezen közfoglalkoztatási programok bővítik városunkban a munkalehetőségek számát, helyben teremtenek munkalehetőséget, segítik a munkavállalási hátrányok leküzdését, munkavállalási készségek fejlesztését, és gyakorlati tapasztalatok megszerzését is lehetővé teszik.

A járási startmunka programok mellett jelentős városunkban az intézmények munkáját segítő, közösségi célokat szolgáló közfoglalkoztatás is, mely közfoglalkoztatási formába (hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás) bevont álláskereső köztisztasági, karbantartó, portaszolgálat, irodai adminisztráció, takarító, konyhai kisegítő, kézbesítő és egyéb kisegítő feladatokat látnak el.

A Kormány egyik kiemelt célkitűzése a teljes foglalkoztatottság elérése. E cél megvalósítása érdekében a Belügyminisztérium közfoglalkoztatásért felelős szakmacsoportja számos olyan

rendelkezést, intézkedést vezetett be, amelynek során ösztönözni kívánja a közfoglalkoztatottakat arra, hogy az elsődleges munkaerőpiacon helyezkedjenek el. Ebben az egyik legjelentősebb lépés a közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásáról szóló 328/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet megalkotása volt. A Kormány annak érdekében, hogy segítse a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek elhelyezkedését, és megteremtse az egyén oldaláról az érdekeltséget a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépésre, a közfoglalkoztatás rendszerében bevezette az ún. elhelyezkedési juttatás intézményét. A közfoglalkoztatott juttatásban részesül, amennyiben sikerül elhelyezkednie az elsődleges munkaerőpiacon még a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejárta előtt.

A kormányzati célkitűzések, fentiekben ismertetett intézkedések eredményeként, figyelemmel városunk élénkülő beruházásaira és ennek függvényében javuló munkaerőpiaci folyamatokra, a közfoglalkoztatásban részt vevők létszáma évről-évre csökken. Jelenleg 145 fő vesz részt a közfoglalkoztatási programokban, míg 2012. évben több, mint 600 fő közfoglalkoztatott volt.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	534	535
2018	411	377
2019	381	284
2020	451	249
2021	283	237
2022	216	210
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A rendszerváltást megelőzően a térségi funkcióhoz idomulva elsősorban mezőgazdasági profilú volt a település. A Szeszipari Vállalat a térség mezőgazdaságában nagy jelentőséggel bíró gyümölcsstermesztésre épült. Ezeket további – már teljes egészében ipari - beruházások követték.

A rendszerváltást követően a megváltozott gazdasági környezet és mechanizmusok olyan kihívások elé állították a városban tevékenykedő vállalkozásokat, melyekre korábban nem voltak felkészülve: piaci viszonyoknak nem megfelelő termelési struktúra, túlfoglalkoztatás, alacsony technológiai színvonal, veszteséges termelés nehezítette a nagyobb vállalatok helyzetét. Ez, hasonlóan az ország más területeihez nagyarányú létszámleépítésekbe torkollott, mely a döntően ipari foglalkoztatottság mellett katasztrofális, feszültségekkel teli helyzetet teremtett a térségen belül. A vállalkozási kedvet jól mutatja az ezerfőnyi lakosságra eső működő vállalkozások száma. Ezek alapján Kisvárdai országos átlag körüli értéket produkál, csupán kis mértékben maradva le attól. Kisvárdai vállalkozói aktivitás szempontjából kifejezetten aktívnak mondható. A Kisvárdára jellemző vállalkozási kedv megfelel az országos tendenciáknak, mely során 2001-től határozott

növekedés volt tapasztalható a vállalkozói szférában, majd a 2003-as tetőzés után 2005-re a vállalkozói aktivitás a 2001-es szintre esett vissza, ami azonban így is kiemelkedő érték a térségben.

2023-as adatok szerint az egyéni és társas vállalkozások száma:2880.

Városunk beruházással kapcsolatos fejlesztési elképzelései és megvalósítani kívánt céljai jelenleg egyaránt a fejlődést, illetve polgáraink sikeres munkaerő-piaci elhelyezkedésük segítésére fókuszál. Kisvárdra egy jól működő stratégia kiépítésén fáradozik, amely számos ember megélhetését eredményezi majd a munkahelyteremtéssel.

A Master Good az ország egyetlen, 100%-ban integrált csirke profilú vállalkozása. A kisvárdai üzem, Kelet-Közép-Európa legnagyobb kapacitású csirke feldolgozó üzeme. A Master Good büszke tagja és a második legnagyobb baromfihús beszállítója az Európai McDonald's ellátási láncnak. Európa 16 országának McDonald's éttermeibe jutnak el a kisvárdai üzemből kikerülő csirketermékek. Folyamatosan fejlődő cég, mely több száz kisvárdai embernek, családnak, fiatalnak biztosít munkalehetőséget. Nemcsak a kétkezi munkaerő, de a szakképzett élelmiszermérnök is teret, lehetőséget, munkát kaphat a Master Good munkaerőpiacán.

Az utóbbi tíz esztendő során a kóser élelmiszeripar is hatalmas növekedésen ment keresztül. A kóser piac látványos fejlődése több, külön-külön is fontos tényező együttes hatásának tulajdonítható: a legfontosabb célcsoportok vizsgálata azt mutatta, hogy a vevők (zsidó és nem zsidó származásúak együttesen) 20 - 25-ször gyakrabban fogyasztanak kóser termékeket, mint a kóser szabályoknak meg nem feleelőket. A mai egészségtelen és vegyszerekkel kezelt termékek és növények korában a legfontosabb, amit hangsúlyoznunk kell, hogy a kóser termék fogyasztása minőségi és egészséges. A kosher növénytermesztéssel egy új irányt szeretnénk mutatni. Egy irányt, mely a minőség és kiválóság felé mutat. Amellett, hogy munkahelyet teremtünk, mindig valami új és korszerű felé orientálódunk.

Kisvárdra Városban a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása az önkormányzat által fenntartott intézményekben és a debreceni központú PIREHAB Kft. Kisvárdai üzemében történik.

A Várda Vulkán Kft. szürke vas öntvény termékek gyártásával foglalkozó öntöde. 1996. óta működik a cég jelenlegi formájában, az öntészeti tevékenység 1921-ben kezdődött ezen a telephelyen.

A Várda-Drink csoport a Magyar Szeszesipar piac egyik legnagyobb szereplője, széles termékkálájával a Magyar Pálinka Piac egyik meghatározó gyártó cége. A Kisvárdán működő gyárban szeszesital – gyártás folyik, az italgyártó és palackozó üzemekben. Termékeiket kereskedő cégük, a Drinker Kft. értékesíti.

2022. januárjában nyitott meg az ország 97., a város első MC Donald's étterme. A korszerű étterem közel 70 munkatársat foglalkoztat.

2023. októberében jött létre az Aero Space Power Kft. Több, mint 120 éves tapasztalattal egyedülálló eszközöket és professzionális szakértelmet kínál. Az ASP egy újonnan alapított MRO üzem, amely ennek ellenére sok éves tapasztalattal rendelkezik repülőgép és energetikai szervizelési iparágban.

Kisvárdra több fejlesztési koncepciót figyelembe véve, úgy próbálja alakítani és szebbé tenni a városképét, hogy felújított épületei a régi kor szépségét és identitását tükrözve, monumentális értékűként a lakosság szolgálatában állhasson, akár rendezvény, akár kiállítás vagy egyéb

látogatható térként. Számos híresség, színész, sportoló, orvos, zenész említhető városunk büszke szülöttéeként. Nekik és a jelen kor nagyjainak emléket állítva, a színház, a film irányában képzeljük el a jövő felé irányuló megújulás dinamikus lépéseit. Egy várost étellel telivé a lehetőségek sokszínűsége és változatossága tehet. Elképzeléseink megvalósítása remélhetőleg meg fogja hozni azt a sikert, mely családok, fiatalok és a hozzánk látogató vendégeink számára új, az eddiginél magasabb szintű, egyedi kikapcsolódási lehetőséget biztosít majd. Sikeresen elkészült az öko filmpark és a Kisvárdai Várfürdő, a Bagolyvár, számos sportlétesítmény mely szolgálja a kényelem, a korszerű és egyedi szórakozás, illetve kikapcsolódás lehetőségét.

A kisvárdai várnál folyamatosan munkálatok folynak a korszerűsítés céljából. A vár monumentális kőből épített falai sugallják a Várday család ősi nagyságát, mely alapkövének tekintendő városunk krónikájának. Logójának története is a több százéves múltra visszavezethető: "Varda" szót példázza, amely egy 1453-ban jegyzett "A Várdai birtokok (...) jegyzéke" elnevezésű oklevélben említi Kisvárdá nevét ebben a formában.

Egy karnyújtásnyira gyönyörködhetünk mindebben, mely látványvilágával egyedülálló élményt biztosít. A jövő lendületességét a Várda Sport Hotel közvetlen szomszédságában található AquaCinema 16 csúszdás csúszdapark garantálja, amely igazán egyedi látványt, hangulatot és élményvilágot nyújt a hozzánk látogatók számára. A Hotel kínálta lehetőségek tárháza azonban itt még nem ér véget. A közelben található Sportkomplexum, uszoda, valamint Labdarúgó Stadion nem mindennapi alternatívákat biztosít a sportok szerelmeseinek, akik kulturált és igényes környezetben hódolhatnak eme szenvedélyüknek. A Tisza továbbá a Rétközi –tó közelsége szintén különös és egyedülálló relikviaként nyújt sportolási lehetőséget a kajak-kenu tisztelőinek.

2023-ban a korábbi évek gyakorlatának megfelelően tovább folytatódtak az útjavítások, kátyúzások, járdajavítások és járdafelújítások. Az utak, közterületek ellenőrzése folyamatos volt, az elavult, megrongálódott vagy eltűnt közúti jelzőtáblák pótlásáról folyamatosan gondoskodtunk. Jelentős állami beruházás keretében körforgalom épült ki a Hármass út- Litki út- Jéki út –Papi út csomópontjában. Befejeződött az Észak-keleti elkerülő út építése is a Papi és Litki út között, ahol három körforgalmi csomópont létesült. Szintén állami beruházásként épült meg az Északi bekötő út, melynek forgalomba helyezésével biztosított a stadion, a várfürdő, és a környéken jelenleg épülő turisztikai létesítmények megközelíthetősége, valamint a parkolási lehetőség. Az önkormányzati belterületi közúthálózat integrált fejlesztéseként parkoló helyek építése olyan parkolási infrastruktúra kialakítása, amelynek megvalósításával növekszik a közösség által igénybe vehető tér.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Kisvárdá város Önkormányzatának Ifjúsági koncepciója és ifjúsági cselekvési terve 2012-2016 elkészítésével a közvetlen cél az volt, hogy közelebbről megismerjék a helyi fiatalok, elképzeléseit városunkról az őket foglalkoztató problémákról, hogy mi az, amit hiányolnak, mi az, amivel gazdagabbá és színesebbé, tehetné a város a helyi fiatalság életét. Ugyanakkor arra is keresték a megoldási lehetőségeket, hogy hogyan segítsék és támogassák a fiatalság bevonását a helyi társadalmi életbe, felkészítve őket e fontos társadalmi feladatok megismerésére és alkalmazására. Erősítve a fiatalok egymással szembeni szolidaritását, felelősségteljes közösségi feladatvállalását. Cél az volt, hogy mind a koncepció, mind a cselekvési terv kidolgozásának alapja tényleg a valós - a fiatalok által megfogalmazott - elképzeléseken és szükségleteken alapuljon. Az ifjúsági feladatok ellátásában az önkormányzatok szinte teljes feladat- és intézményrendszere érintett. Integrálja a fiatalok részvételével, a fiatalok információhoz jutásával, a szakemberek, köztisztviselők, közalkalmazottak és munkavállalók feladataival, a közösségi terekkel, és a forrásokkal kapcsolatos kérdésköröket.

Településünkre is jellemző, ahogy térségünkre, főleg a fiatalok körében, hogy az ország más részein, vagy akár országhatáron kívül keresnek munkalehetőséget. Ennek a tendenciának a visszafogására a Foglalkoztatási Osztály lehetőséget biztosít különböző tanfolyamokon való részvételre, hogy a térségben élők munkaerő-piaci esélyeit ezzel is növelni tudja, s egyúttal a helyben felmerülő szakemberhiányt enyhíteni tudja, illetve megkönnyítse, hogy a fiatalok megismerjék és megtapasztalják a helyi munkaerő-piaci lehetőségeket.

A versenyképes oktatási háttér biztosítása érdekében fontos a gazdaság igényeihez rugalmasan és gyorsan alkalmazkodni képes szakképzési rendszer kialakítása. A Kisvárdai Szakképzési Centrum multicégekkel, kkv-kal, egyéb vállalkozásokkal partnerségi kapcsolat felvételére, elmélyítésére törekszik, annak érdekében, hogy a szakképzésben biztosítottak legyenek a gyakorlati helyek. A tanulóknak a vállalkozásoknál töltött gyakorlattal, majd a későbbi álláshelyekkel biztosítani lehetne a szakemberek pótlását.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	538	69
2018	526	48
2019	277	17
2020	355	26
2021	342	24
2022	417	26

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) *munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;*

Kisvárdai városban számos intézmény – önkormányzati fenntartású, civil szervezet – foglalkozik a munkát keresők segítségével, hatékony támogatásával meglévő eszközeik, forrásuk, tudásuk alkalmazásával.

- g) *mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;*

Önkormányzati saját fenntartású intézményekben főállású státusz keretében a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása nem jellemző, azonban közfoglalkoztatás keretében elsősorban ez a célcsoport kerül foglalkoztatásra

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem releváns.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az idősök is hasonlóan aktív felhasználóivá váljanak a számítógép és az internet használatának, mint a fiatalok, emiatt Kisvárda részt vett az idősügyi Infokommunikációs Modellprogramban. A program egyik fő célja volt, hogy megtanítsák az időseket a számítógép, az internet használatára. Számítógép kezelői végzettség megszerzésére a városban a Szent László Katolikus -Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda is biztosít lehetőséget, mert az intézmény ECDL vizsgaközpontként is működik. Az intézmény által nyújtott szolgáltatás térítésdíjas.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2015. március 1-jével valósult meg az önkormányzati szociális rendszer átalakítása, amelynek következtében az önkormányzat szociális ellátásként települési támogatást nyújthat. Mindezek okán a Képviselő-testület elfogadta az egyes önkormányzati ellátásokról szóló 25/2020.(XI.17) önkormányzati rendeletet, a települési támogatásokról szóló 38/2021. (VII.27) önkormányzati rendeletet, mely szabályozza:

- a szociális rászorultságtól függő pénzbeli szociális ellátásokat, úgy mint:
- települési lakásfenntartási támogatás
- települési gondozási támogatás
- rendkívüli települési támogatás
- rendszeres gyógyszer-támogatás
- iskoláztatási támogatás
- karácsonyi támogatás
- továbbá, a természetben nyújtott szociális ellátásokat, melyek:
- köztemetés
- hátralékkezelési szolgáltatás
- tüzelő támogatás (fűtési szezonban történő időszakos támogatás)
- megélhetést elősegítő természetbeni támogatás
- kelengyetámogatás

A Kisvárdai Járási Hivatal feladat –és hatáskörébe tartozó pénzbeli és természetbeni szociális ellátások:

KISVÁRDA				
Ellátási forma	Ellátás neve	Jogcím neve	2022 évben megállapított	2023 évben megállapított
Pénzbeli szociális ellátások	Ápolási díj / Pénzben	Kiemelt összegű ápolási díj	1	0
		Emelt összegű ápolási díj	7	8
		Álap összegű ápolási díj	2	0
	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás / Pénzben	Egészségkárosodási támogatás / Rendszeres	1	8
	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás / Pénzben	Nincs Jogcím / Rendszeres	81	81
	Gyermekek otthongondozási díja / Pénzben	Egy gyermek ápolására tekintettel	11	8
		Több gyermek ápolására tekintettel	0	0
	Időskoriúak járadéka / Pénzben	62. életév/öregségi nyugdíjkorhatár és 75. évnei fiatalabb és egyedülálló / Rendszeres	0	0
Természetbeni szociális ellátások	Közgyógyellátás / Természetben	Alanyi-átmeneti gondozott,tartós nevelt (50.§ (1) bek.a./pont) / Rendszeres	1	1
		Alanyi-magasabb összegű családi pótlék (50.§ (1) bek.h./pont) / Rendszeres	36	35
		Alanyi-pénzell.-ban rész hadigond./nemzeti gond. (50.§ (1) bek.c./pont) / Rendszeres	5	1
		Alanyi-rend.szoc. segélyben részesülő eg.kár. (50.§ (1) bek.b./pont) / Rendszeres	2	3
		Alanyi-rokkantsági ellátás-2011.12.31-én I.-II.cs.rokk. (50.§ (1) bek.gb./pont) / Rendszeres	2	0
		Alanyi-rokkantsági ellátás-eg.áll. 30% alatti (50.§ (1) bek.ga./pont) / Rendszeres	6	4
		Alanyi-rokkantsági járadék - (50. § (1) bek. f) pont) / Rendszeres	3	1
		Alanyi-öregségi nyugdíj-2011.12.31-én I.-II.cs.rokk. (50.§ (1) bek.gd./pont)/Rendszeres	2	0
		Alanyi-öregségi nyugdíj,előtte ga / vagy gb / pont (50.§ (1) bek.ge./pont) / Rendszeres	0	0
		Normatív / Rendszeres	34	23
	Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság / Természetben	Családok esetén a jövedelem határ az öregségi nyugdíj minimum 120%-a / Rendszeres	25	26
		Egyedülálló esetén a jövedelem határ az öregségi nyugdíjminimum 150%-a / Rendszeres	156	137
Ellátási forma	Ellátás neve	Jogcím neve	2022. 12. 31. napján fennálló jogosultak száma	2023. 12. 31. napján fennálló jogosultak száma
Pénzbeli szociális ellátások	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás / Pénzben	Egészségkárosodási támogatás / Rendszeres	17	22
	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás / Pénzben	Nincs Jogcím / Rendszeres	112	117

Készítette: Marincskáné Kasza Nóra

1/1

2024.03.01

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2015. március 1-től jogszabályváltozások eredményeként, a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elkülönültek. Az önkormányzatok jelentős szerepet kaptak a helyi támogatási rendszer alakításában, a jogosultsági feltételek meghatározása saját hatáskörükbe tartozik. Önkormányzatunk a lakossági szükségletekhez igazodva alakította ki a támogatási formákat részben pénzbeli, részben természetbeni formában.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	538	4,89%	117	21,75%
2018	526	4,91%	124	23,57%
2019	277	2,66%	111	40,07%
2020	355	3,51%	151	42,54%
2021	342	3,52%	142	41,52%
2022	417	4,29%	172	41,25%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	153	28,44%	162	30,02%	270	50,19%
2018	123	23,38%	183	34,73%	247	46,96%
2019	42	15,16%	178	64,12%	153	55,23%
2020	36	10,14%	86	24,23%	187	52,68%
2021	42	12,28%	86	25,23%	184	53,80%
2022	38	9,11%	69	16,45%	210	50,36%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	30
2018	24
2019	28
2020	28
2021	24
2022	18

Forrás: TeIR, KSH

Kisvárdai Város Önkormányzata által nyújtott szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások

	Támogatás formája	Vizsgált közösség jellege	Jövedelemhatár	Támogatási folyósítás rendszeressége	Támogatás összege
Települési lakásfenntartási támogatás	Készpénz Átutalás szolgáltató részére	háztartás	71.250.- Ft/fogyasztási egység	havonta (1 éven keresztül)	Min.: 2.500.- Ft
Települési gondozási támogatás	Készpénz Banki átutalás	gondozó és gondozott	28.500,- Ft/fő	havonta (1 éven keresztül)	38.724.- Ft/hó
rendszeres gyógyszer-támogatás	Készpénz	család	családos: 57.000 ,- Ft/fő	negyedévente (1 éven keresztül)	8.000,- Ft - 10.000,- Ft/hó
			egyedülálló: 62.700 ,- Ft/fő		
			70 éven felüli: 85.500,-Ft/fő		
Rendkívüli települési támogatás:	Készpénz	család	családos: 42.750,- Ft/fő egyedülálló: 71.250,- Ft/fő 70. életévét betöltött: 71.250,- Ft/fő 85.500.- Ft/fő	Egyszeri egyszeri	-
-rendkívüli élethelyzet vagy létfenntartási gond esetén -gyógyszerkiadás mérséklése -kamatmentes kölcsön -temetési költségek enyhítése					
Iskolakezdési támogatás	Készpénz	-	-	egyszeri	10.000,- Ft /gyermek
Karácsonyi támogatás	Készpénz	65 év felettiek	-	egyszeri	15.000.- Ft

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Kisvárdai Város Önkormányzata által természetben nyújtott szociális ellátások

	Támogatás formája	Vizsgált közösség jellege	Jövedelemhatár	Támogatási folyósítás rendszeressége	Támogatás összege
Köztetetés	Átutalás	család	37.050,-Ft/fő	egyszeri	max. 80.000,- Ft
Hátralékkezelési szolgáltatás	Átutalás szolgáltató részére	háztartás	42.750 Ft családos 57.000Ft egyedülálló	havonta (1 éven keresztül)	
Kelengyetámogatás	Utalvány	édesanya és gyermek	-	Egyszeri	50.000.-
Tüzelő támogatás (fűtési szezonban történő időszaki támogatás)	Természetben (tűzifa)	háztartás	család: 142.500,- Ft egyedülálló: 172.000,- Ft	Egy, legfeljebb kétféle alkalom	5-10 q

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Az önkormányzat által nyújtott támogatások a jövedelmi, vagyoni helyzetük alapján rászorult lakosságnak nyújtanak anyagi támogatást. A pénzbeli és természetbeni szociális támogatást a Kisvárdai Polgármesteri Hivatalnál kell kérelmezni, az erre rendszeresített formanyomtatványon.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

A város bérlakás állományához tartozik a szegregátumokban (Rigó János u.29., Sorompó utca 9., Mária utca 38-40. szám alatti lakások) lévő lakások is. A házak mindegyike önkormányzati tulajdonú komfort nélküli lakás. A Mária utcában 8 db, a Rigó Jancsi utcában 6 db, és a Sorompó utcai 7 db lakás pályázati forrásból átalakításra, komfortosításra kerültek.

Az önkormányzati lakásállomány nagysága 2023. évben 166 db volt. A bérlakásokból 41 a Szent László utcán (főutca) található, melyből 18 db lakott. A belvárosi közösségi funkció miatt folyamatosan csökkent az itt található lakásállomány. A Szent László utca 18. szám alatt 10 önkormányzati bérlakás szűnt meg, a KAPU 2 Programban az ingatlant közösségi funkcióval láttuk el. Pl. Futurobi játszótér, kiállító terem. A Szent László utcai leromlott állapotú bérlakásokból 11 db pályázati forrásból felújításra került, melyet a hiányszakmával rendelkező fiatalok helyben tartása céljából „Esély Otthon Kisvárdán” pályázati formában hasznosítottuk.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomán y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	6855	6	0,88	42,96	93,52	100,00
2018	6850	7	1,02	42,88	94,31	100,00
2019	6865	22	3,20	42,74	95,06	100,00
2020	6894	47	6,82	42,43	94,52	99,51
2021	6889	3	0,44	42,37	94,75	99,64
2022	6933	31	4,47	37,82	n.a.	n.a.
Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

A kiadott önkormányzati bérlakások komfort szerinti megoszlása 2023. évben (KSH statisztika):

Sorszám	Komfortfokozat	Szociális helyzet alapján bérbeadott v. lakbértámogatással kiadott		Költségelven bérbeadott		F	
		lakás					
		db	átlagos Ft/m2	db	átlagos Ft/m2		
		a	b	c	d		
01	Összkomfortos	20	656	36	800		
02	Komfortos	26	352	15	480		
03	Félkomfortos	2	248	3	320		
04	Komfort nélküli	3	176				
05	Szükséglakás						
06	Összesen, db / átlagos Ft/m2	51	457	54	684		

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Az Önkormányzat tulajdonában lévő lakóépület- és lakásállomány 2023. évben (KSH statisztika):

Sorszám	Megnevezés		Darab
01	Bérleti jogviszonnyal rendelkező lakás		105
02	Ebből: társbérlet		
03	Jogcím nélkül használt lakás		26
04	Üres lakás		35
05	Ebből (04-ből):	nem lakható lakás (pl. felújítás alatt)	29
06		egyéb ok miatt üres (pl. még nem történt meg a bérlő kijelölése, bírósági eljárás, terhelt)	6
07	Egyéb lakás (pl. életjáradék)		
08	Összesen (01+03+04+07)		166

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat hosszabb távon célként tűzte ki, hogy a szociális bérű lakásokban minél több szociálisan rászorulót helyezzen el, vállalva a szociális problémák kezelésének felelősségét és költségét. Ennek keretében helyi rendeletet alkotott, melyben szabályozta a szociális bérlakás bérbeadásának szabályait.

Szociális célúként meghirdetett bérlakás kizárólag rászoruló személynek, és pályázati eljárás alapján adható bérbe. Szociális körülményei alapján az a személy tekinthető rászorulónak, akinek a vele együtt költözőre tekintettel az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg, a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200%-át, egyedülálló esetén annak 250%-át.

Nem jogosult szociális célúként meghirdetett önkormányzati bérlakás bérleti jogára:

- akinek, vagy a vele együtt költöző családtagjának a tulajdonában, vagy hasznélvezetében az ország területén bárhol lakástulajdona van, illetve lakóingatlan tulajdonjogát, hasznélvezeti jogát 10 éven belül ingyenesen, vagy visszerhesen másnak átengedte,
- akinek, vagy a vele együtt költöző családtagjának a tulajdonában jelentős értékű (1.000.000 Ft-ot meghaladó) ingó-, vagy ingatlanvagyon van,
- akinek a bérleti jogviszonya megszűnését a bíróság 5 éven belül jogerősen megállapította,
- akinek az önkormányzattal szemben adótartozása áll fenn.

Kivételt képez az a banki hitel károsult (törlesztő részlet felemelése miatt fizetéseképtelenné vált lakástulajdonos), akinek ingatlana árverezés útján értékesítésre került, és a bíróság (jogerős ítélettel) a lakásból való kiköltözésre kötelezte.

Évente a megüresedő lakások legalább 50%-át szociális célú bérbeadásra kell meghirdetni.

A rászoruló személlyel kötött lakásbérleti szerződés határozott időre, legfeljebb 5 évre szólhat. A rászorultság fennállása esetén a lakásbérleti szerződést legfeljebb 5 évre meg kell hosszabbítani, ha a bérlőnek nincs lakbér-, vagy közüzemi díj hátraléka. Ha bérlő rendelkezik lakbér-, vagy közüzemi díj hátralékkal, de – a lakbérhátralékra és közüzemi díj hátralékra is kiterjedő – adósságkezelő eljárásba vesz részt, a lakásbérleti szerződés 1 évre meghosszabbítható. Amennyiben az 1 év elteltével a bérlő a lakbér-, és közüzemi díj hátralékát rendezte, úgy a lakásbérleti szerződés 1 évre meghosszabbítható.

Ha a bérlő a jövedelmi, vagyoni helyzete alapján nem minősül rászoruló személynek, akkor a bérbeadó, a bérlő által lakott lakásra, a nem szociális bérlakásra irányadó feltételekkel határozott

idejű, legfeljebb 1 évre szóló bérleti szerződést köt. Az 1 év lejártát követően a bérlő jövedelmi, vagyoni helyzetét ismét felül kell vizsgálni. Amennyiben a bérlő jövedelmi, vagyoni helyzete alapján ismét nem minősül rászoruló személynek, úgy a bérbeadó 1 évre szóló lakásbérleti szerződést köthet. Amennyiben a felülvizsgálat alapján a bérlő rászoruló személynek minősül, abban az esetben lakásbérleti szerződése legfeljebb 5 évre meghosszabbítható.

Az a személy, aki szociálisan meghirdetett bérlakás bérleti jogát megszerezte, és rászorulónak minősül, lakbértámogatásra jogosult.

Szociális célú bérlakás lakásbérleti díjának mértéke a bérlakás komfortfokozata alapján alkalmazandó négyzetméterár és a bérlakás területe szorzatának a lakbértámogatás mértékével csökkentett része.

A bérlőnek nem kell megfizetnie a lakásbérleti díjat, amíg a bérbeadó:

- a) felújítási, pótlási, csere kötelezettségét a bérlő felszólítása ellenére sem teljesíti, és a bérlő emiatt a lakást, vagy annak egy jelentős részét 30 napot meghaladó ideig rendeltetésszerűen nem használhatja.
- b) a bérlőt a lakás rendeltetésszerű használatában más módon akadályozza, vagy korlátozza.

Kisvárdai városban az utóbbi években nem jellemző az újabb szociális bérlakások építése, forráshiány következtében.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Pontos adatokkal nem rendelkezünk a lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok használatára vonatkozóan, azonban tudomásunk szerint a városhoz tartozó külterületi részen – „szőlő”, zártkerti ingatlanok – „borházakban” életvitelszerűen élnek családok. A külterületi hátrányokat csökkenteni igyekszik a városban működő Tanyagondnoki Szolgálat.

d, elégtelen lakhatási körülmények

Az elmúlt évek során számtalan olyan lakóház volt a településen, amely – állapota miatt – veszélyt jelentett az ott lakók számára. Ezek ügyében az Önkormányzat minden esetben segítséget nyújtott – anyagi, munkaerő formában, így biztosították az ott élők lakhatását.

Városunkban működik a Hajléktalanok Átmeneti Szállása, 24 férőhellyel, mely az év minden szakában közel 100 %-os a kihasználtsága. Az elégtelen lakhatási körülmények felszámolása céljából az Önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a hazai és az Unió pályázati forrásokat.

e) lakhatást segítő támogatások

Önkormányzati rendeletben szabályozták a lakás vásárlására és lakás építésére vonatkozó feltételeket. A rendelet szerint méltányolható lakásigénye kielégítése céljából helyben történő lakás építéséhez, vagy vásárlásához pénzügyi támogatásban részesülnek azok az első lakáshoz jutó nagykorú magyar állampolgárok, akik:

- a.) házastársak, illetve
- b.) 25 életévüket betöltötték és egyedülállóak, illetve
- c.) önkormányzati bérlakásuk újrahasznosítására az önkormányzatnak visszaadják, feltéve mindhárom esetben, hogy a kérelem benyújtásakor Kisvárdai város közigazgatási területén legalább 3 éve állandó lakóhellyel, vagy 3 éves kisvárdai munkaviszonnyal rendelkeznek, házastársak esetén legalább az egyikük.

A támogatás formája: kamatmentes kölcsön. Mértéke: a.) magántulajdonú lakóház építéséhez, valamint értékesítés céljára épülő társasházi lakóingatlan vásárlásához legfeljebb 500.000.- Ft, amelyet 1 évi halasztás után 10 év alatt kell visszafizetni;
b.) magántulajdonban álló új, vagy használt lakás vásárlására legfeljebb 300.000.- Ft, amelyet 1 évi halasztás után 10 év alatt kell visszafizetni.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	5 345
2018	n.a.	3 413
2019	n.a.	5 616
2020	n.a.	5 450
2021	n.a.	5 873
2022	n.a.	5 381
Forrás: TelR, KSH Tstar		

f) eladósodottság

Kisvárdai városban 2006. áprilistól működik Adósságkezelési Szolgáltatás. Bevezetésekor az Adósságkezelési Szolgáltatást a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 55. §-a (továbbiakban: Szt.), valamint a hatályos helyi rendeletek szabályozták.

A törvényi szabályozás megszűnését követően Kisvárdai Város Önkormányzata úgy döntött, hogy a szolgáltatást továbbra is biztosítja lakosai részére. A szolgáltatásra vonatkozó szabályokat a 4/2015. (II.26.) önkormányzati rendeletében fogalmazta meg. A rendelet 61. § (1) értelmében a Képviselő-testületől átruházott hatáskörben a Polgármester – lakhatást segítő ellátásként – a szociálisan rászorult személyek részére hátralékkezelési szolgáltatást nyújt.

A hátralékkezelés a természetben nyújtott szociális ellátások körébe tartozó ellátási forma, mely keretében a hátralékkezelési támogatás címen nyújtott támogatás vissza nem térítendő szociális támogatásnak minősül.

A Szolgáltatás célja

A hátralékkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. Célunk, hogy szociálisan hátrányos helyzetben lévő, lakhatással kapcsolatos költségeinek hátraléka miatt eladósodott és ennek következtében a lakhatás biztonságának elvesztésével fenyegetett hátralékos ügyfelek meglévő adósságait megszüntessük és/vagy csökkentjük, fizetőképességét javítsuk, helyreállítsuk.

A Szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogosultsági feltételek:

Hátralékkezelési szolgáltatásban részesülhet:

- akinek a lakhatási költségek tekintetében fennálló legalább 6 havi adóssága meghaladja az 50.000 Ft-ot vagy
- akinek a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták,
- akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, egyedülálló esetén annak 200 %-át nem haladja meg
- vagyonnal nem rendelkezik,
- akinek az általa lakott lakás nagysága – a lakásminőségtől függetlenül - nem haladja meg a 100 m²-t.
- feltéve, hogy vállalja az adósság és a Polgármester által megállapított hátralékkezelési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá a hátralékkezelési tanácsadáson való részvételt.

A lakhatási költségek tekintetében hátraléknak minősül:

- közüzemi díjtartozás (vezetékes gáz-, áram-, távhő-szolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási, több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél központi fűtési díjtartozás),
- közösköltség-hátralék, valamint az épület- és fűtésekszerűsítéssel járó külön költség hátralék,
- a lakbérhátralék.

Kisvárdai városban a szolgáltatás keretében az alábbi adósság típusok kezelhetők:

- vezetékes gázdíj-tartozás,
- áramdíjtartozás,
- TÁVHŐ szolgáltatási díjtartozás,
- víz- és csatornahasználati díjtartozás,
- közös költség – hátralék,
- önkormányzati lakbérhátralék.

Ennek megfelelően a következő szolgáltatókkal rendelkezik Önkormányzatunk együttműködési keret megállapodással a hátralékkezelési szolgáltatásra vonatkozóan:

- Tigáz Rt./Főgáz Zrt.
- Várda-Víz Kft./Nyírség-víz Zrt.
- E.ON Zrt./E.ON Energiakereskedelmi Kft.
- Várda Távhő-/Közmű Szolgáltató
- Kisvárdai Lakásszövetkezet.

A hátralékcsökkentési támogatás mértéke nem haladhatja meg a hátralékkezelés körébe bevont adósság 75%-át, de legfeljebb háromszázezer forintot. A támogatás egy összegben vagy havi részletekben nyújtható, az adós vállalásától függően.

A hátralékkezelési szolgáltatás időtartama legfeljebb tizennyolc hónap, amely indokolt esetben egy alkalommal hat hónappal meghosszabbítható.

A hátralékkezelési szolgáltatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

A hátralékkezelési szolgáltatásban részesülő személy a szolgáltatás időtartama alatt 2.500 Ft összegű települési lakásfenntartási támogatásra jogosult. Az e jogcímen települési lakásfenntartási támogatásban részesülő személy egyidejűleg normatív lakásfenntartási támogatásra nem jogosult.

A szolgáltatás formái:

A Szolgáltatás során az ügyfél:

- adósságkezelési tanácsadásban és
- adósságcsökkentési támogatásban részesül.

Jelentős változás a korábbi törvényi szabályozást követően életbelépő önkormányzati rendeletben, hogy:

- Ugyanazon személy vagy háztartásának tagja a hátralékkezelési szolgáltatás lezárásától – ide nem értve a megszüntetést – számított **36 hónapon** belül nem részesülhet hátralékkezelési szolgáltatásban.
- Ugyanakkor a hátralékcsökkentési támogatás tovább nem folyósítható, és a kifizetett összeget vissza kell téríteni, ha a jogosult
 - a hátralékkezelési tanácsadást nem veszi igénybe, vagy
 - az általa vállalt hátraléktörlesztés három havi részletét nem teljesíti, illetőleg
 - a hátralékkezelési szolgáltatás igénybevételének időtartama alatt a lakásfenntartási kiadásokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségének három hónapig nem tesz eleget.

Ilyen esetben a hátralékcsökkentési támogatás megszüntetésétől számított **48 hónapon belül** ismételten nem állapítható meg. Ezen időpontot követően is csak akkor, ha a kifizetett összeget visszatéríti az Önkormányzat részére. **Ezt a 2015.02.28.-án és azt megelőzően adósságkezelési szolgáltatásban részesülőkre is alkalmazni kell.**

Adósságkezelés/hátralékkezelés statisztika 2022-2023:

Kategóriák	2022	2023
Szakmai tevékenység száma	36	35
Esetszám=családok száma	5	4
Szolgáltatásban részesült, befejezett adósságkezelés	1	-
Elutasított kérelem	0	-
Együttműködés hiánya miatt megszüntetve/lejelentve	0	-
Nem kezelhető	4	-
Folyamatban lévő ügyintézés	1	4
Ügyintézés ad. kez. kívüli ügyfeleknek	0	0

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Összességében az első találkozástól az utolsóig 1 esetszámmal levetítve a tanácsadó **teljesen ideális** együttműködéssel **15 hónapig** gondoz egy családot.

Problémás előkészítés és együttműködési szakasz esetében **18, 19 hónapig dolgozik egy családdal, nevelő, szemléletformáló tevékenységet folytat minden egyes találkozáskor, és mindez a számszaki kimutatásban látszatra csak 1 esetszámmal jelent.**

Ahhoz, hogy Kisvárdán az adósságkezelés bevezetése óta minden évben az országos átlaghoz képest jelentősen kevesebb az együttműködés hiánya miatt jelentett ügyfél, az 90%-ban csak a tanácsadó többletmunkájának köszönhető, aki az ilyen esetek többségében többet megy és tesz a sikeres lezárás érdekében, mint maga az ügyfél.

Nem csak segíti az ügyintézkést és számon tartja a befizetések alakulását, és munkájával hozzájárul az Önkormányzati feladatok csökkentéséhez, hanem egyfajta nevelő, szemléletformáló munkát is ellát, amellyel esély lehet arra (hiszen a családok hozzáállásától függ), hogy Kisvárdai viszonylatban egyre kevesebb segítségre és folyamatos anyagi támogatásra szoruló háztartás legyen.

Ha a családokban élő gyerekek már más szemlélettel nőnek fel, és megértik, hogy az életük alakulása, mindennapjaik életszínvonala elsősorban tőlük függ, talán felnőttként önállóbbá, önellátóvá válnak, és kevesebb terhet jelentenek majd az iskolák, és az Önkormányzat számára.

A tanácsadói munka nem csak az alább felsorol tevékenységekből áll. Ha a gondozás időszakában az ügyfél levelet, felszólítást kap a szolgáltatótól, azt a tanácsadó értelmezi, a hátralékkezelést érintő dolgokban eljár a szolgáltató felé, telefonon vagy személyesen egyeztet a szolgáltató ügyfélszolgálatával. Minden találkozáskor tájékozik a család aktuális élethelyzetéről, segítő beszélgetés keretében tanácsot ad a gyerekkel kapcsolatos nevelési gondokban, családi konfliktusokban, egészségügyi végzettségénél fogva tanácsot ad megbetegedések esetében, szükség szerint szakemberhez irányít. Az egyéb felmerülő gondok jellegének megfelelően az ügyfelet kéri, hogy vegye fel a kapcsolatot, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, az Önkormányzattal, vagy a szolgáltatóval, bírósággal, behajtóval, éljen az ingyenes jogi és pszichológiai tanácsadással, stb..

A családon belül tanácsot ad a továbbtanuláshoz, önéletrajzíráshoz, munkakereséshez, ellátások igényléséhez, hiányzó iratok beszerzéséhez.

Mit takar a tanácsadó munkája részletesebben:

Előkészítési szakasz:

Időben 1,5 és 2 vagy 2,5 hónap, az ügyféltől és szolgáltatóktól függően.

Folyamata: probléma feltárás, hátralékkezelési szolgáltatásról tájékoztatás, az elindításhoz szükséges iratok, adatok, számlalevelek megbeszélése. Amikor ezek rendelkezésre állnak, újból tájékoztatás a hátralékkezelési szolgáltatásról, adatfelvétel, nyomtatványok kitöltése (nyilatkozat az adatkezelésre vonatkozóan, esetnapló, hátralék kapacitás vizsgálata, nyilatkozat lakáshasználatról, gyermektartásdíjról, alkalmi munkáról, ahány szolgáltató felé tartozása van, annyszor 3 db meghatalmazás, együttműködési szándéknyilatkozat megírása, átbeszélése, aláírása 3 példányban (E.On esetén 4 példányban a moratórium kéréséhez) tértivevénnyel átveszi az együttműködési szándéknyilatkozatot.

Ha hozott bérleti szerződést, jövedelemigazolásokat, stb., ezek fénymásolása és érkeztetése, meghatalmazások tanúztatása, szolgáltatói igazolások kérése, tulajdoni lap kérése, iktatás, mutatózás, törzskönyvezés, TEVADMIN jelentés. Szolgáltatói igazoláskérések postázása, LAKSZÖV és TÁVHÓ/KÖZMŰ esetén személyes átadás.

Amíg várunk az igazolásokra, az ügyfél rendszeresen érdeklődik, folyamatosan bemutatja a szükséges jövedelem és egyéb igazolásokat. Igazolás megérkezésekor részletesen tájékoztatva van a hátralékkezelésbe bevonható tartozás összegéről, időszakáról, mikortól kell önerőből rendezni a határozathozatalig a havi számlákat, szolgáltatóként hátralékrendezési terv készül, családlátogatás keretében környezettanulmány készül, ha minden igazolás az ügyfél és a szolgáltatók részéről is beérkezett, elkészíthető a kérelem és vagyonynyilatkozat, majd a javaslat.

Ezt követően a kérelem teljes iratanyagával együtt átadásra kerül az Önkormányzat illetékes ügyintézőjének határozathozatalra.

Határozat hozatalig az ügyfél folyamatosan érdeklődik, és bemutatja azon aktuális havi számláinak befizetéseit igazoló szelvényeit, amelyeket a leigazolt időszakot követően kapott a szolgáltatóktól.

Együttműködési szakasz:

Időben átlag 12 hónap, néhány esetben ettől kevesebb, több is lehet, akár 18, 19 hónap.

Határozat hozatalt követően sor kerül az együttműködési megállapodás megkötésére. Minden benne foglalt kötelezettség vállalásra, és megszegése esetén annak következményeire a tanácsadó szóban is részletesen felhívja a figyelmet, tértivevénnyel átadásra kerül az együttműködési megállapodás.

A helyi szolgáltatók esetében az ügyfél köteles a határozattal felkeresni a szolgáltatót, megkötni velük a részletfizetési megállapodást, a pénztárban befizetni az első önrészt és aktuális havi számláját, és a tanácsadónak minden hónap 20-ig be kell mutatnia ezeket.

Az E.ON és TIGÁZ esetében a szolgáltató postai úton küldi a részletfizetési megállapodást és az önrész csekkszelvényeket. Ezekben az esetekben az első önrész befizetésének esedékességét a szolgáltató *mindig a hátralékcsoökkentési támogatás megítélését követő hónap harmadik, negyedik hetére írja elő*, de az ügyfelek figyelmét felhívjuk arra, hogy a csekkek megérkezését követően 20-ig köteles bemutatni befizetéseit.

Ennek a szakasznak az időtartama csak néhány esetben kevesebb, mint egy év, **a legtöbb család anyagi helyzeténél fogva él a 12 havi önrész befizetésének lehetőségével** akkor is, ha csak egy szolgáltatónál van elmaradása, de a legtöbb esetben egy ügyfélnek több szolgáltató felé felhalmozott hátralékát kezeljük egyszerre, maximum 400.000 Ft-ig, tehát **esetenként havonta 4 vagy 6, olykor 8 befizetést igazoló számlát is be kell mutatnia tárgyhó 20-ig.**

Mivel az ügyfelek jelentős többsége rendkívül alacsony iskolai végzettségű, és *jó esetben is* nagyon alacsony egy főre eső jövedelemmel rendelkeznek, **az előkészítés 2,5 hónap, az együttműködés 15 hónap is lehet.** Ha az egy év alatt bármi előre nem látható, egy átlagos bevétellel rendelkező család esetén **kisebbségnek mondható esemény** történik, (a gyerek vagy szülő, vagy több családtag is influenzás lesz, vagy enyhébb megbetegedés történik, a gyógyszerköltségek, kórházi ellátás, munkából való kiesés miatt) **a befizetések elmaradnak. Ezenél a családoknál már egy ilyen kisebb gond is elindít egy adósságszpirált, elmaradnak a befizetések, időarányosan elmaradása keletkezik az önrészek és havi számlák befizetésével és bemutatásával,** és havonta küzdelmet kell vívni azért a tanácsadónak és az ügyfélnek egyaránt, hogy lassacskán folyamatos elmaradás mellett, pengeélen táncolva mindig ki tudjanak gazdálkodni annyi pénzt, hogy éppen annyi befizetést be tudjanak mutatni, amivel még elkerülhető a hátralékcsoökkentési támogatás megvonása.

A nagyobb problémák, mint halálozás, baleset, munkaelvesztése, behajtás, banki hitel, stb., már beláthatatlan ideig belesodorja a családokat a kamatos kamat csapdájába, **évekre eladósítják magukat.**

Ennek következményeként gyakran azért küzd a tanácsadó, hogy mielőtt még az ügyfél együttműködési kötelezettség hiánya miatt lejelentésre kerülne, sikerüljön pótolni az elmaradásokat. Ilyenkor a személyes találkozások és családlátogatásokon **kívül a tanácsadó 1-es és 2-es felszólítást is személyesen kézbesít,** tértivevénnyel átad, újból és újból megbeszéli az aktuális élethelyzetet, a befizetésekhez szükséges tennivalókat, az esetlegesen ehhez igénybe vehető segítségnyújtási formákat, alkalmi munkalehetőségeket, stb..

2016 évtől a szolgáltatás területén az egyéni esetkezelés és tanácsadás vette át a fő szerepet az érintett ügyfelekkel való foglalkozás során. Így lehetőség van a családokban felmerülő egyéni problémákra célirányos útmutatást adni, a családtagokkal egyenként is megbeszélve a rájuk tartozó tennivalókat, lehetőségek felkutatását, stb..

Összességében elmondható, hogy a hátralékkezelési szolgáltatásban az első találkozástól az utolsóig 1 esetszámra levetítve a tanácsadó **teljesen ideális** együttműködéssel **15 hónapig** gondoz egy családot, **problémás** előkészítés és együttműködési szakasz esetében **18, 19 hónapig** dolgozik egy családdal.

Nevelő, szemléletformáló tevékenységet folytat minden egyes találkozáskor, és mindez a számszaki kimutatásban **látszatra csak 1 esetszámot jelent**.

Az Önkormányzati rendeletben foglalt 36, ill. 48 hónapos kitétel miatt a szolgáltatást igénybevevők száma csökkent ugyan, de ez nem jelenti azt, hogy kevesebb lett azon családok száma, akik adósságterheket görgetnek maguk előtt évről-évre.

A reklámok ösztönzésére egyre többen vásárolnak hitelre, lízingre, melyek aránytalanul nagy terhet jelent a családoknak. A bankok felelőtlenül megadott kölcsönökkel csábítják az ügyfeleket, a szabad-felhasználású és jelzáloghitelek miatt egyre több család eladósodása várható.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Lakáskörülmények

A lakások állapotát tekintve meglehetősen leromlott állapotban vannak. A nyílászárók elavultak, felújításra szorulnak. Mindegyik lakásban jelentkezik a penészedés és a vizesedés, mint egészségre káros legfőbb problémák. Rendszeresen visszatérő probléma a lakók jelzik a rágcsálók (egér és sajnos patkány), valamint bogarak (csótány, hangya) jelenlétét az épületekben. Tekintve azt, hogy ezek komfort nélküli lakások, erősen szegregálódó területen találhatóak, és önkormányzati tulajdonban vannak, az önkormányzat törekszik arra, hogy ezeket, a felújítás helyett inkább fokozatosan, megfelelő időbeli, és pénzbeli ütemezéssel megszüntesse. Az itt élőket integrált környezetben önkormányzati bérlakások nyújtásával jobb, komfortosabb, élhetőbb környezetbe segítik.

Infrastrukturális helyzet

A közművekhez való hozzáférés biztosított, azonban ezek igénybevétel a szegregátumban nem jellemző, a lakások többsége az áram kivételével nincs rácsatlakozva. Szennyvízhálózat 2006-ban lett kialakítva az infrastrukturális ellátások teljes körű biztosítás érdekében. Ennek valószínűsíthetően az itt élők jövedelmi viszonya a legfőbb oka. Sokan még az igen alacsony bérleti díjat sem képesek, vagy akarják fizetni. Az utcák szilárd burkolatú műúttal, valamint járdával ellátottak, ezek minősége, állapota megfelelő.

A járásközponti szerepkörünkből adódóan fokozott igénybevételnek kitett útjaink, járdáink folyamatosan kerültek felújításra, a város jelentős területén elvégeztük a kátyúzási munkákat, csapadékvíz elvezetési problémákat szüntettünk meg. A kisgyermekes családok igényeinek eleget téve új játszótereket építettünk, illetve a meglévőknél pótoltuk a hiányosságokat, továbbá parkjaink kulturáltabbá tételét is sikerült megvalósítanunk.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, közlekedési lehetőségek

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a település egészére nézve továbbra is biztosított. Közigazgatási ügyek intézésére a városközpontban van lehetőség, amely gyalogos, és kerékpáros formában, a Vásárosnamény felől érkező helyközi buszjárat igénybevételével, valamint személygépkocsi segítségével érhető el. Közoktatási közszolgáltatások tekintetében a település nagyon jól ellátott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) *a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);*

2013. szeptemberben az NFÜ Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatóságának vezetője KAPU2 – Az Északi Kertváros szociális jellegű város-rehabilitációja, a társadalmi befogadás, integráció feltételeinek megteremtése Kisvárdán című pályázatunkat támogatásra érdemesnek ítélte. A támogatás intenzitása: 100%. Elszámolható összköltség: 397.697.658,-Ft. A projektnek köszönhetően a lakhatási feltételek javultak, ennek keretében az alábbi ingatlanok korszerűsítése, összkomfortossá tétele valósult meg:

- Sorompó u. 9 sz. (7 bérlakás)
- Rigó J. 29 sz (6 bérlakás)
- Mária u. 38 sz. (4 bérlakás)
- Mária u. 40 sz. (4 bérlakás)

A Kastal u. 36. sz. alatt Városrehabilitációs Iroda és közösségi tér jött létre. A Sorompó utca 17. szám alatt megépítésre került a Sója Miklós Szociális Ház közösségi mosdó, mosoda, tanoda és sportpálya kialakításával. Az épület 2015. novemberben átadásra került, melyet a Kisvárdai Görögkatolikus Egyházközség üzemeltet. Kulturális, közművelődési jellegű programokkal igyekeznek a szegregátumban élők helyzetét segíteni, mely programok a következők:

- Interaktív, szakkör és foglalkozás jellegű programok
- Ismeretterjesztő előadások, foglalkozások
- Kulturális, művészeti előadások, produkció
- Kiállítások, tárlatok, megemlékezések
- Neves évfordulókhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó rendezvények

A programok, szolgáltatások kétirányúak. Egyrészt a hagyományőrzésre, saját kulturális értékeik megismerésére és megőrzésére ad lehetőséget a nemzetiségi, kiemelten roma célcsoport számára. Másrészt a többségi társadalom számára elérhetővé teszi az integrációt elősegítő a megismerés és tisztelet alapját jelentő nemzetiségi-roma kulturális értékeket.

A Nemzetiségi-roma kulturális alapú integrációt a következő 3 tevékenységcsoportokon keresztül valósult meg

- Nemzetiségi-roma kulturális értékek, hagyományok feldolgozását támogató programok, szolgáltatások: konferenciák, előadások
- Nemzetiségi-roma szociokulturális felzárkóztató és integráló szolgáltatások: tábor, szakkör, klub
- Tehetséggondozás: tehetségkutató, vetélkedő
- Idősköri aktivitást elősegítő nemzetiségi-roma kulturális foglalkozások, programok
 - Többségi társadalom érzékenyítését célzó közös alkalmak

- Rendezvények a kölcsönös tisztelet jegyében

Kisvárdai város szegregált és szegregációval veszélyeztetett területei (KSH Népszámlálás 2001)

Forrás: Kisvárdai város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2010

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

Szegregátumok Kisvárdán

Szegregátum	Városrész	2001-es népszámlálás szerint	2011-es népszámlálás szerint
1. szegregátum	Északi városrész	Sorompó u., Rigó Jancsi u., Erzsébet u., Mária u.,	Ady E. u. keleti oldala - Sorompó u. északi oldala - Sorompó u. déli oldala a Rigó J. utcáig - Rigó J. u. keleti és déli oldala - Erzsébet u. - Sorompó u.
2. szegregátum	Északi városrész	2001-ben az 1-es szegregátum része volt	Mária u. mindkét oldala a Liliom utcától a belterületi határig
3. szegregátum	Déli városrész	Tordai u. 20.	Árpád u. - Damjanich u. - Madách I. u. - Tordai u.
Szentlászlóhegy	Külterület	nem jelent meg	Szentlászlóhegy teljes területe

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A város bérlakás állományához tartoznak a szegregátumokban (a Rigó János u.29., Sorompó utca 9., Mária utca 38-40 alatti lakások) lévő lakások is. A beépítettség mértéke teljes, ebből adódóan a szegregátum területi növekedése nem lehetséges. A házak mindegyike önkormányzati tulajdonú komfort nélküli lakás. A Mária utcában 8 db, a Rigó Jancsi utcában 6 db és a Sorompó utcai 7 db lakás pályázati forrásból átalakításra, komfortosításra kerültek. A belvárosi közösségi funkció miatt folyamatosan csökkent az itt található lakásállomány. Pl. Szent László utca 18. szám alatt 10 önkormányzati bérlakás szűnt meg, a KAPU 2 Programban az ingatlant közösségi funkcióval láttuk el. Pl. Futurobi játszóház, kiállítóterem.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kisvárdában az egészségügyi alapellátás körébe tartozó háziorvosi, házi gyermekorvosi, védőnői, fogorvosi, iskola-egészségügyi szolgáltatás színvonalának fejlesztése kiemelt fontosságú. Az Önkormányzat célja egy olyan egészségügyi intézményrendszer biztosítása, amelyben a szolgáltatásokhoz egyenlő eséllyel fér hozzá a város valamennyi lakója.

1. Egészségügyi alapszolgáltatáshoz, szakellátáshoz való hozzáférés:
 - Városunkban 5 felnőtt, 1 vegyes háziorvosi, 2 gyermekorvosi, 3 fogorvosi, 2 gyermekfogászati és 1 iskolafogászati körzet nyújtja a szolgáltatást. A háziorvosi ügyeletet 2023. február 28.-ig az intézmény működtette. A védőnői szolgálat feladatait 2023. június 30.-ig láttuk el.
 - A szakellátáshoz való hozzáférést a Szent Damján Görögkatolikus Kórház biztosítja a járó és fekvőbeteg ellátást igénybevevők részére.
2. Az egészségkárosító magatartások visszaszorítása érdekében végzett programok elsősorban az iskolákban történnek felvilágosító előadások, vetélkedők, rendezvények formájában. Az iskolák egészségfejlesztési programjaiban rendszeresen szerepel a dohányzás, a drog, az alkohol, és az energiaital elleni előadások megtartása.
3. Betegségek megelőzése érdekében szervezett programok:

A háziorvosok által biztosított korcsoportos egészségügyi szűréseket minden praxisban prevenciók rendelés keretében valósítanak meg. Ezt a rendeltetést a betegellátási időtől függetlenül heti 4 órában minden háziorvos biztosítja.
4. A mentális betegségek megelőzése:

Az iskolai egészségfejlesztési programok szerves része a lelki egészség megőrzése.
Az előadásokat az erre szakosodott mentálhigiénés szakember végzi.
Havi rendszerességgel a pedagógusok, segítő foglalkozásúak /védőnők, orvosok, szociális munkások, lelkészek/ eszmegbeszéléseken vesznek részt szupervízió alkalmazásával.
5. A mozgásszervi betegségek megelőzése:

A mozgásszervi betegségek megelőzése kiemelten a 0-18 éves korosztály körében prioritást élvez. A korcsoportos szűrés rendszeres, a kiszűrtek az állapotuknak megfelelően gyógy-testnevelésben részesülnek.
6. Esélyegyenlőség az egészségért:

A hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek, közérzetének, egészségi állapotának javítása. Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük segítése, folyamatos aktualizálása.

A hátrányos helyzetű rétegek (fogyatékkal élők, munkanélküliek, hajléktalanak, romák) folyamatos mozgatása (tüdőszűrés, emlőszűrés, méhnyak rák elleni szűrés)

7. Az ifjúság-egészségügy kimutatása az elhízott gyermekekről:

A szolgálat által kimutatott létszám folyamatos emelkedést mutat az általános és középiskolákban egyaránt. Az iskoláskorúak megelőző jellegű ellátását az iskola-egészségügyi szolgálatok végzik. A z egészségi állapot vizsgálatokról adatszolgáltatási kötelezettségük meghatározott /index/ évfolyamok esetében van.

Az elhízottság elemzésében a következő okok játszanak döntő szerepet:

- Genetikai hajlam.
- Rossz szociális körülmény.
- A családi táplálkozási szokásai.
- A mozgásszegény életmód.
- A rendszertelen táplálkozás.
- Sok szénhidrát fogyasztása.
- A cukrozott üdítőitalok, és chips féleségek mértéktelen fogyasztása.
- A média negatív hatásai.

Városunk és térsége, a hátrányos helyzetű települések közé tartozik, ahol a munkanélküliségi ráta igen magasan meghaladja az országos átlagot. A családok megélhetése egyre nehezebb, ezért a nyersanyagok beszerzésénél az olcsó, és rossz minőségű anyagokat, kész ételeket vásárolják. Rendszeres a nagy mennyiségű, olcsó kenyér és tésztaféleségek, zsíros húsételek fogyasztása. A technikai fejlődés háttérbe szorította a mindennapi rendszeres testmozgást is. A fiatalok a számítógépet mértéktelenül használják, ezzel testi és lelki egészségkárosodást idéznek elő. A családokban a hagyományos háztáji kiskerti munkák sem népszerűek a fiatalok körében, ami szintén a mozgásszegény életmódot erősíti.

Az iskolai büfékben továbbra is megtalálhatóak a cola, és chips féleségek, amit a diákok szívesebben vásárolnak, mint a friss gyümölcsöt, vagy tejterméket.

Az otthonról elhozott tízóraiszokban szintén a nagymennyiségű szénhidrát és zsírféleség van a zöldségfélék helyett.

Az iskolavédőnői hálózaton keresztül rendszeresen ellenőrizzük a kiszűrtek vérnyomását és testsúlyát és a lehetőségekhez képest közös ételkészítést szervezünk. Megismertetjük a böjti ételeket és italokat. Az egyéni tanácsadás keretében szólunk az evési zavarokról és azok megszüntetéséről. A kiszűrt tanulóknál félévente laborvizsgálatokat is végzünk, különös tekintettel a vérzsír, vércukor eredményekre, pozitív eredmények esetén diatetikus szaktanácsadással látjuk el. A kiszűrt tanulók egy részénél a családdal együtt próbáljuk a problémát kezelni, természetesen csak abban az esetben, akik részéről az együttműködés szándéka pozitív. Sajnos a többség esetében az egészség, mint érték az egyéni értékrendben nem jelenik meg.

Városi összefogással megpróbálunk mindent elkövetni annak érdekében, hogy a tanulókból egészséges felnőttek váljanak.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	4	3	7	688	90,98
2018	2	4	3	7	516	93,10
2019	2	4	3	7	509	60,34
2020	2	4	3	7	500	57,00
2021	1	5	3	7	347	52,33
2022	1	5	3	7	494	47,91
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

b) *prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés*

Magyarországon az emlőrák okozta halálozás nőknél a daganatos megbetegedések között a tüdőrák után a második helyen áll. A mellrák miatti halálozások 30%-a megelőzhető, ha a szűrővizsgálaton a behívottak /kockázati csoportba tartozók/ legalább 70 %-a megjelenik. Városunk női lakosságának emlőszűrése a Megyei Emlőcentrumban történik elsődlegesen. A méhnyak rák a nők daganatos halálozásában előkelő helyen áll. Hazánkban a betegség előfordulása, gyakorisága és mortalitása jóval magasabb, mint az európai átlag. A szervezett lakossági méhnyak rák szűrővizsgálattal a betegség okozta halálozás jelentősen csökkenthető. Fokozni szükséges a 25-65 év közötti nők méhnyak szűrésén való megjelenését és kihasználni azt, hogy a védőnői méhnyak szűrő program keretében Kisvárdai városból 4 védőnő képzése történt meg.

c) *fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés*

A Csígház Egységes Gyógypedagógiai, Konduktív, Pedagógiai Módszertani Intézmény, Pedagógiai Szakszolgálat, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola azért jött létre, hogy segítse az eltérő fejlődésű gyermekek problémáinak minél korábbi felismerését, illetve megvalósítsa, helyben is elérhetővé tegye Kisvárdán és körzetében ezen gyerekek komplex korai fejlesztését. Lehetőséget biztosítanak arra, hogy a bármilyen okból (mozgás, mentális, szociális és egyéb képességeikben) lassabb fejlődést mutató gyermekek komplex fejlesztése megvalósulhasson, ezzel ledolgozhassák a betegségükből, állapotukból adódó hátrányukat, s felnőtt életükben a társadalom teljes jogú tagjai lehessenek.

Az épület akadálymentesített, öt fejlesztő szoba, két tornaterem, masszázshelyiség, játszóház családi váró, konyha, vizesblokk áll rendelkezésre, a fejlesztő munkát megfelelő fejlesztő eszközök biztosítják.

Szakemberek között gyógytornász, konduktor, gyógypedagógus, logopédus, pszichológus is megtalálható, munkájukat gyerekrehabilitációs szakorvos segíti. Széleskörű szakmai munkának köszönhetően – a gyermekek szükségleteit szem előtt tartva – többféle terápiát, fejlesztő programot biztosítanak a családoknak, ennek érdekében a szakemberek továbbképzése folyamatos. A kezdetekkor 20, jelenleg maximum 100, 0-6 éves korú gyermek és családja részesülhet ingyenes, államilag támogatott családközpontú korai intervencióban. A bekerülésnek törvényileg meghatározott útja van: minden gyermek esetében a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága jelöli ki az intézményt a korai fejlesztés ellátására és az általa kiállított szakértői véleményben határozza meg a számukra szükséges szolgáltatást. Az intézmény dolgozói azért küzdenek, hogy a fejlesztett gyermekek integrációja bölcsődébe, óvodába, iskolába zökkenőmentesen megtörténhessen.

A Csígház EGYMI-ben jelenleg 85 család részesül korai intervencióban és 13 gyermeket látunk áll fejlesztő nevelés-oktatás keretein belül, akik súlyosan halmozottan sérült iskolás korú gyermekek. A gyermekek egy része sajátos nevelési igényű, más részük ún. rizikóbaba, akik születésük körülményei okán kisebb eltérésekkel küzdenek, vagy az esetleges későbbi fejlődési zavar szempontjából veszélyeztetettek és ennek megelőzése céljából vesznek részt a korai fejlesztésben. Az eltérő fejlődés okai között szerepel az extrém kis súlyú koraszülöttség, agyvérzés, szülés körüli oxigénhiány, Down-szindróma stb. A gyerekek között vannak megkésett beszédfejlődésű, megkésett pszicho-motoros fejlődésű, értelmi sérült, halmozottan sérült, autizmussal élő, epilepsziás, izomtónus rendellenességgel küzdő, mozgássérült, étkezéssel, alvással, és szobatisztasággal kapcsolatos gondokkal élő, vagy éppen viselkedés problémás gyerek. Az intézményben magas az egy éves kor alatt ellátott kisgyermekek száma, akik esetében a korai időszakban megkezdett fejlesztő munka fejlődési esélyeiket nagyban javítja. A családok Kisvárdáról és környékéről érkeznek elsősorban, sok család számára a beutazás gondot jelent (anyagi problémák, gépkocsi hiánya stb.) – az utazási költségtérítés ellenére is (ez utólagos, illetve nem fedezi teljes mértékben a költségeket).

A szülők, gyerekek a várakozás ideje alatt váróhelyiségben közösen tölthetik el az időt, bemehetnek a játszóházba is, amely nyitott bármely érdeklődő család számára, így gyermekek integrációja is megvalósul. Az intézmény nyílt napjai közös programokon találkozhatnak a „Csígház” gyerekek a környék óvodásaival, bölcsődéseivel.

A Csígház EGYMI létrejöttével széles körű szolgáltatásokat tett elérhetővé a családok számára. Jól látható, hogy a kezdetektől folyamatosan nő az ellátást igénylő gyermekek száma, az épületet teljes mértékben kihasználják, a létszám növekedésével párhuzamosan a rendelkezésre álló tér növelése is elengedhetetlen lesz.

A társintézményekkel folyamatos a kapcsolattartás, hogy megismerhessék a hozzájuk érkező gyerekeket, és hogy az az idő, amely idő alatt egyik intézményből a másikba kerülnek, lerövidüljön. Fontos, hogy minél több érintett gyermek, minél korábbi életkorban, minél rövidebb idő alatt bekerüljön az intézménybe, ennek érdekében a társszakmák képviselőivel, illetve a

társintézményekkel a kapcsolat tovább erősítésére van szükség. Annak érdekében, hogy az érintett szülők megtalálják az intézményt, a civil szférában is még ismertebbé kell tenni munkájukat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A városban a gyermekek napközbeni ellátása bölcsődében, óvodában, iskolai napköziben biztosított. A közétkeztetésben jelentős változást hozott a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás - egészségügyi előírások szabályozásával. A fenti rendelet megalkotásának célja a közétkeztetés megreformálása. Ebben a rendeletben az egészséges táplálkozásra történő átállás a cél. Az önkormányzat által működtetett konyhák a rendeletben foglaltakat alkalmazzák. A rendelet 7 §. szabályozza a naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportokat korosztályonként a felhasználási előírások, korlátozások és tilalmak egyes élelmiszerek és ételek vonatkozásában (pl.: só, cukor, zsírtartalom, fehérje mennyisége). A rendelet 9 §-a külön kiterjed a diétás étkeztetésre mely szerint, szakorvos igazolásával és dietetikus előírása szerint az érintett gyermek számára biztosítani kell az egészségügyi állapotának megfelelő táplálkozás. Amennyiben tárgyi, személyi és műszaki feltételek nem biztosítottak akkor más külső szolgáltató bevonásával kell megoldani. A gyermekétkeztetés területén korábban problémát jelentett, hogy az élelmiszer allergiában szenvedő gyermekek az intézményi étkeztetést nem tudták teljes körűen igénybe venni. A szülő vagy elvitte az intézménybe a gyermekének megfelelő ételt, vagy ebéd előtt hazavitte gyermekét az intézményből. Minderre tekintettel a konyhák figyelemmel kísérik a speciális igényeket. A liszt-, tej-érzékeny gyermekek számára lehetőség szerint olyan alapanyagokkal dolgoznak (pl. növényi eredetű vaj, tészta), amit a gyermekek fogyaszthatnak. Egyes vallások nem engednek meg bármilyen táplálék fogyasztását - ezen igényeket is figyelembe veszik az ételek elkészítése során. A jogszabályi előírásnak megfelelően az önkormányzat alkalmaz, képzett – speciális szakács vizsgával rendelkező munkavállalót.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Kisvárdán helyi, megyei, országos, valamint nemzetközi rendezvények lebonyolítására is alkalmas nyilvános használatú Atlétikai Centrum jött létre. A 400 méteres, a célegyenesben nyolcsávos külső rekortánpálya, az általa körbeölelt felújított gyepfelületű futballpálya, ugyancsak rekortánborítású futófolyosó, kibővített tornacsarnok, kondicionáló terem, és több tucat megújult öltöző várja a térség sportolni vágyó lakosságát.

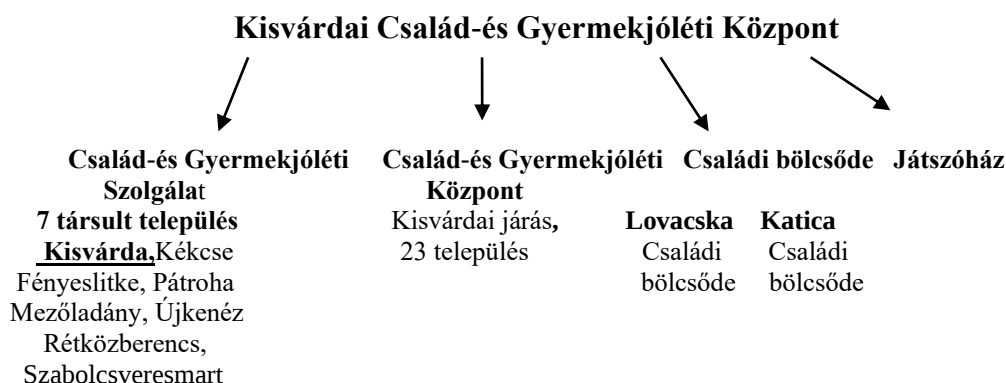
2021. évben sokak által várt beruházás valósult meg. A Vár-tó körül egykörös, 470 méter hosszú rekortán futópálya került átadásra.

2023-ban kialakításra került a Küzdősportok Háza. Létrejöttével, a kisvárdai küzdősportoló fiatalok és felnőttek végre egy saját, második otthon tudhatnak magukénak és felkészüléseik infrastrukturális fejlesztésével, ezáltal a sportban elért sikeres eredményeikkel még tovább öregbíthetik városunk hírnevét. Városunkban számos sportolási lehetőség áll az itt lakók rendelkezésére, többek között a jóga, az aerobics, a step aerobics, a zumba, a pilates, a kick bokszt, a karate, a futball és a kézilabda.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés Kisvárdán városban a Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ és a Szent Miklós Integrált Szolgáltatási Központ keretén belül valósul meg.

A Kisvárdai Család-és Gyermekjólét Központ a Szociális Intézményfenntartó Társulás fenntartása alatt működik, míg a Szent Miklós Integrált Szolgáltatási Központ egyházi fenntartás alatt áll.

A Kisvárdai Család-és Gyermekjólét Központ által biztosított szolgáltatások:

Természetben nyújtott szociális ellátás:

- Hátralékkészítési tanácsadás

Gyermekjóléti alapellátások:

- Bölcsődei ellátás esetében a Lovacska Családi Bölcsőde és Katica Családi Bölcsőde,
- Család-és Gyermekjólét Központ, mely biztosítja a Kisvárdai Járásra kiterjedően az ellátást:
 - o hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységet (pl. javaslattevés védelembe vételre)
 - o speciális szolgáltatásokat (pl. kapcsolattartási ügyelet, pszichológiai tanácsadás)
 - o óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
 - o szociális diagnózis készítését
- Család-és Gyermekjólét Szolgálat, mely biztosítja a Kisvárdai és a 7 társult település esetén a gyermekjóléti alapellátást.

A Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ által biztosított szolgáltatások:

Alapszolgáltatások:

- Tanyagondnoki szolgáltatás,
- Szociális Étkeztetés,
- Házi segítségnyújtás,
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- Idősek, demens betegek nappali ellátása,
- Fogyatékos személyek nappali ellátása.

Szakosított ellátások:

- Idősek Otthona,
- Hajléktalanok Átmeneti Szállása.

Gyermekjóléti alapellátás – gyermekek napközbeni ellátása:

Bölcsődei ellátás

Minden terület bemutatásra kerül a megfelelő pontoknál, itt csak a Tanyagondnoki szolgáltatás bemutatása történik:

Kisvárdra városban 2012. november 1-jétől működik a **Tanyagondnoki Szolgálat**, a Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ keretein belül, önálló szakmai egységként.

Az 1993. évi III. tv. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 60. §. (1) bekezdése alapján a **tanyagondnoki szolgáltatás** célja a külterületi vagy egyéb belterületi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz valamint egyes alapszolgáltatáshoz való hozzájárulás biztosítása, továbbá az egyéni és közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A szolgáltatás **feladata** az alapszolgáltatások megjelenítése, a külterületen élők kapcsolatrendszerének erősítése, egyéni, közösségi szintű igények kielégítésének biztosítása, információáramlás elősegítése.

A nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása:

Kisvárdra város 16.567 fő lakossal, a megye sűrűn lakott városai közé tartozik. A rendszerváltás után, a tanácsi bérlakások magántulajdonba kerülése, a munkahelyek megszűnése erősített fel az agglomerációba való beköltözést. Kisvárdát „szőlőhegyek” ölelik körül, s az itt lévő borházak, komfort nélküli lakások szolgálnak lakhelyül a bérlakásokból kiköltözőknek. A külterület infrastruktúrával ellátatlan, ami tovább nehezíti a külterületen élők mindennapjait.

Egy tanyagondnoki körzet kialakításával a szociális alapszolgáltatások - étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás - biztosításával a Szent Miklós Integrált szolgáltató Központ lehetőséget és segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére a saját otthonukban és lakókörnyezetükben az önálló életvitel fenntartásában, egészségi és mentális állapotukból származó problémáik megoldásában.

A közvetlen, személyes szolgáltatások közül alapfeladatnak minősülnek a következők:

1. Szállítás:

Javak vagy szolgáltatások eljuttatása az igénybevevőhöz vagy az igénybevevő eljuttatása a közszolgáltatások, szolgáltatások, munkavégzés, közösségi programok, családi kapcsolatok helyszínére, ha szükségleteiből adódóan ezek más módon nem oldhatók meg.

A szállítás a tanyagondnoki alapfeladatokban az alábbiak szerint valósul meg:

Közreműködés az étkeztetés biztosításában: az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, vagy eltartottuk részére azt tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

A tanyagondnok a napi egyszeri meleg étel ételhordóban történő házhozszállításában nyújt segítséget.

Közreműködés a házi segítségnyújtás biztosításában: a házi segítségnyújtás keretében a tanyagondnok azon feladatokat látja el, amelyek kívül esnek a házi segítségnyújtásban dolgozó gondozók által végezhető feladatok körén. A tanyagondnok segítséget nyújthat a rászorultak fizikai erejét és mozgásképeségét meghaladó feladatok elvégzésében:

- ház körüli, szakértelmet nem igénylő feladatok (villanykörte, gázpalack, zár, stb. cseréje);
- kisebb, speciális szakértelmet nem igénylő javítások;
- nehezebb tárgyak mozgatása, hó eltakarítása;
- a napi életvitel fenntartásához szükséges alapvető élelmiszerek, vegyi áruk, fogyasztási cikkek, stb. beszerzése.

A tanyagondnok az igénybevevő által jelzett igényt szóban vagy írásban felveszi, a vásárlásra előleget vesz át és a beszerezni kívánt cikket lehetőség szerint helyben, ha erre nincs lehetőség, a hozzáférhetőség szerinti településen beszerzi. A vásárlásról köteles nyugtát vagy igény szerint

számlát kérni és a vásárolt árucikkal, illetve az esetleges készpénz maradvánnyal, a nyugta vagy a számla ellenében még a vásárlás napján elszámolni az igénybevevővel.

Közreműködés a közösségi és a szociális információk szolgáltatásában: a szociális biztonság megteremtéséhez és a helyi közösségi életbe történő bekapcsolódáshoz szükséges információk eljuttatása a külterületen élők részére. A tanyagondnok feladata, hogy hirdetményeket, szórólapokat juttasson el a külterületen élők számára, illetve, hogy szóban tájékoztassa a lakosságot az aktuális programokról, rendezvényekről. Ezzel egy időbe a lakosság által megfogalmazott igényeket, problémákat és észrevételeket jelzi az illetékes szervek felé.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása: a feladatellátás 3 fő területet érint:

- a betegek háziorvosi rendelésre, illetve
- egyéb egészségügyi intézménybe történő szállítása és
- a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök kiváltása, azokhoz való hozzájutás segítése.

Háziorvosi rendelésre történő szállítás: a tanyagondnok alapfeladata, hogy a külterületen élő betegek minél gyorsabban jussanak a megfelelő orvosi ellátáshoz, gyógyszerekhez. A szállítási feladatot igény szerint kell biztosítani. Mivel Kisvárdai város fejlett infrastruktúrával rendelkezik az egészségügyi ellátások tekintetében (felnőtt és gyermek háziorvosi körzetek, kórházi szakrendelések, stb), így csak Kisvárdai közigazgatási területén történik az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás segítése. A feladatellátás során alkalmazkodni szükséges a rendelési, nyitvatartási időkhöz és a betegek számára előírt időponthoz. A fertőző betegek szállításánál kifejezetten körültekintően kell eljárni és biztosítani szükséges a gépjármű fertőtlenítését, valamint a tanyagondnok egészségi állapotának megőrzését.

A tanyagondnoki szolgáltatást végző a betegszállítás során kompetenciáját nem lépheti át, *a sürgősségi betegszállítást nem helyettesítheti! Kizárólag járóbeteg-szállítást végezhet!*

A tanyagondnoki szolgáltatást végző munkájával hozzájárul a lakosok egészségi állapotának megőrzéséhez azáltal is, hogy aktívan részt vesz a betegségmegelőző tevékenységek, rendezvények szervezésében, tájékozik és tájékoztatja a lakosságot a szűrővizsgálatok lehetőségéről, helyszínéről, időpontjáról.

Egyéb egészségügyi intézménybe történő szállítás:

Az egészségügyi intézményekbe történő szállítása előzetes időpont egyeztetés és orvosi beutaló alapján lehetséges.

Gyógyszerekhez, gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás segítése:

A tanyagondnok a gyógyszerkiváltást és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítását kiváltását a szakorvosi rendelvények és az ellátottak igényei alapján végzi. A receptek kiváltása és a gyógyszerek időben történő házhoz szállítása nagy segítség a külterületen élők számára. A feladatellátás során figyelni kell arra, hogy a gyógyszerek név szerint kerüljenek külön csomagolásba. A vásárlást nyugtával kell igazolni.

Az óvodás- és iskoláskorú gyermekek közoktatási intézménybe történő szállítása:

Közoktatási intézménybe történő szállítás: a tömegközlekedés hiányossága miatt és a gyermekek biztonságos közlekedése érdekében a tanyagondnoki szolgálat gépjárműve részt vehet a gyermekek közoktatási intézménybe történő szállításában, amennyiben arra igény mutatkozik az ellátottak részéről. A gyermekszállítási feladat egyik része a tankötelezettség megoldásában való segítségnyújtás. A tanyagondnok feladata elsősorban a külterületi tanyákon élő gyermekek esélyegyenlőségét biztosító szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése rendkívüli időjárás esetén.

A gyermekszállítási feladatok másik része pedig a gyermekek óvodai, iskolai rendezvényekre, versenyekre, ünnepségekre történő szállítása.

Egyéb gyermek szállítás: a gyermekek szabadidős programokra, óvodán-, iskolán kívüli rendezvényekre, kirándulásokra, sport eseményekre, stb. történő szállítása is a tanyagondnoki szolgáltatás egyik alapfeladata. A tanyagondnoki gépjárműnek meg kell felelnie a gyermekszállítás feltételeinek és rendelkeznie kell a szükséges tárgyi és egyéb feltételekkel. A

közúti közlekedési szabályoknak megfelelően a gépjárművet „gyermekszállítás” matricával lehet ellátni.

2. Megkeresés

A szociális problémákkal érintett vagy veszélyeztetett azon egyének közvetlen illetve közvetett módon történő elérése vagy felkutatása (a releváns szolgáltatásokhoz való hozzájutás céljából), akik vélhetően jogosultak egy adott szolgáltatásra, de azt bármilyen okból elérni nem tudják. A tanyagondnok ismerje meg a környezetében lévő szociális és egyéb szolgáltatásokat, annak érdekében, hogy szüksége esetén tudjon hová fordulni, illetve az ellátott számára megfelelő felvilágosítást tudjon nyújtani.

A megkeresés a tanyagondnoki alapfeladatokban a következőképpen valósul meg:

Közreműködés az étkeztetés biztosításában: a tanyagondnok alapvető feladata a településrészen élő lakosokkal való kommunikáció során a szociális ellátásokhoz való hozzájutás segítése. Amennyiben az ellátási területén olyan személyről szerez tudomást, akinek napi egyszeri meleg étkezése nem megoldott, haladéktalanul jelzi azt az illetékes kolléga felé.

Közreműködés a házi segítségnyújtásban: napi szinten figyelemmel kíséri az idős, egészségi állapotukban korlátozott, főleg egyedül élő személyeket. Szüksége szerint jelzéssel él a Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ Házi Segítségnyújtó Szolgálatára felé, amennyiben azt tapasztalja, hogy önmaga ellátására képtelen, vagy önmaga ellátására csak részben képes ellátott van az ellátási területén. A folyamatos gondozást igénylő ellátottak esetén gondoskodik az ellátott hozzátartozójának értesítéséről, ennek hiányában felettese segítségével eljár az ellátott személy intézményi elhelyezésében.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás segítése: abban az esetben, ha valamely ellátott egészségi állapotában olyan mértékű változás következik be, amit Ő maga már nem tud, vagy egyéb okból képtelen jelezni, azt a tanyagondnok teszi meg és tájékoztatja a háziorvost. Prevenációs céllal segíti a település lakosait egészségi állapotuk megőrzésében, megtartásában. Részt vesz a preventív jellegű, egészségmegőrző rendezvények kiejánlásában, szervezésében.

Közreműködés a közösségi és szociális információk nyújtásában: a tanyagondnok esetenként az egyetlen kapcsolódási pont a külterületi lakosok és a közösségi és szociális informátorok között, így jelentő szerepe van az ilyen jellegű információk ellátottakhoz való eljuttatásában. A közösségi programokban aktívan részt vesz, aktivizál, bevon. Ehhez felméri az ellátottak igényeit, összegez, majd a következtetéseket levonja és eljuttatja a fenntartóhoz, majd a szükséges információkat kiközli a külterületen élőknek.

A tanyagondnok további feladata, hogy a helyben vagy a közigazgatási területen működő szociális szolgáltatók szolgáltatásainak lehetőségeiről felkutassa az információkat és ezekről tájékoztassa az ellátási területén élőket.

3. Községi fejlesztés

Egy településrész, település vagy térség lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító, ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző csoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködések valósít meg.

Közösségi, művelődési, sport és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése: a tanyagondnok egyik fő tevékenysége lehet a külterület közösségi életének fellendítése. Személyiségével hat a közösségre, a településen élők számára minta, példakép lehet, mely nagymértékben meghatározza

a közös programok minősítését, gyakoriságát. Minden korosztály számára hasznos, értékes kulturális, sport és szabadidős programokat szervez, vagy azokban részt vesz.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 39. §. (2) bekezdése alapján a szolgáltatás során meghatározott **közvetlen, személyes szolgáltatások közül kiegészítő feladatnak** minősül:

A közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése: a tanyagondnoki szolgáltatás fő célja az ellátási területen élők életminőségének javítása. Ez jelentheti a helyi társadalom demokratikus működéséből fakadó élénk közélet, civil szervezetek létét és működését, melyet a fenntartó támogathat a tanyagondnok tevékenységével: feladatainak nagy része a gépjárművel történő szállítás (helyi egyesületek, nyugdíjas klubok rendezvényeire, rendezvények beszerzéseiben való részvétel) megoldása. A feladatok más része a rendezvények szervezésével, népszerűsítésével kapcsolatos feladatok ellátása.

Egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása: feladati közé tartozik a külterületen élők hivatalos ügyeinek intézésben való segítségnyújtás, amely történhet szállítással (az ellátottak hivatalokba, intézményekbe, közszolgáltatókhoz történő szállítása) vagy érdekképviseléssel (az ellátott egyszeri alkalomra meghatalmazza a tanyagondnokot, hogy helyette eljárjon az ügyintézés során).

A tanyagondnoki szolgáltatást végző köteles a munkavégzése során, az ellátottak által érkező, Őket érintő problémákat mind a fenntartó, mind az önkormányzat felé tolmácsolni, valamint az önkormányzat intézkedéseit a lakossággal megismertetni, és a visszajelzéseket továbbítani. A feladatellátás során napi kapcsolatban van a lakossággal, problémáikat, kérésieket, panaszait meghallgatja és azokat, nem átlépve a kompetencia határait orvosolja, illetve az illetékes személyhez közvetíti.

Közreműködés az egyéb alapszolgáltatásokban való hozzáférésben: a tanyagondnoki szolgáltatást végző kiemelt feladata intézményünkben, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott szociális alapszolgáltatások, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerinti gyermekjóléti szolgáltatás (család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ) igénybeviteléhez nyújtott segítség, az ezen intézményekkel, szakemberekkel való folyamatos kapcsolattartás.

Munkája során folyamatosan figyelemmel kíséri a lakosság, különösen a veszélyeztetett családok életkörülményeit, szociális helyzetét. Észlelnie kell a veszélyeztetett helyzeteket, a szenvedélybetegségeket. Különös figyelemmel kell lennie a gyermekek helyzetére, az esetleges gyermekbántalmazást, családon belüli erőszakot fel kell ismernie. Amennyiben ilyen esetek a tudomására jutnak, azonnal jelzéssel kell élnie a felettese, illetve az illetékes hatóságok felé, hogy a szükséges intézkedések megtétele megtörténjen.

Egyéb lakossági szolgáltatásokban való közreműködés: olyan tevékenységek tartoznak ide, amelyek közvetlenül egyik korábban felsorolt feladatok közé nem sorolhatóak, mint pl. a napi beszerzések. Az igénybevevők bevásárlóközpontokba történő eljuttatása, takarmány, vetőmag beszerzése, tartós fogyasztási cikkek megvásárlása és házhozszállítása, mezőgazdasági kisgépek szervizbe szállítása.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 39. § (3) bekezdése alapján a szolgáltatás során meghatározott **közvetett- az önkormányzati feladatok megoldását segítő-szolgáltatásnak** minősül:

Szállítás: a tanyagondnoki szolgáltatást végző- amennyiben ez nem a személyes segítségnyújtás rovására történik-, közreműködhet azon önkormányzati feladatok megoldásában is, amelyeknek célja a külterületen élők minél jobb ellátása, de amely feladatokat nem személyesen és közvetlenül az egyes igénybevevők számára végzi. Ilyen feladatok kifejezetten:

- ételszállítás önkormányzati intézménybe,
- önkormányzati információk közvetítése a lakosság felé,
- a szolgálat működésével kapcsolatos teendők ellátása,
- részvétel a fenntartó, az önkormányzat és a segélyszervezetek megállapodása alapján a segélycsomagok eljuttatásában a rászorulóknak részére.

Közösségi fejlesztés: az önkormányzat, civil szervezetek által szervezett közösségi programokról szóló tájékoztatás, szórólapok kiosztása a külterületen élőknek, ösztönzés a programokon való részvételre.

Ezek a feladatok a szolgáltatásnyújtás legfeljebb 50%-át tehetik ki.

A tanyagondnok tevékenységét a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által meghatározott, a Szociális Ágazati Portálon közzétett tevékenységnaplóban kell dokumentálni. A szolgáltatáshoz használt gépjármű menetlevelén fel kell tüntetni, hogy a gépjárművet a tanyagondnoki szolgáltatás ellátásához veszik igénybe.

A tanyagondnoki szolgáltatás a Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központon belül, önálló szakmai egységként működik, 1 fő tanyagondnokkal és 1 db., teljesen akadálymentesített, 8 fő szállítására alkalmas gépjárművel.

Az intézmény működésének, kiegészítő tevékenységének kiemelt részét képezi a hitéleti tevékenység, amely elsődlegesen a lelki vezetők tevékenységén keresztül valósul meg. Leleki vezetői tevékenység végzését az intézményben a Nyíregyházi Egyházmegye püspökének erre irányuló kinevezése alapozza meg. Az intézményben dolgozó lelki vezető a fenntartó megbízásával végzi tevékenységét az intézményben. A lelki vezetők meghívottként a dolgozói értekezleteken részt vehetnek, tájékoztatást adhatnak a hitéleti tevékenységről. A munkavégzés során együttműködnek az intézmény vezetésével és dolgozóival. A lelki vezető az ellátottak napirendjéhez igazodó időpontokban végzi tevékenységét.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 65/E. § (3) bekezdésében meghatározott vörös kód egy speciális figyelmeztetés, melynek célja, hogy a kritikus időjárási helyzetben felhívja a szociális ellátórendszer figyelmét arra, hogy a segítő tevékenység egyik legfőbb feladata az élet védelme. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma vörös kód figyelmeztetést ad ki különösen a -10 °C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet, a 27 °C feletti napi középhőmérséklet vagy a meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzésének időtartama alatt, az életet és testi épséget veszélyeztető helyzet elhárítása érdekében szükséges intézkedések megtétele céljából.

A vörös kód figyelmeztetés érvényessége alatt a bentlakást nyújtó szociális intézmények, a fenntartó típusától, ellátási területüktől, az általuk ellátott célcsoporttól és a rendelkezésre álló üres férőhelytől függetlenül, a regionális diszpécshatszolgálatokon keresztül fogadják az utcán élő, vagy saját háztartásukban veszélynek kitett személyeket, akiknek az elhelyezése a hajléktalan ellátó intézményekben nem megoldható.

A befogadott személy kizárólag krízisellátásban részesül, a testi épség megóvásához, a pihenés feltételeihez szükséges feltételeket, valamint nyári időszakban a kiszáradás megelőzése érdekében folyadékot szükséges biztosítani számára. A cél az, hogy az utcán, vagy a saját háztartásában veszélynek kitett személyeket megóvjuk az életet és testi épséget veszélyeztető helyzettől, a számukra biztosított szolgáltatástartalom is ehhez igazodik.

A vörös kód riasztás idején a megtett intézkedéseket az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott protokoll szerint végezzük.

A vörös kód riasztással kapcsolatos intézkedések és tevékenység plusz költségvetési támogatással nem járnak, azokat a fenntartó (a Nyíregyházi Egyházmegye), a Tanyagondnoki Szolgálat éves költségvetési keretéből gazdálkodik ki.

Az ellátandó célcsoport jellemzői:

A tanyagondnoki szolgáltatás Kisvárdra város közigazgatási területén élőkre terjed ki. Városunk külterületének nagysága 2.603 ha, felszíne dombos, népsűrűsége alacsony a lakosság szétszórt elhelyezkedése következtében

Kisvárdra külterületén életvitelszerűen 2022. január 30-án 48 háztartásban 75 fő élt.

A külterületen bejelentett lakcímmel rendelkezők száma:

Új cím (házszám, helyrajzi szám)	Fő
Farkashegy	16
Damjanich dűlő	1
Homokbánya dűlő	11
Gárdonhegy	46
Gárdonhegy utca	10
Hegedüs kert	3
Molnár dűlő	6
Aranyos dűlő	7
Szabó dűlő	6
Szilvás dűlő	2
Farkashegyi út	12
Nagytanya	1
Szent László hegy	56
Fodor szőlő	12
Vigadó utca	4

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

A tanyagondnoki szolgáltatás bevezetésével sikerült egy halmozottan hátrányos városrész integrációját megoldani és a nagy kiterjedésű területen élők elszigeteltségét, szociális, mentális és információs hátrányait leküzdeni. Sok esetben a tanyagondnok jelenti az egyetlen társat a külterületen élőknek, mivel a természetes támogatórendszerek vagy nem is léteznek, vagy nagyon nagy távolságra vannak, a mesterséges támogatórendszert pedig csak és kizárólag a tanyagondnok jelenti.

g) drogprevenciók szolgáltatások;

A településen működik a Kisvárdra Város Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, mely szakmai konzultációs munkacsoport, amelyet a helyi önkormányzat a kábítószer probléma céljából hozott létre.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Önkormányzatunk részére nem érkezett még jelzés - a szolgáltatások nyújtásakor megvalósuló - hátrányos megkülönböztetéssel vagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatosan.

- i) *előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.*

A pozitív diszkrimináció több esetben is megvalósul évente, mivel Önkormányzatunk hátránykompenzáló juttatásokkal (ruha-, játék-, tanszer-, lakástextil-, bútor adományokkal, átmeneti segély és szociális kölcsön igénybevételének lehetőségével, telefonálási és faxolási lehetőséggel, stb.) is segíti a rászorult családokat.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
Forrás: Önkormányzati adat	

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) *közösségi élet színterei, fórumai;*

A lakossági kapcsolatok szervezett formái:

- közmeghallgatás, (évente egy alkalommal november hónapban),
- lakossági fórum,
- polgármesteri fogadónap,
- képviselői fogadónap,
- képviselő-testületi bizottságok ülései,
- jegyzői fogadónap.

A képviselő-testület évente egyszer közmeghallgatást tart. A közmeghallgatás során a város polgárai és a településen működő társadalmi szervezetek, egyesületek, civil szerveződések képviselői közérdekű ügyben, helyi önkormányzati ügyben a képviselő-testülethez, az egyes képviselőkhöz, a polgármesterhez vagy jegyzőhöz kérdéseket intézhetnek, illetőleg közérdekű javaslatot tehetnek.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. § (2) bekezdése értelmében helyi szociálpolitikai kerekasztalt szükséges létrehozni, különösen a szolgáltatás-tervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére. A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést

tart, tagjai a helyi önkormányzat, illetve a társulás területén szociális intézményeket működtető fenntartók képviselői, továbbá a helyi rendeletben meghatározott szervezetek képviselői.

Kisvárdán folyamatosan működik a Szociálpolitikai Kerekasztal. Az Esélyegyenlőségi terv készítésekor széles egyeztetést folytatott az Önkormányzat a városban működő civil szervezetekkel, a szakágazatok képviselőivel és a gazdasági szektor szereplőivel.

A nemek közötti egyenlőség irányelveinek alkalmazása megköveteli, hogy a férfiak és nők egyenlő számban képviseltessék magukat a gazdasági, szociális, kulturális élet területén valamint a szak-politikákban és a döntéshozásban. Csak ilyen módon érhető el, hogy a nemek egyformán érvényesülhessenek a társadalomban. Ez magában foglalja a források nemek közötti egyenlő elosztását, a felelőségek és a hatalom újraelosztását, és a nemi alapon történő hátrányos megkülönböztetéstől való mentességet.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	25 232	9
Forrás: TelR, KSH Tstar			

b) *közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;*

Nem rendelkezünk jelenleg adattal.

c) *helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;*

Kisvárdán városban számos közösségi program került bevezetésre az elmúlt években. A város vezetés nagy hangsúlyt kíván fektetni a helyi közösségben rejlő erőkre. Számos program került megszervezésre hagyományörző jelleggel, melyek megvalósítása, kivitelezése nagy mértékben épül az önkéntesek aktív, felelősségteljes részvételére.

Az alábbiakban felsorolt közösségi rendezvények hagyományörző jelleggel kerülnek megvalósításra:

- Karácsonyi Kavalkád
- Adventi gyertyagyújtás
- Mikulás-gyár
- Ételosztási akció
- Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja
- „Te Szedd!” országos szemétygyűjtési akció
- Családi Nap
- Majális

A rendezvények megvalósításában az önkormányzat munkatársai, az önkormányzati intézmények munkatársai, civil szervezetek, közösségi szolgálatot teljesítők és önkéntesek vesznek részt. A városban működő szociális szolgáltatást nyújtó civil szervezetek – Máltai Szeretetszolgálat,

Karitás, Vöröskereszt, Segítő Kéz az Elesetteknek Alapítvány, Szeretet Hatalma Alapítvány, Rotary Klub, – rendszeresen szerveznek ruha- és ételosztási akciókat.

- d) *a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;*

Kisvárdai városában három nemzetiségi önkormányzat működik. A roma, a ruszin és az ukrán nemzetiségi önkormányzat. Több alkalommal rendeznek kiállításokat, irodalmi felolvasó esteket, kulturális fesztiválokat melyeknek célja a nemzetiségi összetartozás erősítése, hagyományaik ápolása illetve átadása a felnövekvő nemzedék számára. Kisvárdai Város Önkormányzata minden támogatást megad annak érdekében, hogy a nemzetiségi önkormányzatok ápolhassák hagyományaikat. Helyet és lehetőséget biztosít a rendezvények megszervezéséhez. Évente kapcsolat építés célját szolgáló kirándulást biztosít a tagok számára, valamint működésükhöz minden jogi segítséget megad.

- e) *helyi lakossági önszerveződések*

A Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása pontban részletesen kifejtésre kerül.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma nemzetiségi önkormányzat helyi vezetőjével az Önkormányzat és intézményeinek kapcsolata megfelelő. Egymásnak segítséget nyújtanak és jelzőrendszerként működnek a hátrányos helyzetű emberekkel, romákkal, fogyatékkal élőkkel kapcsolatosan is.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség	Munkahelyteremtés, vállalkozók bevonása
Alacsony iskolai végzettség	Hiány szakmák képzése, megfelelő iskolai végzettség megszerzését célzott képzések
Nem megfelelő szakképzettség	Átképzés, piacképessé tétel
Közüzemi szolgáltatás hiánya	Közművesítés
Lakás, lakhatási problémák	A még fel nem újított önkormányzati bérlakások korszerűsítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	7 871	8 693	16564	47,52%	52,48%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	414			2,50%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 126	1 063	2189	6,80%	6,42%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	285	229	514	1,72%	1,38%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

A lakónépesség csökkenésének oka a halálozások számának növekedése és az elvándorlás növekedése. A város népességmegtartó ereje kedvezőtlenül alakul. A demográfiai adatokat elemezve megállapítható, hogy a település egyszerre mondható fogyatkozó és előregedő településnek.

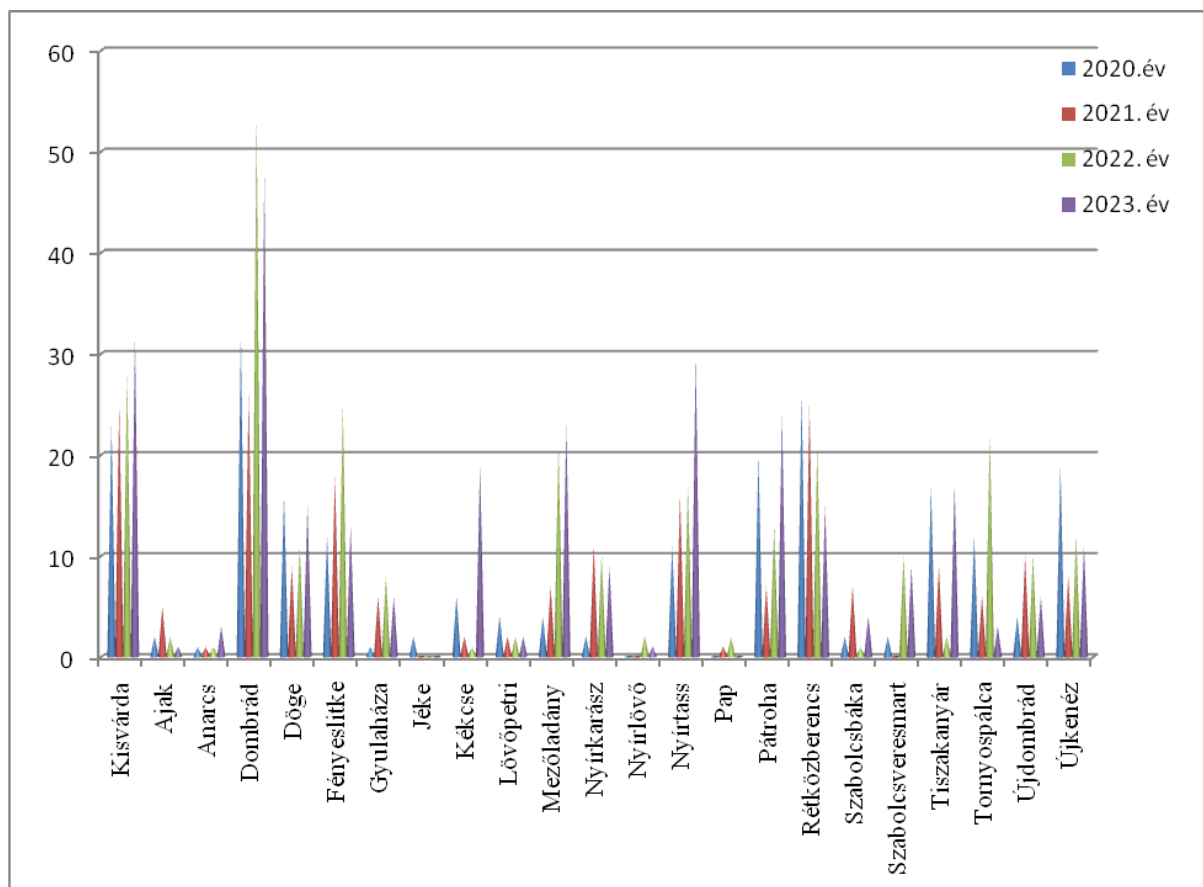
- a) *veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete*

A Család-és Gyermekjóléti Központ hatósági intézkedés keretén belül a jogszabályok által meghatározott együttműködési formákban működik együtt a családokkal. Ilyen együttműködési forma a védelembe vétel, mely az 1997. évi XXXI. törvény 68. § (1) bekezdése értelmében abban az esetben kezdeményezhető, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben még biztosítható. Az együttműködő családok és gyermekek esetében nem egy veszélyeztető tényező jelenléte tapasztalható, hanem azok halmozódása figyelhető meg, amelyek veszélyeztetik a gyermek családban történő nevelkedését.

Az esetmenedzser elsődleges feladata, hogy az indokolt gondozási forma meghatározását megelőzően feltérképezze a gyermek és a család esetében tapasztalt összes veszélyeztető tényezőt, illetve az ok-okozati összefüggéseket, a családtagok motivációit, a család erősségeit, gyengeségeit, a természetes erőforrásait, a településen és a járásban elérhető szolgáltatásokat. Ebben segítséget nyújt

	település	Védelembe vétel 2020.év <i>település/fő</i>	Védelembe vétel 2021. év <i>település/fő</i>	Védelembe vétel 2022. év <i>település/fő</i>	Védelembe vétel 2023. év <i>település/fő</i>
1	Kisvárdá	23	25	28	32
2	Ajak	2	5	2	1
3	Anarcs	1	1	1	3
4	Dombrád	32	26	54	48
5	Döge	16	9	11	15
6	Fényeslitke	12	18	25	13
7	Gyulaháza	1	6	8	6
8	Jéke	2	0	-	-
9	Kékcse	6	2	1	19
10	Lövőpetri	4	2	2	2
11	Mezőladány	4	7	21	23
12	Nyírkársz	2	11	10	9
13	Nyírlövő	0	0	2	1
14	Nyírtass	11	16	17	30
15	Pap	0	1	2	-
16	Pátroha	20	7	13	24
17	Rétközberencs	26	25	21	15
18	Szabolcsbáka	2	7	1	4
19	Szabolcsveresmart	2	0	10	9
20	Tiszakanyár	17	9	2	17
21	Tornyospálca	12	6	22	3
22	Újdombrád	4	10	10	6
23	Újkenéz	19	8	12	11
	Összesen	218	201	275	291

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	41	n.a.
2018	24	n.a.
2019	21	55
2020	23	18
2021	26	94
2022	18	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megelőző pártfogás:

A megelőző pártfogásra vonatkozó jogszabályi háttér az 1997. évi XXXI., a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 68/D §-a szabályozza.

Ennek értelmében a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése miatt indult védelembe vételi eljárás során, ha a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének magas foka kerül megítélésre és elrendelik a megelőző pártfogást.

2020 évben 2 esetben, 2021. évben 4 esetben, 2022 évben 9 esetben, 2023 évben 9 esetben került sor megelőző pártfogás elrendelése érdekében javaslat elkészítésére.

Az intézkedést megtételét az alábbi bűnelkövetői magatartás indokolta:

- lopás,
- garázdaság, rongálás,
- verekedés.

Tapasztalatunk, hogy a bűnelkövetői magatartást háttérben sok esetben a családi negatív minta, a kortárs csoport befolyása, a haszonszerzés áll továbbra is. Az esetek nagy százalékában a fiatalok nem gondolták át tetteiket és annak következményeit és sok esetben fel sem merült bennük, hogy lebukhatnak és tetteiknek következményei lesznek..

Sajnos a szülők az esetek nagy százalékában elnézőek gyermekükkel és tetteikkel szemben.

Ideiglenes hatályú elhelyezés:

Az 1997. évi XXXI., a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 72. § (1) bekezdése értelmében a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének kezdeményezése indokolt, ha felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti.

Ennek ellenére 2020 évben 6 esetben, 2021. évben 2 esetben, 2022. évben 10 esetben, 2023 évben 7 esetben került sor ideiglenes hatályú elhelyezés kezdeményezésére az alábbi településeken.

Település	2021. év (fő/gyermekek)	2022. év (fő/gyermekek)	2023. év (fő/gyermekek)
Kisvárd	-	1	-
Ajak	-	-	-
Anarcs	-	-	-
Dombrád	-	-	-
Döge	-	-	1
Fényeslitke	-	1	1
Gyulaháza	-	-	-
Jéke	-	-	-
Kékcse	-	3	-
Lövőpetri	-	-	-
Mezőladány	-	-	-
Nyírkársz	-	-	-
Nyírlövő	-	-	-
Nyírtass	-	-	-
Pap	-	-	-
Pátroha	-	-	-
Rétközberencs	-	-	-
Szabolcsbáka	-	-	-
Szabolcsveresmart	-	1	-
Tizsakanyár	-	-	2
Tornyospálca	2	4	4
Újdombrád	-	-	-
Újkenéz	-	-	-
Összesen	2	10	7

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Családbafogadás:

Abban az esetben, ha a gyermek nevelését van olyan családtag, aki vállalja (ideiglenes hatályú elhelyezés vagy a szülő akadályoztatása esetén) családbafogadás kezdeményezhető.

2020. évben 23, 2021. évben 26 esetben, 2022. évben 61 esetben, 2023. évben 51 esetben látták indokoltnak az esetmenedzserek családba fogadás kezdeményezésének lehetőségét, ezáltal a gyermek nem a szakellátásban kerül elhelyezésre, hanem rokonok között, családi környezetben nevelkedhet tovább.

Nevelésbe vétel:

A Család-és Gyermekjóléti Központok esetmenedzserei együttműködnek a **nevelésbe vett gyermek** szüleivel.

A nevelésbe vétel esetén a gyermek családba történő visszahelyezése a fő cél.

A kiemelést indokoló veszélyeztető tényezők elhárítása érdekében az esetmenedzser egy tervszerűen felépített együttműködési folyamat során támogatja a szülőket a gyermek visszahelyezése érdekében.

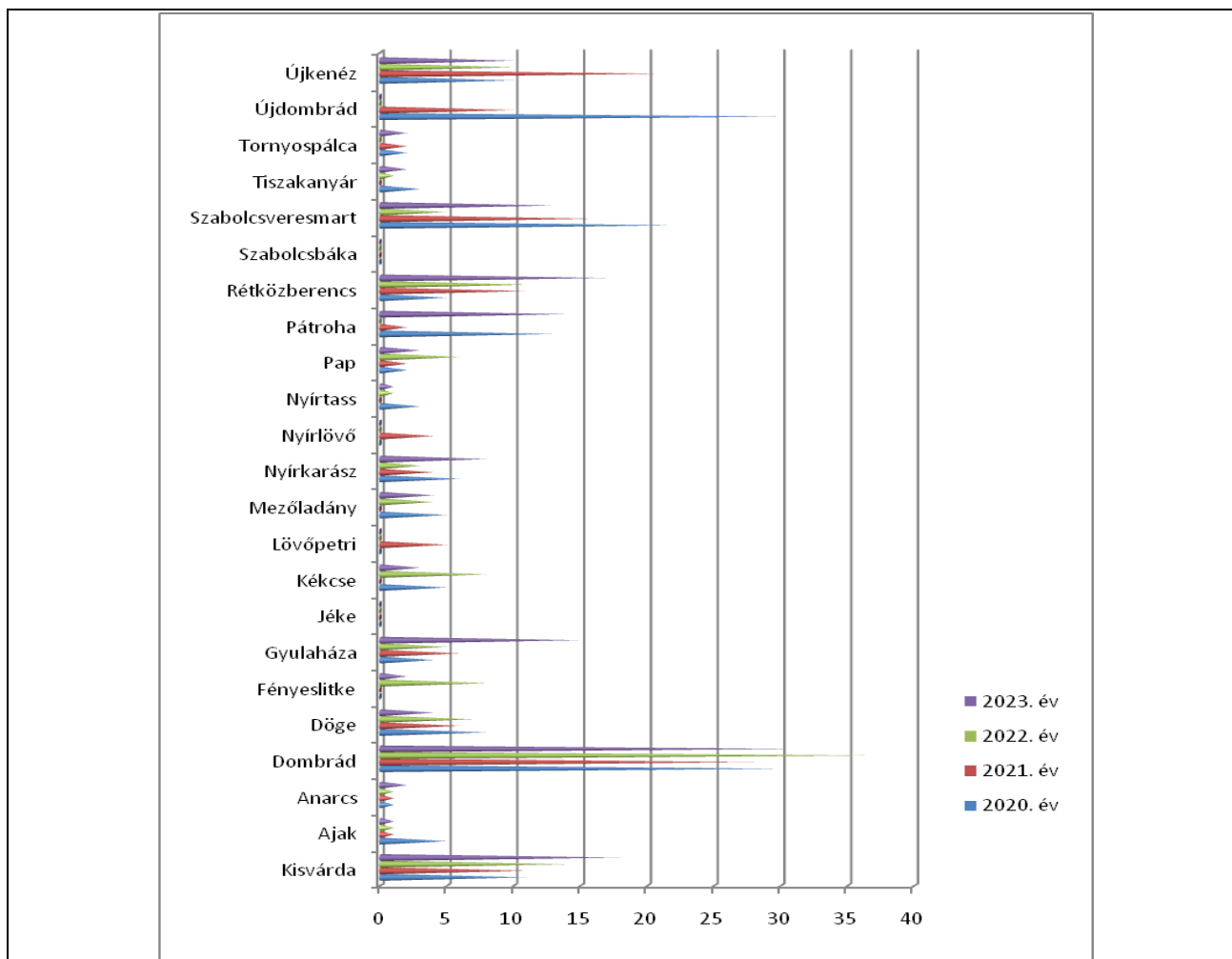
Ebben a gondozási formában az együttműködést nagyban nehezíti, hogy a gyermek kiemelésére a családból az esetmenedzser tesz a legtöbb esetben javaslatot.

A nevelésbe vétel esetében az érintett gyermekek számát az alábbi táblázat és diagram mutatja:

	nevelésbe vétél 2020. év (település/fő)	nevelésbe vétél 2021. év (település/fő)	nevelésbe vétél 2022. év (település/fő)	nevelésbe vétél 2023. év (település/fő)
Település				
Kisvárd	11	11	14	18
Ajak	5	1	1	1
Anarcs	1	1	1	2
Dombrád	30	28	37	31
Döge	8	6	7	4
Fényeslitke	0	0	8	2
Gyulaháza	4	6	5	15
Jéke	0	0	0	-
Kékcse	5	0	8	3
Lövőpetri	0	5	0	-
Mezőladány	5	0	4	4
Nyírkársz	6	4	3	8
Nyírlövő	0	4	0	-
Nyírtass	3	0	1	1
Pap	2	2	6	3
Pátroha	13	2	0	14
Rétközberencs	5	11	11	17
Szabolcsbáka	0	0	0	-
Szabolcsveresmart	22	16	5	13
Tiszakanyár	3	0	1	2
Tornyospálca	2	2	0	2
Újdombrád	30	10	0	-
Újkenéz	10	21	10	10

Összesen	135	111	104	150
-----------------	------------	------------	------------	------------

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének az igénybevételére:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés-, óvodás-, az 1-8 évfolyamon nappali oktatásban részt vevő-, és a nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett fogyatékos gyermek számára az intézményi térítési díj 100 %-át normatív kedvezményként kell biztosítani,
 - az előző bekezdés alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át.
 - természetbeni támogatásra az igénybevételére:
 - annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, akinek tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet utalvány formájában.
- A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával dönt.

- külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére:

- pl. ingyenes tankönyvellátás, térítésmentes alapfokú művészetoktatás, útravaló ösztöndíjprogramban való részvétel a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének javítására, előnyben részesítés a felvételi eljárásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a jegyző állapítja meg egy év időtartamra. A kedvezmény akkor állapítható meg, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 180 % - át (47.025,- Ft-ot) és ha a gyermeket egyedül álló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy ha a nagykorú gyermek nappali rendszerű oktatásban vesz részt, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanul. Egyéb esetekben a szociális vetítési alap 165 % - ával (51.300,- Ft- tal) kell számolni. Minden esetben a család vagyoni helyzetét is vizsgálni kell (az egy főre jutó vagyon értéke nem haladhatja meg külön-külön – a szociális vetítési alap legkisebb összegének a hússzorosát - vagy együttesen – a szociális vetítési alap legkisebb összegének a hetvenszeresét).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása tehát nem jelent konkrét pénzbeli támogatást. A kedvezményben részesülők a kézhez kapott határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe, pl. gyermekékeztetés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális törvény hatálya alá tartozó intézményekbe elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át, nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át kedvezményként kell biztosítani. Ezen kívül az iskolákban ingyen biztosítják számukra a tankönyveket.

2023. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 135 családban 226 kiskorú és 31 fiatal felnőtt, összesen 257 fő volt nyilvántartva.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak köre évente csökkenő tendenciát mutat. A kevés jövedelemből gazdálkodó családoknak jelentős segítség, hogy gyermekeik az étkezést ingyenesen, vagy kedvezménnyel vehetik igénybe, a tankönyvek - igény szerint - ingyenesen állnak gyermekeik rendelkezésére.

Kérelem elutasítására döntően azért kerülhet sor, mert a családban az egy főre jutó nettó jövedelem meghaladta a törvényben meghatározott mértéket.

Elutasítás esetén az ügyfeleket minden esetben körültekintően tájékoztattuk az igénybe vehető más ellátásokról.

2023. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők augusztus és november hónapban 6.000,- Ft alapösszegű, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek 6.500,- Ft emelt összegű természetbeni támogatásban részesültek, melynek összege együttesen 2.638.000,- Ft-ot tett ki. Mindkét esetben a támogatás fedezetét teljes egészében az állami költségvetésből biztosították.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	596
2018	511
2019	430
2020	339
2021	332
2022	271

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A rendkívüli települési támogatás keretében kerül megállapításra gyermekek jogán egyszeri támogatás.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	56	59	115
2018	51	50	101
2019	54	44	98
2020	50	38	88
2021	49	49	98
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2015. szeptember 1-jétől hatályos módosítása szerint az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha (egyéb feltételek fennállása hiányában) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi

jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át. A törvény módosítása többek között szabályozza a fenntartók számára az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetést az arra jogosultak számára. A gyermekétkeztetés újrászabályozásával az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre jogosult gyermekek köre nem változott, de a települési önkormányzat kötelező feladatává válik az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek lesznek jogosultak ingyenesen. A települési önkormányzatok a többi gyermek – különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára – a korábbiakhoz hasonlóan szintén biztosíthatnak a nyári szünidőben ingyenes szünidei gyermekétkeztetést. A szünidei gyermekétkeztetés a déli meleg főétkezés elsősorban helyben fogyasztásra történő biztosítását jelenti, de ha erre – elsősorban az alkalmas helyiség hiánya miatt – nincs lehetőség, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható. A gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége, egyéb akadályoztatása esetén a számára biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője számára lehetővé kell tenni. Az el nem fogyasztott vagy el nem szállított étel más rászoruló gyermekek részére átadható helyben történő elfogyasztásra vagy elvitel formájában.

Kisvárdai Város Önkormányzata 2023. évben a szünidei gyermekétkeztetés keretében átlagosan naponta 233 gyermek részére biztosította a déli meleg főétkezést, mely összesen 5383 adag. A városban a gyermekek napközbeni ellátása bölcsődében, óvodában, iskolai napköziben biztosított. A konyhák figyelemmel kísérik a speciális igényeket. A liszt-, tej-érzékeny gyermekek számára lehetőség szerint olyan alapanyagokkal dolgoznak (pl. növényi eredetű vaj, tészta), amit a gyermekek fogyaszthatnak. Egyes vallások nem engednek meg bármilyen táplálék fogyasztását - ezen igényeket is figyelembe veszik az ételek elkészítése során.

A Kisvárdai Intézményműködtető Nonprofit Kft által Kisvárdai Város közétkeztetésének adagszámait – kedvezményes és egyéb étkezésben részesülők száma, aránya az alábbi táblázatok mutatják.

Konyhai adagszámok bemutatása havi lebontásban étkezési típusonként

Magyar úti konyha

Hónap	Teichmann		Mátyás		Somogyi		vári		Szakközép, szakiskola	Bessenyői	Bölcsőde	Demens	Szociális étkezés	Idősek otthona	Családi	Fogyatékos Személyek			Óvoda	Összesen:
	3*szori	csak ebéd	3*szori	csak ebéd	3*szori	csak ebéd	3*szori	csak ebéd			4-szeri				4-szeri	Tízórai	Ebéd	Uzsonna	3xétkezés	
Január			550			344			430	164		68	1351	411		160	294	160	4280	8 212
Február			514			416			492	176		62	1518	386		139	264	139	4329	8 435
Március	239	17	125	55	610	533	90	463	585	235	347	64	1692	437	45	54	115	54	4577	10 337
Április	112		43	28	304	423	32	258	466	174	293	50	1451	429	24	65	140	65	2169	6 526
Május			396			413			105	40		46	1421	446		120	221	120	3116	6 444
Június	12		258			174					133	56	1602	506	15	110	214	110	3406	6 596
Július												51	1513	503		88	160	88	1005	3 408
Augusztus											79	56	1426	475	10	82	157	82	1525	3 892
Szept.			414			464						52	1531	484		149	282	149	4421	7 946
Október			356			358					102	48	1511	477	20	108	227	108	3785	7 100
Nov.			472			442						36	1418	469		116	226	116	3597	6 892
December			292			183						16	1142	367		72	145	72	2670	4 959
Összesen:	363	17	3 420	83	914	3750	122	721	2078	789	954	605	17 576	5 390	114	1 263	2 445	1 263	38 880	80 747

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Vári konyha

Hónap	vári		Somogyi		Teichmann		Mátyás		Bölcsőde	Demens	Szakközép, szakiskola	Óvoda	Szociális	Idősek otthona	Fogyatékos Személyek			Családi	Összesen
	3*szori	csak ebéd	3*szori	csak ebéd	3*szori	csak ebéd	3*szori	csak ebéd				3*szori			Tízórai	Ebéd	Uzsonna		
Január	6 405	2240	748	154	707	92			809			2 270						35	13 460
Február	6 710	2348							820		21	1 972							11 871
Március	1 649	573							184			500							2 906
Április	1 767	281							373			2 296							4 717
Május	5 866	1778	1 507	332	1 451	165	10		976		255	3 503						71	15 914
Június	3 377	1121	1 016	220	853	97			943		199	2 054						55	9 935
Július									520			766							1 286
Augusztus																			0
Szept.	7621	2517	2 031	433	2 192	292			698		1 093	2 786						88	19 751
Október	5 526	1847	1 468	272	1 661	252			482		859	1 975						64	14 406
Nov.	6 618	2306	1 413	270	2 244	314			612		1 090	2 496						74	17 437
December	4 656	1669	1 286	198	728	113			547	7	498	1 774	450	153	2	3	2	75	12 161
Összesen:	50 195	16 680	9 469	879	9 836	325	0	10	6 964	7	4 015	22 392	450	153	2	3	2	462	123 844

Bessenyei György Gimnázium

Hónap	4xétkezés	Csak ebéd	Somogyi		Teichmann		Csana	Óvoda	Összesen:
			3*szori	csak ebéd	3*szori	csak ebéd			
Január		97	1 386	286	1 294	175	61	585	3 884
Február	46	155	2 040	439	1 920	225	92	900	5 817
Március		36	531	110	475	46	23	217	1 438
Április		53	736		438		46	288	1 561
Május	2 190	3 302	393		234		23	210	6 352
Június	1 292				52		25	353	1 722
Július							25	220	245
Augusztus							95	1 767	1 862
Szept.	4 334	637							4 971
Október	3 229	1 562							4 791
Nov.	3 907	1 531							5 438
December	2 790	1 335							4 125
Összesen:	17 788	8 708	5 086	835	4 413	446	390	4 540	42 206

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

2021. gazdasági évben is lebonyolításra került a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek szünidei étkeztetése. Az étkeztetésről szóló táblázatok az alábbiak szerint:

3. számú konyha	Tavaszi szünidei étkezés 2021.04.01.-2021.04.06	Adag	Nettó árbevétel
	Bölcsőde	10	3 008
	Óvoda		
	Ált. Iskola	40	16 874 Ft
	Gimnázium	2	1 061 Ft
	Szakközép Isk.	12	6 365 Ft
	Szakiskola	2	1 061 Ft
		66	28 370 Ft

1,2,3 számú konyha	Nyári szünidei étkezés 2020.06.21.-2020.08.31	Adag	Nettó árbevétel
	Bölcsőde	660	198 541 Ft
	Óvoda	460	149 022 Ft
	Ált. Iskola	2 667	1 125 101 Ft
	Gimnázium	54	28 644 Ft
	Szakközép Isk.	216	114 575 Ft
	Szakiskola	162	85 931 Ft
		4 219	1 701 814 Ft

Magyar úti Konyha	Őszi szünidei étkezés 2020.10.25.-2020.10.29.	Adag	Nettó árbevétel
	Bölcsőde	35	10 529 Ft
	Ált. Iskola	130	54 842 Ft
	Gimnázium	5	2 652 Ft
	Szakközép Isk.	25	13 261 Ft
	Szakiskola	15	7 957 Ft
		210	89 240 Ft

Vári konyha	Téli szünidei étkezés 2020.12.22.-2020.12.31	Adag	Nettó árbevétel
	Bölcsőde	49	14 740 Ft
	Ált. Iskola	182	76 779 Ft
	Gimnázium	7	3 713 Ft
	Szakközép Isk.	35	18 565 Ft
	Szakiskola	21	11 139 Ft
		294	124 936 Ft

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Az ellátásban részesülők részére 2 konyhán, illetve tálalókonyhán, az állandó tartózkodási helyükhöz legközelebb lévő helyszínen biztosítottuk az ellátást a korábbi évekhez hasonlóan:

- Vári Emil Általános Iskola étkezője
- Teichmann Vilmos Általános Iskola étkezője

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Kisvárdai városban a Várda Labdarúgó Akadémián tanuló ukrán állampolgárságú kiskorúakról illetve menekült státusszal rendelkező átmenetileg Kisvárdán élő kiskorúakról van tudomásunk. Létszámuk folyamatosan változik, így pontos adattal nem rendelkezünk.

Minden kisvárdai ideiglenes lakcímmel rendelkező kiskorú magyar oktatási intézménybe jár vagy egyedi kérelem alapján online ukrán oktatásban vesz részt.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nincs adatunk a külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekekre vonatkozóan.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nevelési év	Csoportok száma	Gyermek létszám	Rendszeres gyermekvéd. kedvezmény	HH	HHH	SNI	Étkezési támogatásban részesül
2022./23.	15	313	46	23	18	4	291
2023./24.	15	303	26	7	16	4	289

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek, közérzetének, egészségi állapotának javítása. Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük segítése, folyamatos aktualizálása. A hátrányos helyzetű rétegek (fogyatékkal élők, munkanélküliek, hajléktalanak, romák) folyamatos mozgatása (tüdőszűrés, emlőszűrés, méhnyak rák elleni szűrés)

Az egészségesebb környezeti feltételek kialakítása az érintettek bevonásával (hulladékgyűjtés, parkosítás). A szegénységi faktorok (aluliskolázottság, munkanélküliség) lakáskörülményeinek javításával az egészségi mutatók pozitív változás.

A fogyatékkal élők segítése az ellátás hozzáféréséhez (akadálymentesítés, szállítás, kommunikáció). A fogyatékos intézmények dolgozóinak folyamatos mentálhigiénés képzése, igény szerint a családtagoknak is. A hajléktalanok egészségügyi ellátásának segítése a Szent Miklós ISZK-val közösen, a hozzáférés esélyének növekedése. Gondozásba vételük, (tüdő, pszichiátria, bőr és nemi beteg) majd ezt követően a rehabilitáció segítése.

Kisvárdai város és környékén az öregedő korfa jellemző, amivel szintén kiemelten kell foglalkozni. A nyugdíjas kluboknak külön szakmai támogatást nyújtunk (előadások, szűrések, egyéni tanácsadás).

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Kisvárdai városban a 7 területi védőnői körzet helyett finanszírozási okokból 6 főre csökkent a létszám. Ezáltal a védőnői körzetek ellátási területei megnövekedtek. Munkájuk során névelési feladatokat látnak el, a várandósok gondozását és a 0-7 éves kisgyermek gondozását végzik. A védőnők fő célkitűzése az általuk gondozott családok különösen a nők, csecsemők, gyermekek, fiatalok egészségének védelme, megőrzése, fejlesztése. A várandós gondozás célja az állapotos nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, időben történő felismerése és a szülésre, szoptatásra, csecsemőgondozásra való felkészítés. A csecsemő és kisgyermek gondozása a törvényes képviselővel egyeztetett gondozási terv alapján történik. Családlátogatás és védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozást végeznek a védőnők. Új rendelkezés, hogy a védőnői ellátást visszautasítani nem lehet, az együttműködés megtagadása intézkedést von maga után. A szűrővizsgálatok, védőoltások kötelezőek elmulasztásuk esetén jelzési kötelezettségei vannak a védőnőnek. Munkájuk a méhnyak szűrő programmal tovább bővült.

1917. szeptember 1.-től a 0 – 7 éves korúak szűrővizsgálatait önálló védőnői feladatként látják el. A szűrés eredményeiről a gyermek háziorvosa tájékoztatást kap. Ezen szűrések célja, hogy időben felfedezhetőek legyenek azok a problémák, amelyeket korai kezeléssel korrigálni lehet. A kiszűrteket a gyermek háziorvosa a Szent Damján Görögkatolikus Kórház Gyermek rehabilitációs Szakrendelésére küldi, ahol szakorvosi vizsgálat állítja fel a diagnózist és határozza meg a terápiát. Ezután indulhat el a korai fejlesztés megfelelő szakemberek bevonásával. Ezt a segítségnyújtást példaértékkel végzi a kisvárdai Csigaház Korai Fejlesztőközpont, ahol a 0 - 7 éves korú gyermekek számára ingyenes korai fejlesztés folyik.

<u>2022. évben:</u>	114	élve szülés,
	1	halvaszülés,
	0	csecsemőhalálozás.

<u>2023. évben:</u>	110	élve szülés,
	0	halvaszülés,
	0	csecsemőhalálozás.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	31	604	19,42
2018	12	538	46,38
2019	15	574	39,32
2020	15	334	22,20
2021	15	343	22,80
2022	12	365	30,41

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzat iadatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekorvosok száma évről évre sajnálatos módon csökken, ami országos jelenség. Összességében elmondható, hogy a felnőttek népegészségügyi terhet jelentő betegségei is nagyrészt a gyermekkorban gyökereznek, ezért ott lehet igazán hatékonyan megelőzni őket. A figyelmen kívül hagyni és a pénznek a gyermekegészségügybe történő befektetése hosszabb távon a középkorú felnőttek egészségi állapotában is javulást eredményezhet.

A fent leírtak alapján 2015. óta a városban a gyermekorvosi ügyelet nem biztosított.

A betöltetlen orvosi állások száma:

2022.-ben 1 fő
2023.-ban 1 fő

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	4	3	n.a.	n.a.
2018	2	4	3	n.a.	n.a.
2019	2	4	3	n.a.	n.a.
2020	2	4	3	n.a.	n.a.
2021	1	5	3	n.a.	n.a.
2022	1	5	3	n.a.	n.a.
Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Csigaház, mint korai fejlesztő központ szülői és szakmai együttműködés eredményeként jött létre, és kezdte meg működését 2015 szeptemberében. Alapításának időpontjában az országos felmérések szerint a 0-6 éves életkorú gyermekek 15 %-ának lett volna szüksége korai fejlesztésre, de Kisvárdán és vonzáskörzetében ehhez csak a kisdetek 1%-a jutott hozzá. Ebből az következett, hogy Kisvárdán és az általa ellátott területen 0-6 éves korig jelentős nagyságrendben vártak ellátásra kisgyermek. A fejlesztő helyek kapacitása lényegesen kisebb volt az ország más területeihez képest. A statisztikai adatok és mindennapi tapasztalatok hatására 2019. szeptemberétől alapfeladatukat kibővítették a fejlesztő – nevelés oktatással, s így lettek Csigaház Egységes Gyógypedagógiai, Konduktív, Pedagógiai Módszertani Intézmény, Pedagógiai Szakszolgálat, Fejlesztő Nevelést- Oktatást Végző Iskola, ahol 6 éves kortól a halmozottan sérült gyerekek ellátást is biztosítani tudják. 2015 óta térítésmentesen érhetik el a családok a terápiák széles körét. Folyamatosan dolgoznak azon, hogy a gyerkőcök minél hamarabb részesüljenek a korai intervencióban. Az intézményben a gyermekek életkora a szolgáltatások igénybevételének kezdetekor egyre inkább tolódik az 1 éves kor előtti. Széles körű kapcsolatrendszerüknek (kiemelten a gyermekrehabilitáció, a neonatológia, a védőnői szolgálat és a szakértői bizottság) köszönhetően szoros a szakmaközi és a szakmán belüli együttműködés is.

A védőnők és gyermek házi orvosok figyelmét, különböző országos programokon keresztül az elmúlt években, ráirányították a koraszülöttek fejlődésének megsegítésének fontosságára, illetve a pszichomotoros fejlődési problémák korai kiszűrésére. Így várhatóan egyre több csecsemő és kisgyermek számára válik szükségessé valamilyen fejlesztő terápia alkalmazása. Alapvető célkitűzésük, hogy jelenleg fellelhető, bizonyítottan hatásos terápiák, fejlesztő módszerek legszélesebb eszköztárát biztosítsák, eljuttassanak azokhoz, akiknek szükségük van rá. Szakember gárdájuk is ezt az elvet vallja, folyamatosan képzik magukat a magas színvonalú ellátás biztosítása érdekében. Rendelkeznek gyógypedagógussal, konduktorral, gyógytornásszal, gyermekrehabilitációs szakorvossal, logopédussal, pszichológussal.

- d) *gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;*

Kisvárdán Biztos Kezdet Gyerekház nem található. Tanoda a városi szegregátumban működik a Sorompó utcán, mely pályázati program keretében került kialakításra. A Család-és Gyermekjóléti Központ az év során folyamatosan gyűjt adományokat, melyeket eljuttat a rászorulóknak részére.

- e) *gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;*

A gyermekjóléti alapellátás a városban a Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ és a Szent Miklós Integrált Szolgáltató központ keretében kerül ellátásra 2020.július 1-től.

A Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ a gyermekjóléti alapellátás keretén belül Család-és Gyermekjóléti Központot, Család-és Gyermekjóléti Szolgálatot, Családi Bölcsődét és alternatív napközbeni ellátást, Játszóházat működtet.

Az 1997. évi XXXI. törvény 94. § (4) bekezdése szerint a járásszékhely településen kötelező gyermekjóléti központot működtetni 2016. január 1-jétől. Kisvárdára esetében a központ a Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ keretén belül működik 2020.július 1-től.

A Család-és Gyermekjóléti Központ működési területe a Kisvárdai Járásra terjed ki.

Ennek megfelelően az alábbi településeket foglalja magában: *Kisvárdára (járásszékhely)*, Ajak, Anarcs, Dombrád, Döge, Fényeslitke, Gyulaháza, Jéke, Kékcse, Lövépetri, Mezőladány, Nyírkarász, Nyírlövő, Nyírtass, Pap, Pátroha, Rétközberencs, Szabolcsbáka, Szabolcsveresmart, Tiszakanyár, Tornyospálca, Újdombrád, Újkenéz.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az alábbi településeken látja el feladatait: Kisvárdára (gesztor település), Fényeslitke, Pátroha, Mezőladány, Újkenéz, Kékcse, Szabolcsveresmart, Rétközberencs.

A Család-és Gyermekjóléti Központ célja:

Figyelemmel kell kísérni az Intézménnyel kapcsolatba kerülő, településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségleteit, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

Az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gyvt.) 38.§ (1) bek. értelmében az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás továbbá hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, a fennálló szocializációs hátrányok csökkentésével segíti annak leküzdését.

A központ által biztosított óvodai és iskolai segítő tevékenység keretén belül cél a köznevelési intézményekben a preventív jellegű segítő tevékenység, adekvát szakmai segítségnyújtás, a veszélyeztetettség időben történő felismerésének és a gyermekvédelmi munkának a segítése.

A szociális diagnózis bevezetésével egységes, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételét megelőzően bemeneti szűrő kerül bevezetésre. A cél az egyén helyzetének felmérése, a szükségletei meglétének vagy hiányának megállapítása, valamint a szükséges szolgáltatási elemek és szolgáltatások beazonosítása.

Ezen célok megvalósítását szervezési, szolgáltatási és gondozási tevékenységeink által biztosítjuk.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	5	6
2021	5	6
2022	5	6

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	5	5	0	0	120	104
2018	0	0	5	6	0	0	120	109
2019	0	0	5	6	0	0	120	113
2020	0	0	5	6	0	0	120	98
2021	0	0	5	6	0	0	120	110
2022	0	0	5	6	0	0	120	109

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Család- és Gyermejjóléti Központ feladata:

A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzése. A családból történő kiemelés esetében az intézkedést indokoló veszélyeztető tényezők elhárításának segítése.

A központ feladata két részre osztható:

- 1.) hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek: A Család- és Gyermejjóléti Központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységet lát el. Ennek keretén belül hatósági intézkedést kezdeményez a gyermek veszélyeztetettségének mértékének megfelelően (védelembé vétel, ideiglenes hatályú

elhelyezés, nevelésbe vétel). Segíti a családjából kiemelt gyermek családba történő visszahelyezését esetmenedzseri és tanácsadói tevékenysége által.

2.) speciális szolgáltatások biztosítása, melyek a következők:

- utcai és lakótelepi szociális munka
- kapcsolattartási ügyelet, ennek keretén belül közvetítői eljárás
- kórházi szociális munka- kórházzal kötött megállapodás alapján
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat
- jogi tájékoztatásnyújtás
- pszichológiai tanácsadás
- hátralékkezelési tanácsadás
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység,
- szakmai támogatás nyújtása,
- szociális diagnózis készítése.

1.) Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó javaslattevés és feladatok:

- védelembe vételre
 - megelőző pártfogásra
 - ideiglenes hatályú elhelyezésre
 - nevelésbe vételre
 - családba fogadás fenntartására,
 - harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésre
 - családba fogadó gyám kirendelésére
 - tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására
 - gondozási helyének megváltoztatására
 - a gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására
-
- Javaslat készítése a veszélyeztetettség mértékének megfelelően. E javaslat irányulhat a védelembe vétel kezdeményezésére családi pótlék természetben történő nyújtására, megelőző pártfogás elrendelésére, súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a családból történő kiemelésre (ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, családba fogadás).
 - A Család-és gyermekjóléti szolgálat által készített védelembe vételi javaslatot 3 munkanapon belül továbbítja.
 - A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a veszély tényét és jellegét megnevezve telefonon haladéktalanul, majd írásos formában javaslatot tesz a hatóság intézkedésére.
 - Javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, valamint az ehhez kapcsolódó pénzfelhasználási terv készítésére, tartalmára, módosítására,
 - A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a kirendelt eseti gyámmal. Az együttműködés keretében tájékoztatást ad a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról, a megszüntetés érdekében tett intézkedésekről, a családi pótlék természetbeni formában nyújtott felhasználásának tapasztalatairól,
 - Szükség szerint kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát, ennek során
 - eredményéről és további nyújtásának szükségességéről,
 - szükség esetén új pénzfelhasználási tervet készít, amit megküld a gyámhivatal részére,
 - részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson,
 - Az esetmenedzser együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel, szükség szerint közös családlátogatás végeznek közösen,

- Tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről, egyéni-gondozási nevelési tervet készít, szervezi a megvalósítását. Az egyéni gondozási tervbe bevonja a gyermeket, a családot, a Család-és gyermekjóléti szolgálatot, a jelzőrendszeri tagokat és az eset szempontjából érintett vagy a megoldást segítő személyeket,
- Értékeli az egyéni gondozási-nevelési tervet, szükség esetén módosítja vagy kezdeményezi a módosítását. Amennyiben a megvalósítása a szülő, illetve a gyermek együttműködése miatt nem lehetséges, írásban jelzi a gyámhivatalnak, felhívja a gyermek és szülője figyelmét arra, hogy kezdeményezhet más gyermekvédelmi intézkedést. Ennek bekövetkezésekor javaslatot tesz a gyámhivatal felé. Amennyiben a bevont szakemberek mulasztása miatt nem valósult meg, írásban jelez a gyámhivatal felé,
- A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében segíti a családba történő visszahelyezést vagy a családba fogadást. Ezen feladatokat az esetmenedzser végzi az általa készített egyéni gondozási-nevelési terv alapján.
- A családjába visszahelyezett gyermek esetében utógondozás elrendelése esetén segíti a gyermek/ek beilleszkedését a családi környezetbe, együttműködik a gyermekjóléti szakszolgáltatást nyújtó intézménnyel.

2.) Egyéni és csoportos speciális szolgáltatások bemutatása:

- ***Szociális diagnózis készítése*** a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata által az 1993.évi III. törvény 64. §. (8) bekezdése értelmében biztosítja.
- ***Utcai és lakótelepi szociális munka nyújtása***, mely célja a magatartásával, testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő fiatalok speciális segítése. Információk gyűjtése a központ szakemberei által a célcsoport szabadidő eltöltése, magatartás, viselkedésbeli szokásairól, melyek ismeretében hatékony segítő program szervezhető.
- ***Kapcsolattartási ügyelet és keretében nyújtott közvetítői eljárás*** által olyan semleges helyszín biztosítása, ami alkalmas a találkozásra, együttlétre. A szolgáltatás igénybevételét önként, hatósági kötelezés nélkül kérők számára, valamint a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) nyújtása.
Minden gyermeknek joga van a családjával kapcsolatot tartani akkor is, ha az őt gondozó felnőtt a kapcsolattartásra jogosult személlyel nem tud a kapcsolattartás mikéntjéről megállapodni, amennyiben az a gyermek érdekében nem ellentétes.
A kapcsolattartási ügyelet funkciója, hogy a gyermek számára minél konfliktusmentesebbé tegye a kapcsolattartást az arra jogosult személlyel.
A kapcsolattartás igénybe vehető önkéntesen, gyámhivatali vagy bírósági döntés alapján.
A szolgáltatás igénybevételének feltétele minden esetben (akár önkéntesen, akár jogerős határozat alapján) a „nulladik” találkozás, melynek célja a felek részletes tájékoztatása a szolgáltatásról, a házirend ismertetése, annak tudomásul vétele és az intézményi keretmegállapodás megkötése.
Amennyiben a „nulladik” találkozás megállapodással zárul, igénybe vehető a kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás, ellenkező esetben a felek konfliktuskezelő szolgáltatást - mediációt - vehetnek igénybe a megállapodás létrejöttének elősegítése érdekében.
A kapcsolattartási ügyelet keretén belül, a kapcsolattartás megvalósulás érdekében közvetítői eljárás nyújtható, mely elősegíti a kapcsolattartás megvalósulását. A mediációra akkor kerül sor, amikor a felek közvetlenül már nem képesek megegyezni egymással, nem képesek eredményesen kommunikálni, ezért egy harmadik, pártatlan, külső személy, a mediátor segíti őket a megoldás kidolgozásában. (pl. kapcsolattartási probléma, vagyonmegosztás, gyermekelhelyezés, válási konfliktus és generációs konfliktus).

- **Kórházi szociális munka:** A kórházi szociális munka célja : a kórházi védőnővel való együttműködés keretén belül a válsághelyzetben lévő várandós anya és gyermekének segítése, a gyermekbántalmazás elhanyagolás észlelése esetén az 1997. évi XXXI. törvény 17. § (2) bek. szerinti intézkedés megtétele. Együttműködési megállapodás kötése a kórházzal. Ha a kórházi szociális munka helye, valamint a gyermek tényleges tartózkodási helye különböző család- és gyermekjóléti központok ellátási területén található, a kórházi szociális munkát végző család- és gyermekjóléti központ értesíti a tartózkodási hely szerinti család- és gyermekjóléti központot a gyermek veszélyeztetettségéről.
- **Készenléti szolgálat:** a nyitvatartási időn kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítségnyújtás, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálatot oly módon kell megszervezni, hogy a készenléti ellátó munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani a telefonál számára. A készenléti szolgálat munkatársának rendelkezésére állnak a lelki segély szolgálatok és más fontos telefonszámok.
- **Jogi tájékoztatásnyújtás.** A szolgáltatás heti két alkalommal érhető el Kisvárdra, Bocskai út 33/D.sz. alatti épületben hétfőn és szerdán 15.00 órától. A szolgáltatás igénybevétele az ügyfelek számára a járás szintjén térítésmentesen elérhető.
- **Pszichológiai tanácsadás.** A tanácsadó a Központnál és a Szolgálatnál jelentkezők számára nyújt igény és lehetőség szerint pszichológiai konzultációt. Ennek során elvégzi a pszichológiai explorációt és amennyiben indokolt a megfelelő szolgáltatás felé delegálja. Igény és lehetőség szerint bekapcsolódik a családsegítő és esetmenedzser kollégák által végzett gondozási folyamatba. Hatósági intézkedés esetén jelzi az esetmenedzsernek a kliens vagy család megfelelő együttműködését vagy együttműködésének hiányát.
Amennyiben a szolgálat vagy központ munkatársa irányítja hozzá ügyfelét és kezdeményezi a tanácsadáson való részvételt, abban az esetben először a tanácsadó a családsegítővel vagy az esetmenedzser konzultál személyesen első alkalommal.
- **Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység**
Feladata: segíteni a gyermek, a tanuló beilleszkedését, tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését, az azt akadályozó tényezők feltárását, a konfliktusok feloldását, a gyermek, a tanuló veszélyeztetettségének kiszűrését, a megoldást segítő szolgáltatások mozgósítását. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.
- **Szakmai támogatás nyújtása** a járásban működő szolgáltatást nyújtó család-és gyermekjóléti szolgálatok számára.
- **Szociális diagnózis készítése.** A központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist felkérésre. A felkérés érkezhetsz jelzőrendszeri tag, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Család-és Gyermekjóléti Központ felől. A diagnózis készítése elsősorban az érintett otthonában történik, amennyiben ahhoz rendelkezésre áll az írásos hozzájárulás.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata:

Az 1997. évi XXXI. törvény 39. § (1) bekezdése alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Ennek megfelelően a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az alábbi öt fő területen lát el feladatokat:

1) A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében:

- Tájékoztatás a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- A szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása, segítése, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- Hivatalos ügyek intézésének segítése,
- Szabadidős programok szervezése.

2) A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- A gyermek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer működtetése,
- A veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, azok megoldására javaslatok készítése,
- A jelzőrendszeri tagok közötti együttműködés összehangolása és megszervezése,
- Tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve azokba a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

3) A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében:

- Szociális segítő munka (családgondozás) a gyermek problémáinak rendezését elősegítve, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- A családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, gyermekelhelyezés és kapcsolattartás esetében (tájékoztatás a lakóhelyhez legközelebb eső kapcsolattartási ügyelet igénybevételének lehetőségéről),
- Szükség esetén egészségügyi, szociális, valamint hatósági beavatkozás kezdeményezése.

Szociális segítőmunka (a klasszikus családgondozás) szoros, havi minimum 3 személyes találkozást igénylő, tervszerűen végrehajtott tevékenység, mely során a gondozási- nevelési tervben előírt és vállalt feladatok kivitelezése ellenőrizhetővé válhat. a családsegítők munkaidejének felét kitöltő tevékenység, mely nagyfokú mobilitást igényel. Történhet a család otthonában, előre egyeztetett időpontban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat hivatalos helyiségében valamint a gyermekkel kapcsolatban álló közoktatási intézményben.

A kapcsolatfelvétel és az együttműködési forma meghatározása után, ha szükséges, a családsegítő elkészíti a gondozási tervet, amely alapján 6 hónap időtartamra feladatokat ír elő a szülőnek, a gyermeknek és a gyermekkel kapcsolatban álló más szakembereknek a probléma megoldása érdekében. A gondozási folyamat 6 hónapra szól, melyet helyzetértékelés követ. A helyzetértékelést a családsegítő készíti el, mely során a szülővel/ törvényes képviselővel közösen meghatározott feladatok elvégzésének sikerességét, a probléma megoldása érdekében tett erőfeszítések megtérülését és a pozitív irányú változásokat szükséges számba venni. Amennyiben a helyzetértékelés során minden közösen meghatározott cél elérésre került, úgy az együttműködés sikeresnek tekinthető és az eset lezárásra kerül. Ha valamely kitűzött célt nem sikerült elérni, vagy a probléma súlyosbodott, az együttműködés további 6 hónapra meghosszabbítható, súlyosabb esetben hatósági intézkedés kezdeményezése válhat szükségessé.

4) A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében:

- Szociális segítőmunkával (családgondozással) elősegíteni a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtését, javítását, a szülő és gyermek közti kapcsolat helyreállítását.

5) Szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése a szociális szakma eszközeivel:

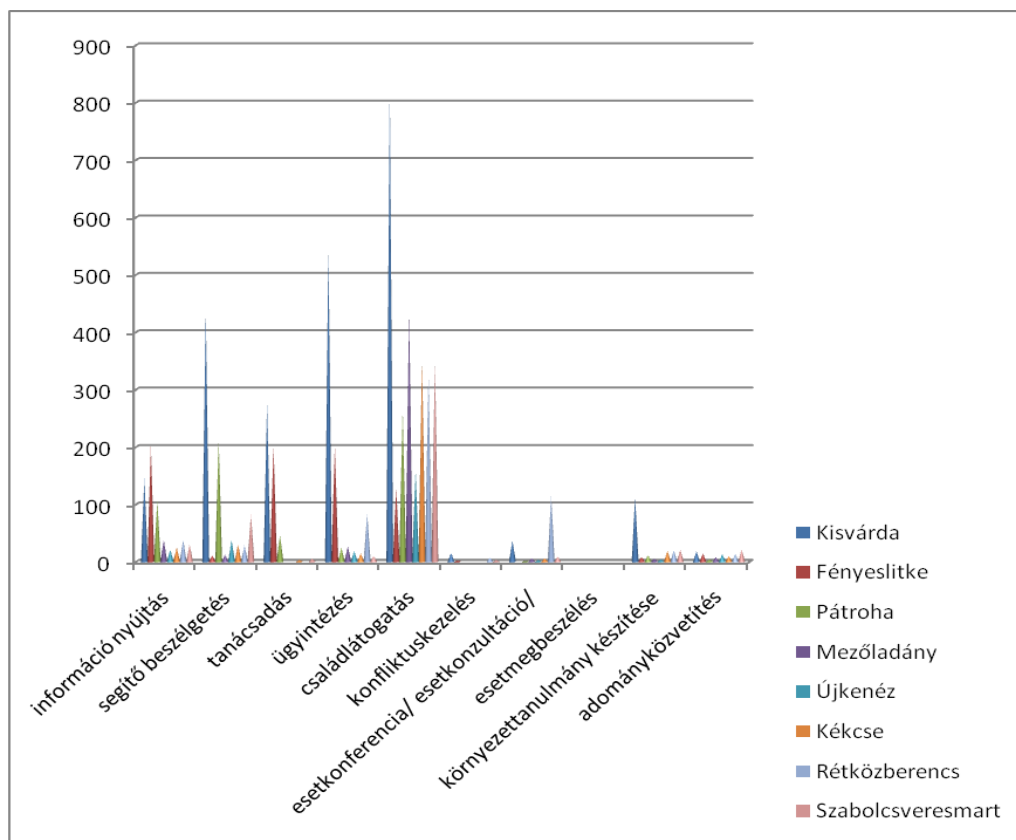
- tájékoztatjuk a várandós anyát az őt, illetve magzatát megillető jogokról, az igénybe vehető ellátásokról,
- haladéktalanul felvesszük a kapcsolatot a védőnői szolgálattal a koordinált együttműködésen alapuló szociális segítőmunka érdekében,
- segítjük a támogatásokhoz való hozzájutásban,
- tájékoztatjuk a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló anyát az örökbe adás lehetőségeiről, az örökbefogadást közvetítő és koordináló szervezetekről, valamint az illetékes Család- és Gyermekjóléti Központ, Gyámhatóság és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat elérhetőségéről,
- a rászoruló várandós anyát segítjük családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutásban.

2023. évben két alkalommal működött együtt szolgálatunk válsághelyzetben lévő várandós anyával.

Szakmai tevékenység statisztikai adatai 2023 évben az alábbi táblázat mutatja:

Szakmai tevékenység	Kisvárd	Fényeslitke	Pátroha	Mezőladány	Újkenéz	Kékcse	Rétközberencs	Szabolcsveresmart
információ nyújtás	145	201	106	38	21	25	38	30
segítő beszélgetés	439	11	212	12	38	30	29	82
tanácsadás	277	201	46			3		5
ügyintézés	546	201	25	27	19	15	84	10
családlátogatás	821	129	265	441	159	352	326	348
konfliktuskezelés	15	2					7	3
esetkonferencia/ esetkonzultáció/ esetmegbeszélés	37		1	6	3	6	115	9
környezettanulmány készítése	112	8	11	5	4	19	20	21
adományközvetítés	18	14	4	8	13	10	14	21
Összesen:	2410	767	670	537	257	460	633	529

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Mindezekon túl, az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése érdekében a családsegítő:

- Folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,
- Más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területen található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,
- Segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését,
- Felkérésre környezettanulmányt készít,
- Együttműködik a Család- és Gyermekvédelmi Központtal a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt (az együttműködés során tájékoztatják egymást a gyermek elhanyagolásából származó veszélyeztetettség alakulásáról, a megszüntetés érdekében tett intézkedésekről és a természetben nyújtott családi pótlék felhasználásának tapasztalatairól),
- Segíti a nevelési- oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatainak ellátását,
- Segíti a klienst a Család- és Gyermekjóléti Központ speciális feladataihoz való hozzájutásban (jogász, pszichológus, családterapeuta, hátralekkezelési szolgáltatás igénybe vétele),
- Család- és Gyermekjóléti Központ felkérésére közreműködik a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermekek egyéni gondozási-nevelési tervének elkészítésében,
- Biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- Szükség esetén kezdeményezi új ellátások bevezetését a települési önkormányzatnál, fenntartónál,
- Szolgáltatásokat közvetít és szervez a család és a gyermek számára.

A szolgáltatás célcsoportja:

Szolgáltatunk célcsoportja az ellátási területen élő 18 év alatti gyermekek, fiatalok illetve családjaik.

Veszélyeztetett az a gyermek, fiatal, akinek a személyiségfejlődését valamilyen károsodás fenyegeti az én fejlődésben, a szocializációban, a magatartásban, az értékorientációkban, az igény szintben, az aktivitás vonatkozásában. A veszélyeztetettség hátterében állhatnak anyagi, egészségügyi okok, a gyermek személyiségéből adódó problémák, környezeti okok (pl.: diszfunkcionális család, családon kívüli negatív hatások, erkölcsi fejlődést veszélyeztető környezet, fizikai környezet- lakhatási problémák, elégtelen lakókörnyezet).

A veszélyeztetett gyermek viselkedéses megnyilvánulásai, tünetei, előforduló problémakörök:

- Agresszív viselkedés,
- Kortárskapcsolatok zavarai,
- Koraérett viselkedés/ regresszív viselkedés,
- Feltűnően készséges viselkedés,
- Empátia hiánya,
- Bizalmatlanság, félelmek,
- Passzivitás,
- Teljesítményzavarok,
- Alvászavarok,
- Evészavarok,
- Éjszakai ágybavizelés,
- Depresszió.

A veszélyeztetettség arányszámainak alakulását az alábbi táblázat mutatja a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat ellátási területén 2020-2023. években:

Település	2020	2021	2022	2023
Kisvárdá	32	94	55	43
Fényeslitke	30	22	18	32
Kékcse	42	17	52	23
Szabolcsveresmart	27	30	27	11
Mezőladány	14	36	35	18
Újkenéz	30	40	39	15
Rétközberencs	69	81	78	34
Pátroha	63	21	22	62

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Az adatok azt mutatják, mennyi esetben érkezett az évek során súlyosan veszélyeztetett gyermekről jelzés az intézményhez.

Családi Bölcsőde

A Családi Bölcsőde a családban nevelkedő gyermek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

A Családi Bölcsőde ellátási területe:

Kisvárdá város, Anarcs, Döge, Gyulaháza, Kékcse, Mezőladány, Pátroha, Szabolcsbáka, Szabolcsveresmart, Újkenéz közigazgatási területe.

A Családi Bölcsőde célja:

A gyermek Család Bölcsődében történő ellátása révén lehetőség nyílik arra, hogy a szülő munkahelyet létesítsen, alkalmi munkát vállaljon, képzésben, átképzésben vegyen részt.

A Családi Bölcsőde kortársakkal való ismerkedést és játékot kínál, és felkészíti a gyermeket az óvodai közösségbe történő beilleszkedésre és önállóságra. A Családi Bölcsődébe járó gyerekek kötetlenebbül, felszabadultabban viselkednek idegen helyzetekben, könnyebben illeszkednek be új közösségekbe, mint otthon egyedül nevelt társaik. A Családi Bölcsődében az alacsony létszám révén több lehetőségünk van egyéni bánásmódot alkalmazni. A beszoktató szülők láthatják, hogy ez a lehetőség inkább családis, mint intézményies.

2023 évben a megnövekedett igények miatt egy új Családi Bölcsőde is megnyitásra is került, így már a Lovacska és Katica Családi Bölcsődék fogadják a gyermeket az ellátási területről.

Futurobi Öko- Játsház

Az 1997. évi XXXI. törvény 44/D. §-a szerint: alternatív napközbeni ellátás – játszóház.

A játszóház olyan ellátási forma, mely a szülő és a gyermek kapcsolatát erősíti, a gyermek szocializációját támogatja, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás nyújt.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 51/R §-a értelmében az alternatív napközbeni ellátás szervezése különösen azokban az időszakokban indokolt, amikor a óvodai, iskolai napközi nem működik, vagy azok nyitvatartási idejében, illetőleg azon túl igény jelentkezik a gyermekek felügyeletének és együttes foglalkoztatásának, fejlesztésének biztosítására, továbbá amikor nincs tanítás az iskolákban.

A játszóház célja:

- a gyermek egyéni szükségleteit figyelembe vevő együttes játszás lehetősége a szülővel, a közös játék öröme, a derűs légkör biztosítása,
- kreatív eszközök segítségével a gyakorlatban sajátítsa el a környezet és emberek közötti együttműködést a gyermek,
- a gyerekbarát, biztonságos környezet és a személyiség harmonikus fejlődéséhez szükséges feltételek biztosításának eredményeként a minőségi kisgyermekgondozás a hátrányos helyzetű családok gyerekeinek szocializációs hátrányainak leküzdése,
- a kisgyermek napközbeni ellátásának biztosításával jelentősen csökkenteni lehet a gyermek szocializációs hátrányait
- a gyermekek és a felnőttek együttléte foglalkozásokon, a közös tanulás élményének biztosítása,
- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

A kisgyermekes szülőknek helyet és alkalmat biztosítunk arra, hogy a hétköznapi életben változatosságot tudjanak bevinni életvitelükbe. A játszóház kínálja szolgáltatás keretében lehetőségük nyílik további kisgyermekes anyukákkal/apukákkal kapcsolatot teremteni, barátkozni, ezáltal színesíteni a megszokott napokat.

Bölcsődei ellátás

A Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ, mint intézmény két telephelyen biztosítja a bölcsődei ellátást:

- *Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ Bölcsőde*
4600 Kisvárda, Tompos úti ltp. 1/B.

2020. július 01. nappal, a Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában önállóan működő Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ önálló szervezeti egysége.
Férőhelyek száma: 68 fő, melyből 6 fő sajátos nevelési igényű.
Működő gyermekcsoportok száma: 6

- *Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ Szent György Görögkatolikus Bölcsőde*
4600 Kisvárda, Rákóczi utca 2.

2015. január 8-án Kocsis Fülöp, a Hajdúdorogi Egyházmegye püspöke megalapította Kisvárdán a Szent György Görögkatolikus Bölcsőde intézményt. A szakképzett dolgozók a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és lelki fejlődését igyekeznek biztosítani, s ebben segíti őket egy megbízott lelki vezető is. Az új esztétikus épület pedig nemcsak a gyermekek számára nyújt motiváló környezetet, hanem harmonikusan illeszkedik a kisvárdai belváros utcaképébe.
Férőhelyek száma: 52 fő.
Működő gyermekcsoportok száma: 4

2022-ben került átadásra a Harmatcsepp Református Bölcsőde. Az intézmény a város olyan részén található, ahol a lakókörnyezet is a gyermekek érdekeit szolgálja: Kisvárda kertvárosias részében, nagy parkkal, XXI. századi játszóudvarral várja a gyermekeket.

Napjainkban bővült a kisvárdai bölcsődék köre, hisz megnyílt a Szent László Katolikus Bölcsőde.

A Bölcsődék ellátási területe Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és minden gyermek előtt nyitva áll, független attól, hogy milyen felekezethez tartozik.

Az ellátandó célcsoport jellemzői

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42. §-a szerint:

- A bölcsődei ellátás keretében – ha e törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.
- Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.
- Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

A Bölcsődék területi elhelyezkedése:

A gyermekek napközbeni ellátását felvállaló Bölcsődék a Kisvárdai Járás székhelyén, Kisvárda városban található. A település központjában került kialakításra mindkét Bölcsőde, s így könnyen megközelíthető gyalogosan, tömegközlekedési eszközzel, de az autóval érkezők részére is biztosított a parkolási lehetőség.

Sajátos nevelési igény (SNI)

A 4600 Kisvárdai, Tompos úti ltp.1/B. szám alatti telephelyen működő Bölcsőde biztosítja az SNI gyermekek gondozását, nevelését.

A 15/1998.(IV.30). NM rendelet 35.§ (1) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja a gyermek bölcsődei nevelésének gondozásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével

- a) a bölcsődében és minibölcsődében-az intézmény orvosának, gyógypedagógusának, valamint a család-és gyermekjóléti központ munkatársának véleménye alapján-az intézmény vezetője a szülővel együtt értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásról.

Az ellátás igénybevételének módja

Az 1997. évi XXXI. törvény. 31.§ (1) bekezdése értelmében, a személyes gondoskodás igénybevétele – ha a törvény másként nem rendelkezik – önkéntes, az ellátást *igénylő kérelmére* történik. Cselekvőképtelen kiskorú kérelmét törvényes képviselője terjeszti elő.

A (2) bekezdés értelmében, ha a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, a törvény az ellátás kötelező igénybevételét elrendeli.

Védelemben vétel esetén a gyámhatóság kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását /Gyvt. 68. § (3) bekezdés a) pont/.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 42. § (1) bekezdése értelmében a gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti: körzeti védőnő, házi gyermekorvos, vagy háziorvos, a család és gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság is kezdeményezheti.

Az 1997.évi XXXI. törvény 43.§ (3) bekezdése alapján a bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni:

a) – ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll –

- aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

b) a védelemben vett gyermeket.

f) *gyermekvédelem;*

A Gyermekvédelmi törvény tükrében Kisvárdai Város által nyújtott alapellátási formákat az alábbi táblázat mutatja be.

Gyermekvédelmi törvényben szabályozott alapellátások		Település által nyújtott alapellátások
Gyermekjóléti szolgáltatás	Család és Gyermekjóléti Szolgálat Család és Gyermekjóléti Központ	Biztosított
Gyermekek napközbeni ellátása	Bölcsőde	Biztosított
	Családi bölcsőde	Biztosított
	Óvoda	Biztosított
	Iskolai napközi	Biztosított
Gyermekek átmeneti gondozása	Helyettes szülő (Család és Gyermekjóléti Szolgálat)	Biztosított

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

Megállapítható, hogy a településen a gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése megtörtént.

Megállapítható, hogy a településen a gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése megtörtént.

A bölcsődei ellátás, családi napközi és a helyettes szülői hálózat működtetését az önkormányzat Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ útján biztosítja.

Az óvodai nevelés a városban a Kisvárdai Egyesített Óvoda útján biztosított. Az óvodai egység 5 tagóvodában, 15 csoporttal működik és jelenleg 303 gyermek nevelését biztosítja.

A Kisvárdai Tankerületi Központ fenntartásában három iskolai napközi biztosított: a Somogyi Rezső Általános Iskola, a Teichmann Vilmos Általános Iskola és a Vári Emil Általános Iskola. Városunkban három egyházi fenntartású intézmény is működik, ahol a gyermekek napközbeni ellátása igénybe vehető: Várday Kata Református Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium, Szent György Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola, Szent László Katolikus Gimnázium, Technikum, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Kollégium és Óvoda.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben az érintett célcsoport a településen az adott szolgáltatókhoz fordulhatnak:

Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ,
Szent Miklós Szolgáltató Központ,
Védőnői Szolgálat,
Háziorvosi Szolgálat,
Kisvárdai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály,
Nevelési Tanácsadó,
Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai
a településen működő civil szervezetek, nevezetesen: Máltai Szeretetszolgálat,
Vöröskereszt, Rotary Klub,
történelmi egyházak.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az oktatási intézményekben az oktatás-nevelés része a testnevelés, így a közoktatásban részesülők mindegyike részére biztosított a sportolás lehetősége. A városban egész évben számos rendezvény kerül megrendezésre, melynek szerves részét képezik a sportprogramok, pl.: Egészséges életmódra nevelő hétvége – keretében: „Fut a Várda”, Táncgála, stb.

Lehetőség van a rendezvények keretében a városban működő egyéni sport oktatók, sportklubok bemutatkozására, népszerűsítésére, melynek célja a sport sokoldalúságának bemutatása, a sport megszerettetése és fontossága az egészség életmód vonatkozásában.

Hagyományörző jelleggel megszervezésre kerülnek a „Foci nyár” elnevezésű egy hetes sport tábor, valamint különböző úszó –és tánc táborok.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A közétkeztetést három főzőkonyhával látjuk el. Az egészséges táplálkozás a gyermekek megfelelő fizikai fejlődésén túl a koncentráló képességekre, képességeikre és viselkedésükre is

pozitív hatással van. A közétkeztetési ellátásnak az egészség megőrzését, illetve a betegség megelőzését is szolgálnia kell. Komoly felelőssége van a közétkeztetőknek, ha figyelembe vesszük, hogy napjainkban a gyermekek 30-40 százaléka túlsúlyos. Az iskolai – és egyéb intézményi - közétkeztetés jelentős szerepet tölthet be a gyermekek helyes táplálkozási szokásainak kialakításában; nemcsak az élettani szükségletnek megfelelő energia-, tápanyag-összetételű, és jellegű étkezés biztosítása révén, hanem az egészségtudatos magatartással kapcsolatos ismeretek bővítésében is. Egyes felmérések szerint a diákok nem mindig nyitottak a változatosabb étrendre, ételekre. Amennyiben a helytelen fogyasztási szokások nem változnak, akkor az iskolai menza is sikertelenül fog kínálni egészséges, vitaminokban és rostokban gazdag ételeket. Az iskolának ellensúlyozó hatása is lehet az otthoni, esetenként helytelen táplálkozási szokásokkal, valamint a gyermekek önálló vásárlási döntéseivel szemben. Mivel az étkezési szokások gyermekkorban alakulnak ki, már az óvodáskorú gyermekeknél el kell kezdeni a táplálkozási szokások helyes irányba történő alakítását.

A hétvégi étkeztetés tekintetében egy kiemelt csoport részesül, az AJTP programban résztvevő gimnáziumi tanulók. A program előírása szerint a tanév során meghatározott számú hétvégi program lebonyolítása szükséges, mely során a gyerekek teljes ellátásba részesülnek, napi háromszori támogatott étkezéssel.

Kiemelt figyelmet fordítunk továbbá Kisvárdai Város életében jelentős szerepet játszó sportolók étkeztetésében, melyhez a sportegyesület által alkalmazott, specializált dietetikus szakember állítja össze a menüt. Az utánpótlás – iskolás korú – sportók egyéb speciális étrendet kapnak. Ezen felül a kiemelt tehetségek (TALENT) csoport tagjai részére , akik a többi sportolótól különböző, egyénre szabott, speciális étrendet biztosítunk.

j) *eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;*

A városi programok szervezése során minden esetben cél, hogy a lehetőséget minden társadalmi rétegből érkező fiatal, gyermek ki tudja használni

k) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;*

Önkormányzatunkhoz eddig nem érkezett semmilyen jelzés azzal kapcsolatban, hogy hátrányos megkülönböztetés, vagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértése valósult volna meg községünkben.

l) *előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.*

A pozitív diszkrimináció elve ezen a területen is tetten érhető városunkban, mivel az Önkormányzatunk és intézményei is törekszenek a problémák megoldására, a hátrányos helyzetű és roma családok segítésére, kiemelt figyelmet fordítva a gyermekekre.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) *a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai,*

iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Tábla: 4.4.-es 4 db tábla

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	635	78	12,28
2018	645	72	11,16
2019	632	16	2,53
2020	639	11	1,72
2021	601	19	3,16
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	196	10,03
2018	n.a.	201	10,30
2019	n.a.	67	3,45
2020	n.a.	61	3,24
2021	n.a.	52	2,88
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulóik számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	178	13	414	44	115	19
2018	127	9	390	50	136	21
2019	72	5	141	20	72	11
2020	68	5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	59	4	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	83	210
2018	99	211
2019	89	184
2020	71	146
2021	81	154
2022	79	111
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

Óvodáink befogadó környezete – valamennyi gyermeket egyéni különbségekkel, egyéni fejlődési úttal és ütemmel rendelkező személyiségként neveli. A Pedagógiai program épít a kompetencia alapú óvodai programcsomagra, amely jó megoldást kínál, és egyenlő hozzáférést biztosít minden gyermek számára, így egyéni igényekhez igazodó nevelésben részesülhetnek.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek részére biztosítjuk, az emberi méltósághoz való jogát.
- Minden dolgozó feladata, hogy az általa ellátott gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyisége harmonikusan fejlődjön.
- Az egyéni bánásmód követelményét érvényesíteni kell:
 - a gyermeki jogok gyakorlása során
 - a felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás során
 - a gyermekcsoportban történő elhelyezéskor
- Kapcsolattartás a védőnőkkel és a Kisvárdai Város Roma Önkormányzatával a városban élő HH és HHH családok megismerése érdekében.
- Elsőbbség biztosítása beiratkozásnál, ha az óvoda körzetébe tartozik a gyermek.
- Szoros kapcsolat kialakítása a szülővel egyéni beszélgetések, a gyermek sajátos helyzetéből adódó feladatokról, állapotának elfogadásáról, fejlesztéséről.
- Korszerű pedagógiai módszerek megismerése, alkalmazása, differenciálás, zene, mozgás felhasználása.
- Szakmai továbbképzéseken való részvétel melyek az esélyegyenlőség megteremtését segítik.
- Az EFOP- 3.1.5-16-2016-00001 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása kiemelt projekt keretében vállalt feladataink megvalósításával a fentiek elősegítése. / Pedagógiai Program 115. o.

A Kisvárdai Egyesített Óvoda kiemelt feladatának tekinti a HH, HHH, SNI és BTMN-es gyermekek esélyegyenlőségének, szegregációmentességének, szocializációjának, és egyéni képességfejlődésének biztosítását, elősegítve az óvodába, majd később az iskolába való beilleszkedésüket. Azon munkálkodunk, hogy a gyermekeket képességeikhez mérten, minél magasabb fejlettségi szintre juttassuk el., /Pedagógiai Program 67.o.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek személyiségfejlesztése komplex együttműködés formájában valósul meg. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél – HH, HHH, SNI, BTMN - tervezett óvodapedagógiai tevékenységgel, egyéni és mikrocsoportos fejlesztés megvalósításával csökkentjük a hátrányokat, illetve az adott problémák korrekciójához egyénre szabott fejlesztést valósítunk meg, a megfelelő szakemberek bevonásával. Az sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztését, a Csígház Korai Fejlesztő Központ látja el, megbízási szerződés keretében. Aktív szakmai kapcsolatot tartunk fent a gyermekjóléti, a védőnői szolgálattal, valamint a Pedagógiai Szakszolgálatokkal. Intézményen belül, minden tagintézményben, differenciáló – fejlesztő, nyelvi – fejlesztő, - óvodapedagógusok foglalkoznak a részképesség gyengeséggel küzdő gyermekekkel.

2018-ban az EFOP 3.1.5 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása „ kiemelt projekt keretében, olyan intézményi innovációk kerültek kidolgozásra, bevezetésre, mellyel segítjük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek /HH, HHH, / lemorzsolódásának csökkenését. Ilyen például a Szülők akadémiaja, vagy az Óvodanyitogató program.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	28	830	8	635	0	0	23
2018	n.a.	28	830	8	645	0	0	23
2019	n.a.	27	804	8	632	0	0	23
2020	n.a.	26	770	7	639	0	0	25
2021	n.a.	25	770	7	601	0	0	24
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat- ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	92	8	21,25	32,99
2018	0	91	8	21,45	34,63
2019	0	93	7	20,90	37,14
2020	0	90	7	20,91	35,39
2021	0	88	7	20,51	38,78
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	222
2018	277
2019	258
2020	276
2021	303
2022	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

c) *hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;*

Hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítés nincs tudomásunk szerint az oktatás területén.

d) *az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatózó eltérések;*

Nem rendelkezünk adattal.

e) *előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.*

Mint minden kiemelt területen, így itt is érzékelhető a pozitív diszkrimináció. Minden közintézményben dolgozó törekszik a segítségnyújtásra, az Önkormányzat pedig kiemelt figyelmet fordít a gyermekekre, a fogyatékossgal élőkre és minden hátrányos helyzetű családra. Hátránykompenzáló juttatásokkal, szolgáltatásokkal, tanácsadással segítik mindennapjaik megkönnyítését.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	189
2018	n.a.	n.a.	n.a.	211
2019	n.a.	n.a.	n.a.	248
2020	n.a.	n.a.	n.a.	143
2021	n.a.	n.a.	n.a.	96
2022	n.a.	n.a.	n.a.	104
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A modern életvitelből fakadó problémák: mozgásszegény életmód, az internethasználatának veszélyei	A gyermekeket a szabadidő hasznos eltöltésére szeretnénk ösztönözni. Sportolási lehetőségek biztosítása. Játsszóterek fejlesztése, városi szabadidős létesítmények bővítése, sportkörök szervezése, olvasás népszerűsítése. Előadások szervezése az internethasználat veszélyeiről.
Eltérő környezeti kultúrából fakadó nehézségek	
Családi konfliktusok	Családterápia, Csoportos szociális munka eszközeinek alkalmazásával csoportfoglalkozások, Életmód – klubok szervezése
Szenvedélybetegség	
Szabadidő hasznos eltöltésének hiánya	fiatalokat érdeklő rendezvények szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Férfiak és nők megoszlása az álláskeresőik között

Év	nő	férfi
2022	273	201
2023	207	207
2024	194	188

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)				5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőik (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresőik aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében			Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőikön belül (TS 058)
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen			
	%	%	%		%	%
2017	4,52	4,29	4,41%	2017	44,24	50,84
2018	4,36	4,45	4,41%	2018	44,3	53,22
2019	2,51	2,28	2,40%	2019	42,96	50,42
2020	3,52	2,8	3,16%	2020	43,66	42,58
2021	3,23	3,02	3,13%	2021	57,31	45,41
2022	3,98	3,82	3,90%	2022	45,32	44,97
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	538	69
2018	526	48
2019	277	17
2020	355	26
2021	342	24
2022	417	26

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem rendelkezünk releváns információval.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Év	Alapfokú	Középfokú	Felsőfokú
2022	52	103	19
2023	52	133	22
2024	50	122	22

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Városunkban 2011. július 4-én nyitotta meg kapuit a Kisvárdai Család –és Gyermekejóléti Központ keretén belül a Lovacska Családi Napközi. Elsősorban azoknak a családoknak segít, ahol bármilyen ok miatt nem megoldható a gyermek napközbeni felügyelete. Sajnálatos tény, hogy korunk életritmusa kevesebb időt hagy a szülőknek a nevelésben való részvételre, ezért ezt a hiányt pótolni kell a gyermek érdekeinek, szükségleteinek maximális figyelembe vételével.

Fontosnak érezzük, hogy hozzájáruljunk annak a szociális biztonságnak az erősítéséhez, melyre a gyermekeknek olyan nagy szükségük van.

A Katica Családi Bölcsőde a Kisvárdai Egyesített Óvoda Tordai Úti Tagintézményében, a Tordai utca 17. szám alatt felújított csoportszobában kapott helyet, ahol 2 fő kisgyermeknevelő, maximum 8 gyermek ellátását biztosítja. Az intézmény rugalmassága nagyban hozzájárul ahhoz, hogy segítse a családok és a munkahelyek igényeinek összehangolását, hozzájárul a munkaerőpiacra történő belépéshez és visszatéréshez, a lakókörnyezetben munkalehetőség teremtéséhez.

A Hajdúdorogi Egyházmegye fenntartóként 40 férőhelyes bölcsődét indított Kisvárdán 2015. március 1-jétől: két gondozási egységgel és négy gyermekcsoporttal. A férőhely bővítési célok mellett 15 új munkahelyet is teremtett a térségben élőknek. A bölcsőde az alapellátási feladatain túl számos nevelést támogató szolgáltatást nyújt: játszócsoportot kíván működtetni és gyermekfelügyeletet is vállal, amely szolgáltatásokat azonban térítési díj ellenében, igény szerint biztosít. Szerepet kíván vállalni sérült gyermekek gondozásában is, terveik között szerepel tanácsadás, játék- és eszközkölcsonzés és hétvégi gyermekfelügyelet megoldása is. A szakképzett dolgozók a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és lelki fejlődését igyekeznek biztosítani, s ebben segíti őket egy megbízott lelki vezető is. Az új esztétikus épület pedig nemcsak a gyermekek számára nyújt motiváló környezetet, hanem harmonikusan illeszkedik a kisvárdai belváros utcaképebe.

Kisvárdai Város Önkormányzatának, korábban elnyert "KAPU" pályázatának eredményeképpen, 2015. évben megérkezett Kisvárdára a nem csak országosan, hanem világszerte ritka és népszerű FUTUROBI és játszóháza. A legújabb kisvárdai gyermekszintér egy interaktív multimédiás ökojátszóház, ahol a gyerekek a környezeti és egészségi nevelés részeként, olyan témákkal és játékokkal találkozhatnak, melyek környezetvédelmi tanácsokat közvetítenek, illetve az egészséges életmódra tanítanak. Mindezt játékos eszközökkel, szórakozás közben.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 42.§-a szerint:

- (1) A bölcsődei ellátás keretében ha e törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.
- (2) Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.
- (3) Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

Az 1997. évi XXXI. törvény 42.§ (5) bekezdése értelmében a bölcsődei nevelési év szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig tart.

A bölcsődei nevelés során nagy figyelmet fordít az intézmény a szakma szabályainak mindenkor betartására, amivel maximálisan kiszolgálhatjuk a gyermekek és a kisgyermeket nevelő családok szükségleteit és igényeit. Ez a komplex, összehangolt munka biztosítja a bölcsődés gyermekek számára a biztonságérzetet, és a magas színvonalú gondozást, nevelést.

A napközbeni ellátás keretében arra törekszenek, hogy a gyermekek mindenkorai szükségleteit kielégítsék, az életkori sajátosságoknak megfelelően nyújtsanak gondozást, nevelést az egyéni bánásmód elvét szigorúan szem előtt tartva, magasan szakképzett kisgyermeknevelő-gondozó kollégákkal. A Bölcsődében megvalósul a korai fejlesztést igénylő gyermekek intézményi rendszerben történő foglalkoztatása a Kisvárdai Pedagógiai Szakszolgálattal eredményesen együttműködve.

Az 1997. évi XXXI. törvény 43.§ (3) bekezdése értelmében a bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- a) ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányul egyéb jogviszonyban áll.
 - aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
 - ab) a 3 vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
 - ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- b) a védelembe vett gyermeket.

A Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ Bölcsődéje Kisvárdra, Tompos úti ltp. 1/B. szám alatt, a város központjában található. Autóval, kerékpárral, gyalog egyaránt jól megközelíthető. A 2013-ban átalakított épület tágas, világos, igényesen kialakított. Minden szempontból kielégíti a gyerekek igényeit. Az intézményben 3 gondozási egység található. Egy-egy gondozási egység két csoportszobából, fürdőszobából, öltözőből, babakocsi tárolóból és mozgáskorlátozottak részére kialakított WC-ből áll. A bölcsődében 3 gondozási egységben 6 gyerekcsoport működik. Lehetőség van 62 fő egészséges, és 6 fő sajátos nevelési igényű gyermek ellátására.

2022-ben került átadásra a Harmatcsepp Református Bölcsőde. Az intézmény a város olyan részén található, ahol a lakókörnyezet is a gyermekek érdekeit szolgálja: Kisvárdra kertvárosias részében, nagy parkkal, XXI. századi játszóudvarral várja a gyermekeket.

Napjainkban bővült a kisvárdai bölcsődék köre, hisz megnyílt a Szent László Katolikus Bölcsőde.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	31,1	604	19,4212218649518
2018	11,6	538	46,3793103448276
2019	14,6	574	39
2020	14,6	334	22,2
2021	15	343	22,8
2022	12	365	30,41

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	5	6
2021	5	6
2022	5	6

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	5	5	0	0	120	104
2018	0	0	5	6	0	0	120	109
2019	0	0	5	6	0	0	120	113
2020	0	0	5	6	0	0	120	98
2021	0	0	5	6	0	0	120	110
2022	0	0	5	6	0	0	120	109

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anyaság, valamint az utódról való gondoskodás szakmai hátterében a védőnők állnak. Kisvárdán városban a 7 területi védőnői körzet helyett finanszírozási okokból 6 főre csökkent a létszám. Ezáltal a védőnői körzetek ellátási területei megnövekedtek. A védőnő feladata a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségügyi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, a családgondozás, az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint.

A háziorvosok feladatkörébe tartozik a terhes gondozásban való közreműködés, a gyermekorvos feladata a csecsemőkés gyermekek gyógyító-megelőző alapellátása, beleértve a tanácsadást is, az újszülöttek, a veszélyeztetett csecsemők és gyermekek szükség szerinti preventív látogatása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket számos formában érintheti a erőszak életük során. Beszélni kell a kapcsolati erőszakról, bántalmazásról legyen az szóbeli vagy fizikai, melyet sajnos egy nő átélhet párkapcsolatban vagy házasságban egyaránt.

A családi élet nagyrészt a falakon belül zajlik, ezért kiemelt jelentősége van annak, hogy a megfelelő szakemberek fel tudják tární az élethelyzetekből eredő problémákat, mindazokat a veszélyeket, amely a családon belüli konfliktushelyzeteket kialakulásához és a családon belüli erőszak megvalósulásához vezethetnek. E tekintetben kiemelt szerepe van az információ áramlásnak, hogy az intézkedésre jogosult hatóság tudomására jussanak és ezen cselekmények nem maradjanak látenciában. Kiemelkedő szerepe van ebben a jelzőrendszer tagjainak például: védőnőknek, a pedagógusoknak, az orvosoknak, a szociális és gyermekvédelmi szakembereknek, akik a hozzájuk beérkező naprakész információkat el tudják juttatni a rendőrség részére. Tehát a már kiépült jelzőrendszert egyre hatékonyabban kell működtetni, fokozott figyelemmel kell kísérni a hátrányos helyzetű családokat, egyre szorosabbá kell tenni a kapcsolatot a rendőrség és a szociális területeken dolgozó szakemberek között. Azt kell elérni, hogy a családokon belül kialakult konfliktushelyzetekből adódó erőszak ne maradjon családon belül. A rendőrség a családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos bűnmegelőzési feladatok ellátása során, lehetőségéhez mérten mindent megtesz a primer prevenciós eszközök széleskörű alkalmazásával. Tájékoztató és felvilágosító előadásokat tart különböző iskolai közösségek megkeresésére, ahol esetpéldákon keresztül ismerteti a családon belüli erőszak jogi, hatalmi, viktimológiai jellemzőit. A fent leírt probléma kezelése érdekében a Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központtal szoros együttműködés került kialakításra, melyet indokol az alábbi tény is:

2023 évben a nyomozások számának 9 százalékát (78 db) hozzátartozók közötti erőszakkal és kiskorú védelmével kapcsolatos erőszak tette ki. A rendőrség ilyen esetben megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket, ha a feltételek fennállnak, valamint jelzést küld a hatóság felé a történetekről a bántalmazott további segítése, támogatása érdekében. A rendőrség a korábban családon belüli erőszakot elszenvedő áldozatokkal kapcsolatot tart fent, amelynek során tájékoztatja ezen személyeket a rendelkezésükre álló jogi és szociális lehetőségekről, valamint a segítő szervek és intézmények elérhetőségéről.

Szomorú tapasztalat, hogy hozzátartozói erőszak esetén, ha szükséges a család menekítése az ehhez szükséges eszközök, feltételek nem adóttak a jelzőrendszer tagjai számára.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Önkormányzati fenntartású és működtetésű anyaothton városunkban nem működik. Legközelebb a megyeszékhelyen, Nyíregyházán található anyaothton, a helyi önkormányzat és egyház működtetésében egyaránt. Anyaothtoni elhelyezés során a Központ munkatársai is az Országos Kríziskezelő Szolgálat (röviden OKIT) ingyenesen hívható telefonszámán kérnek segítséget a család biztonságos elhelyezéséhez. Az elmúlt évek során több esetben is sor került anyaothtoni elhelyezésben történő segítségnyújtásra a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által.

Ezekben az esetekben nehézséget jelent, hogy a Család-és Gyermekjóléti Központ számára sajnos nem áll rendelkezésre olyan, anyagi forrás, melynek felhasználásával azonnal tudják támogatni a család menekülését egy biztonságos, védett anyaothtonba. Bár az OKIT szerencsés esetben tud

anyaotthoni elhelyezést javasolni a családnak, azonban a szállásra való eljutást a családnak kell megoldania és a szállás az ország egész területén lehet.

Szomorú tapasztalat, hogy ilyen helyzetben a családok a rajtuk lévő ruhában menekülnek, mindent hátrahagyva életüket mentve. Ezekben az esetekben célszerű lenne annak a lehetőségnek a megvizsgálása, hogy a civil szférával összefogva milyen módon lehetne gyorsan, hatékonyan segíteni ezekben a családoknak az anyaotthonokba történő eljutásban és összehangolni a rendelkezésre álló lehetőségeket az akut krízishelyzetekben

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A Kisvárdai Jótékony Nőegylet egy működő szakmai érdekvédelmi és érdekképviselői társadalmi szervezet. Aktívan részt vesznek a város kulturális életében és a szociális szférához tartozó tevékenységekben. Munkájuk során, a város társadalmi életében kívánják erősíteni a nők szerepét. A nőegylet célja a különböző rendezvények szervezése mellett, a városban működő intézményekkel és civil szervezetekkel való szoros együttműködés. A jótékonyági rendezvények szervezésével és a bevételeik felajánlásával segíteni kívánják a rászoruló társadalmi csoportokat. Ismeretterjesztő, irodalmi, képzőművészeti tudományos előadások és kiadványok megjelentetésével járulnak hozzá a város elismertségéhez. A fiatalok bevonása mellett a határainkon túli hasonló szervezetekkel való kapcsolat kialakítását és az együttműködéssel azok erősítését kívánják elérni. Fő feladatuknak tekintik, hogy a város érdekében tett erőfeszítésekre minél nagyobb létszámban aktivizálják a település női lakosságát.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem rendelkezünk adattal.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az anyaságra való felkészületlenség	Felvilágosító, ismeretterjesztő programok szervezése a családtervezés, a gyermekvállalás megkönnyítése érdekében. Pl. terhes torna, szülőklub
Ismeretek hiánya	Már a gyermekek ismereteinek bővítése a bántalmazás terén, a felnőtteknél a felismerés segítése, érzékenyítés, felvilágosítás, ismeretek átadása, hogy merjenek és tudjanak segíteni probléma esetén. A fiataloknál önismeret, nem-et mondás képességének fejlesztése. Biztos kezdet ház kialakítási lehetőségének és működtetésének megvizsgálása.
A gyermekek szünidei elhelyezése, felügyelete sok családban nem megoldott.	nyári táborok szervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A településen élő népesség korszerkezete az országos korcsoport struktúrájának megfelelően alakul: 59 éves korig kiegyenlített a nemek aránya, 65 év felett a lakosság túlnyomó részét nők alkotják.

Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	2 753	2 334	117,95%
2018	2 852	2 300	124,00%
2019	3 018	2 256	133,78%
2020	3 125	2 189	142,76%
2021	3 194	2 112	151,23%
2022	3 262	2 007	162,53%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	1 624	2 712	4336
2018	1 596	2 717	4313
2019	1 576	2 722	4298
2020	1 539	2 645	4184
2021	1 476	2 646	4122
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	70	2	1 070	2 073	12	112	11
2018	67	2	1 105	2 148	8	98	12
2019	59	3	1 137	2 205	4	93	11
2020	62	2	1 125	2 177	6	77	9
2021	61	3	1 110	2 205	3	78	9
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	9
Forrás: TeIR, KSH Tstar							

Összességében elmondható, hogy a város demográfiai tendenciáinak alakulása 2000 óta negatív irányba mozdultak, az állandó népesség csökkenése a vándorlási veszteségnek és a természetes fogyásnak köszönhető, de a település korstruktúrája is előre vetíti, hogy a város előregedése tendenciózussá válik.

A megyében a lakosság születéskor várható átlagos élettartama a nők esetében lassan emelkedik, 2001 évben meghaladta a 75 évet, míg a férfiak esetében csak a 65,8 évet érte el, jóval elmaradva az országos átlagtól.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;*

50 év feletti álláskeresők száma

Év	Létszám
2022	161
2023	171
2024	162

Forrás: Helyi Adatgyűjtés

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	538	526	277	355	342	417
41-45 év (TS 042)	Fő	57	60	36	28	39	41
	%	10,59%	11,41%	13,00%	7,89%	11,40%	9,83%
46-50 év (TS 043)	Fő	41	49	25	37	25	51
	%	7,62%	9,32%	9,03%	10,42%	7,31%	12,23%
51-55 év (TS 044)	Fő	50	48	17	30	24	31
	%	9,29%	9,13%	6,14%	8,45%	7,02%	7,43%
56-60 év (TS 045)	Fő	56	60	41	51	31	38
	%	10,41%	11,41%	14,80%	14,37%	9,06%	9,11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	45	54	56	80	102	96
	%	8,36%	10,27%	20,22%	22,54%	29,82%	23,02%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

b) *tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

A nyugdíjkorhatár fokozatos emelése lassítja a nyugdíjasok számának növekedését, megoldás lehet a munkaerőhiányra. A korbetöltött öregségi nyugdíj mellett korlátozás nélkül lehet dolgozni a versenyszférában. A nők kedvezményes nyugdíjában, korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyek munkavégzése esetén kereseti korlátot kell figyelembe venni. Az 55 év feletti munkavállaló után a foglalkoztató szociális hozzájárulási adókedvezményt vehet igénybe. Mivel az öregségi nyugdíj folyósítása mellett nem lehet közalkalmazottként, valamint köztisztviselőként dolgozni, így nagyon csekély számú a közintézményekben való nyugdíj melletti foglalkoztatást.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.*

Az idős emberek számára kevésbé van lehetőség munkát vállalni, hiszen más korcsoport számára is behatárolt a munkalehetőségek. Az időskorban jelentkező betegségek még tovább rontják a munkához való jutás esélyét, valamint nincs elegendő olyan munkáltató, aki szívesen alkalmazna nyugdíjasokat vagy megváltozott munkaképességű személyeket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) *az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;*

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	1624	2712	4336
2018	1596	2717	4313
2019	1576	2722	4298
2020	1539	2645	4184
2021	1476	2646	4122
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	2 753	120	532	928
2018	2 852	111	493	907
2019	3 018	116	495	922
2020	3 125	120	523	921
2021	3 194	124	541	964
2022	3 262	123	545	936
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

Az Önkormányzati Törvény, illetve az Egészségügyi Törvény rendelkezései alapján az önkormányzatok jelentős szerepet töltenek be az egészségügy szervezésében. Az Egészségügyi Törvény értelmében az önkormányzatok – ezáltal Kisvárdai Város Önkormányzata – az alábbi szolgáltatások ellátását végzi:

- háziorvosi, házi-gyermekorvosi ellátás
- fogorvosi alapellátás
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás
- védőnői ellátás
- iskola-egészségügyi ellátás.

A településen biztosított a lakosság egészségi állapotának optimalizálásához és a prevencióhoz szükséges egészségügyi infrastruktúra.

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan nehéz helyzetben lévő egyének részére, hogy otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelüket fenntarthassák, valamint egészségi-, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáikat megoldhassák. Az alapszolgáltatások körében a települési önkormányzatok elsősorban az időskorúak, a fogyatékos emberek, a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek,

továbbá a hajléktalan emberek számára nyújtanak szolgáltatásokat. Az alapszolgáltatások tekintetében az önkormányzat feladatellátási szerződés útján az alább felsorolt szolgáltatásokat biztosítja:

- tanyagondnoki szolgáltatás,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- család- és gyermekjóléti szolgáltatások,
- idősek, demens betegek nappali ellátása,
- fogyatékos személyek nappali ellátása.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapellátás keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelően szakosított ellátási formában kell gondozni. A szakosított ellátási formák típusai a Kisvárdai városban a következők:

- Ápolást, gondozást nyújtó intézmény keretében: Idősek Otthona,
- Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény keretében: Hajléktalanok Átmeneti Szállása.

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmények az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek elhelyezésére és ellátására szolgál.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények ideiglenes jelleggel biztosítanak ellátást az igénybe vevő részére.

Kisvárdai Város – külön megállapodás alapján – létrehozott intézményfenntartó társulásban részes települési önkormányzatokkal közösen fenntartói a Kisvárdai Család-és Gyermekjólét Központnak, amely mikrokörzetben látja el a gyermekjóléti alapellátáshoz kapcsolódó feladatokat, valamint a Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában a Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ ellát szociális alapszolgáltatási és szakosított ellátási feladatokat, továbbá bölcsődei ellátást. Az intézmények gondoskodnak a személyes gondoskodás keretében természetben nyújtott szociális ellátásról, szociális alapszolgáltatásokról és szakosított ellátásról, illetve gyermekjóléti szolgáltatásról.

A szociális alapszolgáltatások közül – az idősek vonatkozásában – a településen a következők működnek:

Az alábbi szolgáltatásokat a Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ működteti:

- Szociális étkeztetés: Azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen:
 - koruk,
 - egészségi állapotuk,
 - fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
 - szenvedélybetegségük, vagy
 - hajléktalanságuk miatt,
 - valamint szociális rászorultságuk miatt, a mindenkor hatályos önkormányzati rendelet alapján.

Engedélyezett férőhelyek száma: 151 fő

- Házi segítségnyújtás (mikrokörzet: Kisvárdai, Mezőladány). Célja a szolgáltatást igénybevevő részére a saját lakókörnyezetében biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

Engedélyezett férőhelyek száma: 648 fő

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (mikorkörzet: Ajak, Anarcs, Dombrád, Döge, Fényeslitke, Gyulaháza, Kisvárd, Mezőladány, Pap, Pátroha, Tiszakanyár, Tornyospálca, Újdombrád, Újkenéz) Célja: A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása. Engedélyezett készülékek száma: 253 készülék.
- Az idősek, demens betegek nappali ellátása a Szent Miklós Integrál Szolgáltató Központ keretén belül:
az I. sz. Idősek Klubja, Kisvárd, Várday István u. 17. sz. alatt működik.

A-nappali ellátást nyújtó intézmény célja a hiányzó családi gondoskodás pótlása, fizikai, mentális, egészségügyi ellátás révén.

Az idősek nappali ellátása részeként működő demens személyek nappali ellátásánál alapvető célunk az otthonukban élő, demenciával küzdő személyek és hozzátartozóik számára könnyen elérhető, biztonságos környezetben a meglévő képességek megőrzése, fejlesztése, az állapotrosszabbodás gyorsaságának csökkentése, igény szerint az étkeztetés megszervezése.

Tevékenységünk biztosítja a nyugalmat, biztonságot, kiegyensúlyozottságot, de ugyanakkor mozgalmas, élmény dús és ez által tagjaink megőrzik aktivitásukat. A szolgáltatás igénybe vétele lehetőséget ad a területünkön élő lakosoknak, hogy mindennapjaikat közösségben töltsék el.

Az idősek sokszor nem osztják meg veszteségérzetből adódó fájdalmaikat hozzátartozóikkal, mert nem akarnak a terhükre lenni. Inkább elfojtják bánatukat, amely az egészségi állapot romlásához vezethet. A lelki ápolás, a mentálhigiéné megléte szükséges az idős emberek testi-lelki hanyatlásának megakadályozásában, a veszteségek feldolgozásában, az idősek érzelmi minőségének, kapcsolatainak felerősítésében. A legfontosabb, olyan kommunikációs helyzetek kialakítása, melyekben az elmagányosodott idősek segítséget kapnak problémáik megoldásához, a fájdalom, a veszteségek feldolgozásához. Ahhoz, hogy az idős emberek pozitív életszemléletet sajátítsanak el, az őket körülvevő segítő környezet és intézményes mentális ápolás feltétlenül szükséges. Igen nagy vonzóerőt jelent klubtagjaink számára a különböző zenés, táncos, verselés programok. A rendezvények bensőségesek, jó hangulatúak voltak.

Az I. sz. Idősek Klubjában az engedélyezett férőhelyszám: 50 fő.

A szolgáltatás maximális kihasználtsággal működik. Ez köszönhető annak, hogy ellátottjaink elégedettek a nyújtott szolgáltatásokkal, és közvetlen környezetükben is hírét viszik a közösségnek.

Szakellátási formák közül Kisvárd településen 2 szolgáltatás érhető el, melyek a Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ keretében működnek. Igénybe vehető szolgáltatások:

- Idősek Otthona (ellátási terület: Kisvárd, Döge, Jéke, Mezőladány, Pap, Pátroha, Újkenéz, Kékcse) Célja: azoknak a személyeknek az ellátása, akik koruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, gondozást igényelnek, és ellátásuk alapszolgáltatás keretében nem oldható meg. A településen az Idősek Otthona 23 férőhelyes, de a jelentkező igények alapján ez kevés. Az intézmény az ellátottak számára biztosítja:
 - az ellátott személyi szükségleteinek maximális kielégítése,
 - 24 órás szakszerű gondozás, ápolás, orvosi ellátás biztosítása,
 - egészségmegőrző programokon való részvétel,

- speciális segítségnyújtás,
- egyéni bánásmód az ellátottak számára.

Az önmaga ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, valamint egészségügyi ellátásáról való gondoskodás intézményi keretek között. Az Idősek Otthonában gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvő beteg - gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a reá irányadó öregségi nyugdíj korhatárt betöltött személy vehető fel.

- Hajléktalanok Átmeneti Szállása (mikorkörzet: Kisvárdai Döge, Jéke, Mezőladány, Pap, Pátróha, Újkenéz, Kékcse). Az átmeneti jelleggel bentlakást nyújtó ellátás 24 fő hajléktalan személy részére nyújt szállást a mikorkörzet települései számára.

A Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ Hajléktalanok Átmeneti Szállása a *szakosított ellátások* körébe tartozó *személyes gondoskodást nyújtó intézmény*, amely **átmeneti jelleggel, önellátásra képes** hajléktalan személyeknek biztosít *lakhatási szolgáltatást, vagy lakhatási szolgáltatást és az önálló életvitel fenntartása érdekében szükség szerinti mértékű esetvitelt (szociális munkát)*.

Az átmeneti ellátást nyújtó intézmény 24 férőhelyes, melyből 21 fő férfi és 3 fő nő részére biztosít ellátást.

Bekerülési feltételek

Az átmeneti szálló igénybevétele önkéntes, kérelem alapján történik az elhelyezés. Lakástulajdon nélküli, szociálisan rászorult személyek kérhetik a felvételt, 1 éven belüli negatív tüdőszűrő eredmény, jövedelemigazolás, valamint házi orvosi igazolás szükséges a kérelem benyújtásához. Az intézménybe felvételt nyert személlyel megállapodást kötünk, amely mindig határozott időre szól.

A szállón térítési díjat kell fizetni, 2023. augusztus 01. naptól 300 Ft/fő/nap a volt a személyi térítési díj. Az első 30 nap térítésmentes, az azt követő időszakban előre kell megfizetni a térítési díjat. Azok a személyek, akik nem rendelkeznek jövedelemmel, nem kell fizetniük térítési díjat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A nyolcvanas évek végének nemzetközi légköre, a politikai viszonyok változása ráirányította a figyelmet az Európában élő nemzetiségek anyanyelvi kultúrájának, művészetének megmentéséért folyó törekvésekre. E koncepció jegyében vállalta fel a Kisvárdai Várszínház – Magyarországon elsőként – a határon túl működő magyar nyelvű színházak találkozájának megszervezését. Ez óriási jelentőségű volt akkoriban, hiszen ezek a társulatok szinte egyáltalán nem voltak ismertek Magyarországon, itteni vendégszereplésük pedig szinte elképzelhetetlen volt az idáig. A fesztivál célja a magyar kultúra határainkon túli értékeinek összegyűjtése, feldolgozása, bemutatása, közkinccsé tétele. A honi és határainkon túli magyarság találkoztatása, munkájuk, eredményeik egymásnak és a magyarországi közönségnek történő bemutatása. Kiemelkedő jelentőségű a *Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja*, melyet 1989-ben rendeztek meg először és azóta minden évben sor kerül rá. A magyar színházművészet eme kiemelkedő eseményén valamennyi határon túli magyar nyelvű közsínház részt vesz Erdélyből, Szlovákiából, Szerbiából, Ukrajnából. A seregszemle komoly kihívás és megmérettetés a társulatoknak, hiszen egész éves munkájukat, tevékenységüket mutatják itt be a magyar

közönségnek, színházi szakmának, egymásnak. A fesztivál 10 napja alatt kb. 40 produkciót mutatnak be a társulatok, melyek döntő többsége a Művelődési Központban zajlik.

Kisvárdai kulturális élete a 2013-as évtől jelentős mértékű fejlődést mutat. Az igazán aktív és új rendezvényekkel tarkított időszak a 2014. évre tehető. Olyan programok megvalósítását tűztük ki célul, mely magába foglalja a különböző társadalmi rétegek kikapcsolódási lehetőségeit. Kisvárdai Város Önkormányzata, fontosnak tartja a közösségi művelődéshez szükséges méltó, esztétikus környezet és infrastruktúra biztosítását; mely megvalósítása által, kulturális intézményeink felújításra és megújításra kerültek. Rendezvényeik és a közösségi élet több ponton és helyszínen összeér, melyről néhány szóban említést teszünk.

Kiemelkedő jelentőséggel bír, Kisvárdai Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata által, Önkormányzatunk támogatásával megrendezésre került, a Kisvárdai Kulturális Roma Nap, mely magába foglalja a kisebbség kulturális, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárását és ápolását. Évek óta megrendezésre kerül Kisvárdai Város Ruszin Nemzetiségi Önkormányzata szervezésében a Nemzetek Találkozója a Rétközben.

Érdemben is fontos megemlíteni, városunk azon kezdeményezését, mely szintén ebben az időintervallumban, a zsidó hagyományok ápolására fókuszált, a Hagyományörző Zsidó Fesztivál keretein belül. Ingyenes étel és sütemény osztásával tettük meghittebbé, és mindenki számára elérhetővé rendezvényünket. A helyi művelődési szokások gondozását és gazdagítását szintén fontosnak tartjuk, néptánc, - népművészeti fesztiválok, illetve helyi művészek kiállításai által. Városunk kulturális intézményei, a Kisvárdai Várszínház és Művelődési Központ, a Rétközi Múzeum, a Várday István Városi Könyvtár, mind ékes bizonyítékai annak, hogy magas színvonalú rendezvények lebonyolítása megvalósítható úgy, hogy akár a kisebbség, akár a rászorult családok illetve magánszemélyek, ételosztás és ajándékozás keretein belül, ingyenesen megtekinthető műsorok, előadások révén, aktív részesévé válhassanak kulturális forgatagunknak. A már hagyományörző jelleggel megrendezésre kerülő Családi Nap, nagy sikerrel vonja be az óvodásokat, iskolásokat, családokat és minden érdeklődőt, ingyenesen megtekinthető programjaiba. Célunk, hogy hátrányos megkülönböztetések nélkül, együtt közösen próbáljunk meg aktív szereplői lenni városunk életének. Kiemelten támogatjuk az óvodák által évente megrendezésre kerülő Ovis Olimpiát, mely hatalmas érdeklődéssel és sikerrel valósul meg.

c) idősök informatikai jártassága;

Nem rendelkezünk adattal.

d) a generációk közötti programok.

A Kisvárdai Egyesített Óvoda kiemelt figyelmet fordít a gyermekek-felnőttek-szép korúak közötti, pozitív, tiszteletteljes, empatikus kapcsolat alakítására. A gyerekek a különböző jeles napok alkalmából, /nőnap, idősök világ napja, karácsony/köszöntik az időseket egy egy saját készítésű apró ajándékkal, versekkel, dalokkal, mesejelenetekkel. A szépkorúak a hagyományörző projekt napokon, bekapcsolódnak a tevékenységekbe, és a gyermekkel együtt elevenítik fel a régi szokásokat, játékokat, népdalokat, népmeséket. Hisszük, hogy ez az együttműködés, segíti az egyetemes emberi és nemzeti értékek, hagyományok átörökítését megőrzését, a nemzeti tudat alakítását. Kisvárdai Rotary Klub száraz taposó ösvényt építtetett olyan formában, hogy azt minél szélesebb körben alkalmazni és élvezni tudják a városlakók. Nagyon jó hatással van a láb vérkeringésére, az érfalak megerősödésére. Javítja az egyensúlyérzékletet, testtartásunkat, segít a lúdtalp és gerinc deformitások megelőzésében. Reflexzónák masszírozásával az összes szervet stimulálja. Üdít, frissít, pihentet, sőt még az anyagszere folyamatokra is jótékony hatással van. Ezért esett az elhelyezésnél a választás a Nyitnikék Tagóvoda udvarára, amely a Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ Idősök Otthona szomszédságában található. Így használata az

óvodások mellett a nappali időskori ellátást igénybevevő szépkorúaknak, és sérült embertársaink részére is elérhető. Több korosztály és az arra rászorulóknak szélesebb köre számára biztosított.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek ellátása több szinten valósul meg Kisvárdán városban, melyek az alábbiakban részletesen bemutatásra kerülnek.

A Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ az alábbi szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást biztosítja:

- Idősek demens betegek nappali ellátása,
- Házi segítségnyújtás,
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (finanszírozási szerződés alapján),
- Idősek Otthona

Idősek, demens betegek nappali ellátása

A nappali ellátás az 1993. évi. III. törvény alapján biztosított szociális alapszolgáltatási tevékenység, melynek célja nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Feladata, hogy az ellátást igénybe vevő részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatásokat nyújtson, az igényeknek megfelelő közösségi programokat szervezzen, lehetőséget biztosítson a szociális étkeztetésen keresztül igénybe vett ebéd, ill. az otthonról az intézménybe hozott étel elfogyasztására.

A nappali ellátás az ellátást igénybe vevő időskorú személyek egészségi állapotának megőrzése és javítása, valamint mentális állapotuk életkoruknak megfelelő szinten tartása érdekében az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

Egyéni esetkezelés:

Segítő és célzott beszélgetések alkalmazása, melynek célja, hogy az idős ellátott képes legyen túljutni szenvedő, tehetetlen, cselekvésében akadályozott állapotán, erősítve meglévő értékeit, személyisége pozitív erőforrásait („Kliensközpontú irányzat”).

Krízis esetén feszültségcsökkentés közvetlen beavatkozással (probléma világos megfogalmazása, megértése; remény fenntartása; támogatás).

Közösségi szociális munka keretében:

Ünnepekhez kötődő feladatok:

- Farsangi mulatság,
- Nőnap,
- Fordított nap (április 1-jén),
- Húsvét,
- Anyák napja,
- Névnapi, születésnapok megtartása,
- „Idősek Világnapja”
- Halottakról való megemlékezés,

- Mikulás,
- Karácsony,
- Készségfejlesztő foglalkozások,
- Környezetgondozás.

Szabadidős programok:

- Kerékpártúra,
- Strandlátogatás,
- Kerti mulatság,
- Társasjátékozás,
- Szellemi, ügyességi vetélkedők,
- Kirándulások igény szerint,
- Biblia vetélkedő.

Csoportos szociális munka keretében:

- Egészségügyi felvilágosító előadások,
- Csoportkohéziót erősítő foglalkozások.

Nyújtott szolgáltatás elemek:

- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- Lehetőséget biztosít a szociális étkeztetésen keresztül igénybe vett ebéd (kifőző helyről az Idősek Klubjába történő szállítással), ill. az ellátott által az intézménybe hozott étel elfogyasztására, így a gondozottak – a gondozónőkkel közösen – megterített asztal mellett kényelmesen, egymás társaságában fogyaszthatják el ebédjüket.

Szabadidő hasznos eltöltése céljából a napi tevékenységek:

- Énekes könyvekből énekek kiválasztása, közös éneklése,
- Napi sajtó elolvasása, aktuális hírek közös megbeszélése,
- TV nézés, rádióhallgatás, DVD filmek nézése,
- Társas- és kártyajátékok,
- Táncolás.

Igény szerint: ruhamosás, varrás, kertgondozás.

Heti rendszerességgel:

- Keddi és csütörtöki napokon klub – délután: a klubot érintő aktuális feladatokat beszélük meg az ellátottak és a gondozónők közösen,
- Tájékoztódnak különböző rendezvények lehetőségeiről,
- Szükség szerint rendezvényeken való fellépés szerepeinek megbeszélése,
- A hitélet gyakorlására – felekezetek szerint – szintén heti rendszerességgel van lehetőség.

Nem rendszeres szabadidős programok:

Kerékpártúrák, strandlátogatások, kirándulások szervezése (az ellátottak igénye alapján választva ki a helyszíneket), kerti mulatságok, Biblia – vetélkedő.

Egészségügyi ellátással kapcsolatos lehetőségek:

- Heti kétszer két alkalommal rendelkezésre áll az intézmény orvosa az ellátottak részére,

- Gyógytornán való részvétel biztosított heti két alkalommal.

A gondozónők

- Rendszeres vérnyomásmérési lehetőséget biztosítanak,
- Szűrővizsgálaton való részvételt megszervezik,
- Egészségügyi felvilágosító előadásokat szerveznek,
- Igény szerint manikűrözik, pedikűrözik az ellátottakat és hajformázást biztosítanak részükre.

A nappali ellátás szakmai tartalma

Az ellátottak szociális és mentális gondozása tervezett és rendszeres tevékenységek során valósul meg.

A gondozási anamnézis elkészítése során a gondozónő megismeri az ellátott fizikai, egészségi és mentális állapotát, valamint kedvelt szabadidős tevékenységeit, szokásait, meglévő képességeit.

Az anamnézis alapján készíti el a munkacsoport az egyéni gondozási tervet, mely tartalmazza:

- az ellátott személy fizikai, mentális állapotának helyzetét,
- az állapotjavulás, illetve megőrzés érdekében szükséges, illetve javasolt feladatokat, azok időbeli ütemezését,
- az ellátott részére történő segítségnyújtás egyéb elemeit.

A szolgáltatást igénybe vevő ellátott és a gondozónő minden esetben konzultál az intézmény orvosával, aki a rendelkezésre álló egészségügyi dokumentációk tanulmányozását követően javaslatot tesz az ellátott ápolási szükségleteire, ill. tanácsadást nyújt.

Az ellátottak mentális/szellemi/szociális állapota eltérő, amelyet meghatároz a korösszetétel, valamint az egyedül töltött idő hossza.

A biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége:

Alapvető szolgáltatások köre:

- Közösségi együttlét,
- Napi sajtó, tv, rádió használata,
- Pihenés,
- Személyi tisztálkodás,
- Körömápolás.
- Személyes ruházat tisztítása,
- Vérnyomás, cukorszint mérés,
- Gyógyszerek felírása – kiváltása,
- Napi gyógyszerfogyasztás ellenőrzése,
- Lehetőség biztosítása az étel elfogyasztására.

Rendszeressége: naponta, ill. igény szerint.

Szociális esetmunka keretében:

- Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás,
- Egyéni esetkezelés, segítő – célzott beszélgetés alkalmazása,
- Jogi tanácsadás biztosítása,
- Pszichológiai tanácsadás biztosítása,
- Információnyújtás a pénzbeni és természetbeni ellátások formáiról és az igénybevétel feltételeiről.

Rendszeressége: igény szerint

Mentális ellátás keretében:

- Hitélet gyakorlásának lehetősége,
- Társas kapcsolatok kialakulásának elősegítése,
- Az ellátás rendszeres igénybevételére motiválás,
- Érkező ellátottak fogadása,
- Napi lelki problémák megbeszélése, szorongások, félelmek enyhítése,
- Szűrővizsgálatokon való részvétel, egészségügyi felvilágosító előadások megszervezése.

Rendszeressége: naponta, munkaterv alapján, igény szerint

Közösségi szociális munka keretében:

- Ünnepekre való felkészülés,
- Szabadidős programok szervezése, lebonyolítása (kerékpártúrák, kirándulások, kerti mulatság, stb.),
- Készségfejlesztő foglalkozások (üvegfestés, téstafűzés, plakátkészítés, stb.),
- Környezetgondozás.

Rendszeressége: igény szerint, alkalmanként

Házi segítségnyújtás

Célja: A házi segítségnyújtás alapvető célja: gondoskodni az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartásában - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében.

Feladata: A házi segítségnyújtás feladata segítséget nyújtani az ellátást igénybe vevőnek abban, hogy fizikai, mentális, szociális szüksége saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen. A szolgálat ellátás során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szüksége:

- saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

A szolgáltatás igénybevétele munkanapokon elérhető.

A házi segítségnyújtás keretébe tartozó gondozási tevékenység különösen:

Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség keretében biztosított feladatokat.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Célja: A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása.

Feladata: alapszolgáltatást igénybe vevők számára a biztonságos életvitel megteremtése, mellyel:

- fenntarthatók az önálló életvitel feltételei, az ellátottak saját otthonában,
- a felmerült krízishelyzetek gyorsan, szakszerűen elháríthatók,
- az ellátást igénybevevő megkapja a szükséges segítségnyújtást, (gyógyszer, orvos, mentő, esetleg higiénés szükségletek kielégítése stb.)
- kitolódik a bentlakásos otthoni elhelyezés ideje, az ellátott tovább gondozható otthonában, és ez által elkerülhető a gyakori - szociális és mentális állapot romlása miatti - kórházi kezelés,
- oldódik a magány okozta feszültség, félelem érzése, izoláció.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztonságot nyújt az ellátást igénybe vevő idős, beteg, fogyatékos számára, hiszen a nap 24 órájában, az év minden napján igény bevezethető a szolgáltatás.

Idősek Otthona

A szolgáltatás célja:

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás nyújtása, ápolást-gondozást nyújtó intézmény keretében. Azon ellátottak számára, akik az intézményi ellátást választják a távol élő család, a magány helyett, napi 24 órás szakszerű gondozás és ellátás biztosítása.

A szolgáltatás feladata:

Azoknak a személyeknek az ellátása, akik koruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek. Gondozást igényelnek, gondozási szükségletük a napi 4 órát meghaladja és ellátásuk alapszolgáltatás keretében nem oldható meg.

Az intézményi ellátást igénybe vevő valamennyi ellátott részére teljes körű ellátást – napi legalább háromszori étkezés, szükség szerint ruházat, illetve textíliával való ellátás, mentális gondozás, egészségügyi ellátás, lakhatás – biztosít és a feladatellátáshoz szükséges feltételeket megteremti.

A településen két önszerveződő nyugdíjas klub is működik:

- Életet az éveknek Nyugdíjas Klub,
- Együtt Egymásért Nyugdíjas Klub

Ezekén kívül a Várszínház és Művelődési Központ keretei között működik még:

- internet klub,
- ulti klub,
- ezotéria klub,

melyek minden korcsoport számára biztosítják a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egyre nagyobb az igény az idők ellátására	az idők számára ápolást, gondozást nyújtó intézményi férőhelyek, illetve a nappali ellátás bővítése
az idők elmagányosodása, elszigetelődése	cél, hogy az idők közösségi életet éljenek. Klubok, közösségi hálók, preventív orvosi előadások szervezése. Idők számára programok szervezése, szolgáltatások elérhetővé tétele.
hospice szolgáltatás otthon történő bevezetése	ellátórendszere kiépítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tábla: 7.1.1.; 7.1.2.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	372	438	810
2018	321	382	703
2019	281	340	621
2020	254	316	570
2021	215	279	494
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	102
2018	102
2019	101
2020	100
2021	96
2022	99
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

a) *fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;*

Az utóbbi évtizedekben nemcsak Magyarországon, hanem a világ más országaiban is növekedett a különböző fogyatékossgal élők száma. Ezen a területen sok olyan fogyatékkal élő ember található, akik családban ugyan, de szegregáltan, zárkózottan, az ellátó rendszerből kikerülve élnek. A szükségletfelmérés rávilágított arra a tényre, hogy fogyatékossguk megléte mellett is szeretnének a társadalom hasznos tagjai lenni. Térségünkben a fogyatékos személyek bentlakásos intézményi ellátása magas arányú, a jelentkező elhelyezési igényeket egyre kevésbé képes kielégíteni. A bentlakásos, tartós és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények viszonylag jó színvonalon, megfelelő tárgyi és személyi feltételekkel működnek a megyében, számos olyan szolgáltatást biztosítva az ott élő fogyatékos személyek számára, amit a családban élők egyáltalán nem, vagy csak nagy nehézségek árán tudnak igénybe venni. Problémát jelent azonban, hogy a meglévő rehabilitációs és reszocializációs célú bentlakásos szolgáltatások nem készítik fel megfelelően a gondozottakat a későbbi önálló életvitelre, ezáltal többek között a munkaerő-piaci kihívásokra sem. A városban két intézmény működtet nappali ellátást fogyatékos személyek részére. Egyik a Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ, a másik pedig a Megoldás Közhasznú Egyesület. Céljuk, hogy a fellépő igényeket figyelembe véve még hatékonyabban és komplexebben tudják ellátni a fogyatékkal élő klienseinket, hozzájárulva ezzel ahhoz, hogy otthonukban, családjukkal élhessék mindennapjaikat, hozzájutva a speciális, állapotuknak megfelelő rehabilitációs foglalkozásokhoz. Munkájuk során kiemelt hangsúlyt fektetnek arra, hogy ne csak a fogyatékkal élőket, hanem azok családtagjait is tehermentesítsék.

Kisvárdai városban a Megoldás Szociális Szolgáltató munkalehetőséget biztosít kliensei számára szociális foglalkoztatás keretében. Az egyesület ellátotti köréről elmondható, hogy szociálisan rászorultként csak fogyatékkal élő emberek és pszichiátriai betegek ellátását végzik. Klienseink kevés jövedelemből élnek, fogyatékossgai támogatásból és rokkantsági járadékból fedezik a megélhetésüket. A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása az önkormányzat által fenntartott intézményekben is, valamint a debreceni központú PIREHAB Kft. Kisvárdai üzemében történik. A Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ által működtetett Hajléktalanok Átmeneti Szállása (4600 Kisvárdai, Vásár tér 16.) szakfeladaton 4 fő megváltozott munkaképességű munkavállaló került foglalkoztatásra portás munkakörben.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

A fogyatékkal élők részére különböző pályázati források állnak rendelkezésre.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem rendelkezünk adattal.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények Kisvárdai városban:

- a Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ keretei között működő Fogyatékos személyek nappali ellátása

A szolgáltatás célja: A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő: A harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

Feladata: A nappali ellátást biztosító intézmény az ellátást igénybe vevők részére a szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak. A szolgáltatás nyitott formában az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működik.

Az ellátottak köre: a nemek összetétele heterogén.

A nappali ellátás a saját otthonukban élő, az ellátási területen lakóhellyel rendelkező harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, ill. autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését, fejlesztő felkészítését. Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

- Hallássérült: akit hallásvesztése oly mértékben korlátoz a fejlődési, nevelési és tanulási képességeiben, hogy eredményes fejlődéséhez gyógypedagógiai támogatás szükséges.
- Látássérült: akinek szemészeti állapota a normálistól tartós eltérést mutat, függetlenül ennek súlyosságától.
- Értelmileg akadályozott: akiknek genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében értelmi akadályozottsága, közép súlyos vagy annál nagyobb mértékű.
- Mozgáskárosodott: akinek mozgás szervrendszere bármely részének a fejlődési rendellenessége, betegsége vagy sérülése áll fenn.
- Autistának kell tekinteni azt a személyt, aki a fejlődés pervazív (a személyiség egészét átfogó) zavarában szenved, és az autonómia tesztek alapján állapota súlyos vagy közép súlyos, a kommunikáció, a szociális interakciók, valamint a rugalmas viselkedésszervezés területén mutatkozik zavart fejlődés.
- Súlyos, halmozottan fogyatékos az a személy, akinek a fenn felsorolt fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van.

A fogyatékkal élők nappali ellátásának férőhelyszáma: 24 fő.

- Megoldás Közhasznú Egyesület

A Megoldás Közhasznú Egyesület 2004-ben alapított civil szervezet, mely jelenleg 1 támogató szolgálatot, 1 közösségi pszichiátriai ellátást, 2 fogyatékos személyek nappali ellátását, 2 pszichiátriai betegek nappali intézményét működtet. Napjainkban megközelítőleg 730 fő számára biztosít ellátást. Működési területe Szabolcs Szatmár Bereg Megyében a kisvárdai, vásárosnaményi és a záhonyi járás településein található.

A Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása Kisvárdán 2008. január 1-től működik 40 fő ellátottal. 2009. április 1.-jétől 65 főre bővült az ellátottak száma. 2009. január 5-től szociális foglalkoztatást működtet, jelenleg 25 fővel.

Az intézmény a Kisvárdai, Záhonyi Járás területén élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra képtelen, felügyeletre szoruló fogyatékkal élő, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a nappali ellátás igénybevételére.

A nappali ellátást fogyatékkal élő és autista személyek részére hozták létre, hogy az itt dolgozó szakemberek segítségével mindennapi életvitelükben komplex segítséget kaphassanak, ezáltal személyes céljaikat megvalósíthassák. 6-8 fős gondozási csoportokat alakítottak ki annak figyelembe vételével, hogy az ellátottak milyen korral és fejlettségi szinttel bírnak. A kötelező szolgáltatások biztosításán túl a dolgozók elsődlegesnek tartják, olyan programok létrehozását, mellyel hozzásegítik ellátottaikat ahhoz, hogy a társadalom hasznos tagjának érezhessék magukat. Minden évben megrendezésre kerül a „Tolerancia tábor”, mely során az épek és fogyatékkal élők egy hetet töltenek együtt, ahol megismerhetik egymás szokásait, jellemzőit, pozitív értékeit. A városi rendezvényeken – fentiekben részletezett – rendszeresen fellépnek a fogyatékkal élők színjátszó csoportjai, mely hozzájárul az integráció megvalósulásához, valamint ahhoz, hogy a helyi társadalom megismerje, elfogadja a fogyatékkal élő embereket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Kisvárdai város biztosítja azokat a pénzbeli és természetbeni ellátásokat, melyet a jogszabályok állami szinten szabályoznak és lehetővé tesznek.

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. Célja, hogy a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotából eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorultak részére jelent segítséget, az egészségi állapotuk megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás (gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, orvosi rehabilitáció céljából tb-támogatással igénybe vehető gyógyászati ellátás költségeihez).

Fogyatékkal élők egyéb juttatásai:

- gyermekétkeztetés esetén 50%-os térítési díj-kedvezmény
- gyermekgondozási segély tíz éves korig
- ápolási díj, ha önmaga ellátására képtelen, s állandó felügyeletre, gondozásra szorul
- utazási kedvezmény, utazási költség térítés
- normatív tankönyvtámogatás
- személyi jövedelemadó kedvezmény
- gépjárműadó fizetése alóli mentesség

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program korábbi pontjaiban már volt szó róla.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek jelentős részében megtörtént az akadálymentesítés a mozgáskorlátozottak részére. Megoldandó probléma a látás- és hallásszervi fogyatékkal élők részére az akadálymentesítés teljes körű megvalósítása.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatást nyújtó intézmények, szolgáltatók, kulturális és sportintézmények akadálymentesítése folyamatos. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások akadálymentesített helyszínen érhetők el. Kommunikációs akadályok leküzdése érdekében a vakok és gyengén látók számára braille írással is ellátottak a felújított közintézmények.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek tekintetében is elmondható, az önkormányzat fenntartásában lévő munkahelyek vonatkozásában az akadálymentesítés folyamatos.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Helyi járattal a város nem rendelkezik, vidékről érkező buszokkal megoldható a közösségi közlekedés. A buszok egy része akadálymentesített. A városban lévő járdák egy része burkolathibás, mely a fogyatékkal élők és/vagy pl. támbotot, tolószéket használók részére számos veszélyforrást jelent. A városban lévő parkok rendezettek, fogyatékkal élők részére megközelíthető és igénybe vehető.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ keretei között működik a Fogyatékos Személyek nappali ellátása 24 fő férőhellyel, új építésű, teljes mértékben akadálymentesített épületben, mely pályázati forrásból került megvalósításra és 2012. szeptemberében átadásra.

Civil szolgáltató működtetése keretében működik a Megoldás Közhasznú Egyesület a városban, mely szintén fogyatékos személyek nappali ellátását biztosítja. Az egyesület támogató szolgáltatás keretében segíti a fogyatékkal élő embertársaink közszolgáltatásokhoz való hozzájutását. A szolgáltatás hat akadálymentesített gépjárművel végzi munkáját. Jellemző ellátottaikra, hogy családtagjaik messze élnek így egyedül töltik a mindennapjaikat. Nagyon nehezen tudnak otthonról kimozdulni, így elmondható csak segítséggel tudnak eljutni kórházakba, különböző intézményekbe. A szállítási tevékenységük szervezésében nagy hangsúlyt fektetnek a szállítás összehangolására. Az ellátási területek nagyságából adódóan nagyfokú odafigyelés és szervezéssel tudják megoldani, hiszen a szolgáltatás ellátotti létszáma közel 200 fő.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nem rendelkezünk adattal.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A korábbi pontokban már részletesen kifejtésre kerültek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A korábbi pontokban már részletesen kifejtésre kerültek.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A biztonságos közlekedés a fogyatékkal élők számára nem teljes mértékben biztosított	Biztonságos közlekedés megteremtése a fogyatékkal élők számára. Járdák, útburkolatok megújítása, parkolók kialakítása.
Bentlakásos intézmény hiánya	Bentlakásos intézmény létrehozása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Civil és egyházi részvétel az ellátórendszerben

A város komoly civil élet otthona. A civil szervezetek segítik a szociális, az oktatási és az egészségügyi intézmények munkáját. Fontos résztvevői az ifjúságot érintő közösségi prevenciós programoknak.

Szociális kerekasztal formájában évente két alkalommal a szervezetek képviselői és az Önkormányzat vezetése megbeszélés keretében tekinti át az eltelt fél év munkáját, az együttműködések eredményességét és hatékonyságát. Az együttgondolkodás igénye jelenik meg a fogyatékkal élők körében is, amely az esélyegyenlőségi feltételek érvényesülésének meghatározó eleme.

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Közel 50 civil szervezet működik a városban, amelyek között közművelődési, oktatási, sport, szociális és egyéb feladatokat ellátó alapítványok és egyesületek vannak. A civil szervezetek tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. Kisvárdai életében központi szerepet játszanak a civil szerveződések. Aktív résztvevői kulturális, illetve társadalmi eseményeinknek. Segítő kezét nyújtanak rendezvényeikkel, gyűjtéseikkel, illetve ételosztásaikkal a rászoruló, hátrányos helyzetű, illetve beteg emberek számára. Ezen szerveződések nagy százaléka segíti tevékenységével a szegregátumokban élő gyermekek, fiatalok és felnőttek életét. A Görögkatolikus Karitászt és Egyház több szálon nyújt támaszt és gondoskodást abban a tekintetben, hogy a kisebbséget segítség beilleszkedni a társadalom azon rétegében, ahol bizonyos normatív elvárásoknak kell megfelelni. Értendő ez mind az oktatás, mind a tisztálkodás, mind pedig a higiénia tekintetében. A Kisvárdai Város Önkormányzata által létrehozott Közösségi házak, pl: Sója Miklós Közösségi Ház, Tordai úti Módszertani és Oktatási Központ létrejötté éppen ezt a célt szolgálja. A roma közösség helyzetének javítása, beilleszkedésük elősegítése.

A nevét megváltoztató, nagy jelentőséggel bíró Soma Alapítvány, ma már mint „Szeretet Hatalma Alapítvány” működik a civil életben. Segítségével és általuk megrendezett „Szeretet Gála” által, számos súlyosan beteg gyermeknek tudnak segítséget nyújtani. Olyan rászoruló családoknak, akiknek anyagi támogatás nélkül lehetetlenné válna gyermekük gyógyítása.

Újonnan alakult városunkban a szintén jótékonytételt szem előtt tartó és a „másokon való segítséget” célul kitűző Kisvárdai Jótékonytételi Nőegylet. Ételosztással, egészségügyi szűrésekkel és rászoruló családok megsegítésével próbálják eme nemes feladatukat megvalósítani.

Szintén jelentős szerepvállalással működik városunkban a Van Esély Közhasznú Egyesület. Kiemelten foglalkoznak alkohol, drog, dohányzás stb. küzdő hátrányos helyzetű fiatalok prevenciójával, gyógyításával és utógondozásával. Foglalkozási körükbe tartozik továbbá: gyermekek és fiatalok érdekvédelmét szolgáló feladatok ellátása, környezetvédelem, nemzetközi és kulturális fesztiválok létrehozása, amely a határon túli fiatalok bevonásával történik. Egy újabb körrel bővült nyugdíjas klubjaink létszáma az Együtt Egymásért Nyugdíjas Klub néven. Az Élet az Éveknek Nyugdíjas Klub, szintén aktív résztvevője a Kisvárdai kulturális életének. A klubok számának növekedése, egyfajta pozitív visszajelzés, hiszen tapasztalják azt a fajta támogatást, megbecsülést, melyet Önkormányzatunk biztosít számukra. A Segítő Kéz az Elégetteknek Alapítvány jelentős szerepet tölt be a város életében. A pandémia idején textil szájmaszkot varrtak a lakosság számára, élelmiszersomagokat, adományt gyűjtenek a rászorultak részére valamint baba mentő inkubátort vásároltak a kisvárdai Szent Damján Görögkatolikus Kórház részére. A

civil szervezetek tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Kisvárdán három nemzetiségi önkormányzat működik:

Kisvárdai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzata

Kisvárdai Roma Nemzetiségi Önkormányzata

Kisvárdai Ukrán Nemzetiségi Önkormányzata

Az önkormányzat a nemzetiségi önkormányzatok, egyházak és a civil szektor támogatásával szeretné megvalósítani terveit a város lakosainak érdekében. A nemzetiségi önkormányzatok működéséhez az önkormányzat támogatást nyújt, a civil szervezetek által meghatározott célokhoz pályázat keretén belül támogatás igényelhető.

A Kisvárdai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat és az egyházak közötti kapcsolat szoros, támogatta a Görög Katolikus templom előtti Szent György parkban pad elhelyezésének költségét. Részt vesznek az egyház által szervezett jótékonyági rendezvényeken. Civil szervezetekkel és a városi önkormányzattal a nemzetiségi önkormányzatok együttműködésben dolgoznak különböző közös rendezvényeken és egyéb ügyekben.

A Kisvárdai Roma Nemzetiségi Önkormányzat és Kisvárdai Város Önkormányzata közötti együttműködés hosszú időre visszanyúló, tartós és intenzív. Kölsönösen meghívást kapnak a Nemzetiségi Önkormányzat üléseire és az általa szervezett rendezvényekre is az Önkormányzat vezetői, képviselői. A megoldandó ügyek tekintetében rendszeresen kerül sor személyes egyeztetésekre.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Tisza Európai Területi Társulás 2015. október 16-án jött létre három önkormányzat együttműködésével. A három önkormányzat a következő: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Kisvárdai Város Önkormányzata és a Kárpátaljai Megyei Tanács.

A Társulás általános célja, hogy a gazdasági, szociális és területi kohézió megerősítése céljából tagja között, működési területén előmozdítsa a haton átnyúló együttműködést.

A nagy volumenű fejlesztési projektek beindításával a Tisza ETT hozzájárul Magyarország keleti térsége, valamint Ukrajna legnyugatibb megyéje Európához történő felzárkóztatásához, a határ térség problémáinak közös kezeléséhez. A 2022. február 24-én kirobbant háború miatt a magyar-ukrán határon átnyúló kapcsolatok főként a határ térségre nehezedő migrációs nyomás enyhítésére, humanitárius segélyek gyűjtésére, Kárpátaljára történő kiszállításuk megszervezésére irányul, amiben a Tisza ETT aktív szerepet vállal.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Városunkban több nemzetiségi önkormányzat is képviselteti magát, akik sokat tesznek a rászorulóknak életmódjának javítása érdekében.

A Kisvárdai Roma Nemzetiségi Önkormányzat és Kisvárdai Város Önkormányzata közötti együttműködés hosszú időre visszanyúló, tartós és intenzív. Köszönhető ez annak is, hogy az elnök több cikluson keresztül elnöke a Nemzetiségi Önkormányzatnak, és a képviselő-testületnek is tagja volt. A roma nemzetiséggel kapcsolatosan bármely roma polgár megkeresi a Nemzetiségi

Önkormányzatot, akkor hatáskörén belül maradva megpróbál a problémára megoldást találni, ha ez nem lehetséges közvetítő szerepet lát el a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv felé. Általános roma probléma például a lakáskérdés: kevés a szegénységben élő romáknak megfelelő árfekvésű lakás Kisvárdán, a rendelkezésre álló lakások pedig rossz műszaki állapotban vannak. A Nemzetiségi Önkormányzat vagyonnal nem rendelkezik, ebből kifolyólag lakásállománnyal sem. Ezért ebben az esetben közvetítő szerepet lát el az Önkormányzat felé. A roma nemzetiségen belül vannak kisebb csoportok akikkel kapcsolatosan többször merül fel megoldandó probléma, ilyenek például a gyerekek. Bennük erősíteni kell az iskolába járás fontosságát, és csökkenteni a hiányzások gyakoriságát, melynek kapcsán a Kisvárdai Család és Gyermejjóléti Központjával is intenzív a kapcsolata. A Nemzetiségi Önkormányzat anyagi lehetőségeit figyelembe véve segíti a roma családokat élelmiszer-csomaggal, nyugdíjasok részére találkozók szervezésével, gyerekek részére Mikulás csomag osztásával. A Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat és az Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat célja az anyanyelvének ápolása, a tárgyi és szellemi kultúrájának megőrzése és önazonosságának erősítése Kulturális programjaik erősítik az összetartozás-tudatot. Az önkormányzatok kapcsolatot tartanak a kisebbségi regionális és országos szervezet szervezeteivel, a megyei önkormányzattal, más társadalmi szervezetekkel.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Városunkban több civil szervezet működik, melyek között közművelődési, oktatási, sport, szociális és egyéb feladatokat ellátó alapítványok és egyesületek vannak. A civil szervezetek tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. Kisvárdai Város Önkormányzata évek óta támogatást nyújt a városban tevékenykedő civil szervezetek a kultúra, a közművelődés, az oktatás-nevelés, a hagyományápolás, sport és egyéb közösségi célok érdekében végzett tevékenységei megvalósítására. Néhány olyan cél, amely ezzel a támogatással valósult meg városunkban: sport nap, hangverseny, nyugdíjasklub rendezvényeinek támogatása, táncházak szervezése.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba. A cégek társadalmi szerepvállalása egyre inkább bővül. Az új munkahelyek teremtése mellett igyekeznek bekapcsolódni a város életébe, egyre több forrást szánnak Kisvárdai kulturális és sport életébe.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények,

egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére. A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését a HEP-et készítőik szervezték. E tevékenységbe bekapcsolódtak a Kisvárdai Polgármesteri Hivatal osztályai, az egészségügyi alapellátásban résztvevők, a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények, a közművelődést szervező intézmények, a köznevelési intézmények, valamint a Foglalkoztatási Osztály.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésébe bevont partnerek:

- Kisvárdai Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata
- Kisvárdai Város Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat
- Kisvárdai Város Ukrán Nemzetiségi Önkormányzata
- Kisvárdai Család –és Gyermekejóléti Központ
- Szent Miklós Integrált Szolgáltató Központ
- Városi Egészségügyi Alapellátás
- Kisvárdai Járási Hivatal
- Kisvárdai Egyesített Óvoda
- Megoldás Közhasznú Egyesület
- Kisvárdai Intézményműködtető Kft.
- Csigaház Korai Fejlesztő Központ Pedagógiai Szakszolgálat

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az a) pont szerinti szervezetek részére az esélyegyenlőségi program tervezetét a partnerek közös fórum és találkozások alkalmával együtt készítették el és beszélték meg észrevételeiket. Kisvárdai Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a Kisvárdai Polgármesteri Hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliség	Munkahely teremtés, vállalkozók bevonása
	Alacsony iskolai végzettség	Hiányszakmák képzése, megfelelő iskolai végzettség megszerzését célzott képzések
	Nem megfelelő szakképzettség	Átképzés, piacképessé tétel
	Közüzemi szolgáltatás hiánya	közművesítés
Gyermekek	A modern életvitelből fakadó problémák: mozgásszegény életmód, az internethasználatának veszélyei	A gyermekeket a szabadidő hasznos eltöltésére szeretnénk ösztönözni. Sportolási lehetőségek biztosítása. Játsszóterek fejlesztése, városi szabadidős létesítmények bővítése, sportkörök szervezése, olvasás népszerűsítése. Előadások szervezése az internethasználat veszélyeiről.
	Eltérő környezeti kultúrából fakadó nehézségek	A roma gyerekek nehezen integrálódnak az óvodai közösségekbe. A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodai és iskolai közösségekbe. Közösségépítő játékok, programok szervezése a cél, melyben a gyermekek egyformának érzik magukat.
	Családi konfliktusok	Családterápia, Csoportos szociális munka eszközeinek alkalmazásával csoportfoglalkozások, Életmód – klubok szervezése
	Szenvedélybetegség	Önismereti csoportok, drogprevenció, DADA program,
	Szabadidő hasznos eltöltésének hiánya	fiatalokat érdeklő rendezvények szervezése

Idősek	egyre nagyobb az igény az idősek ellátására	az idősek számára ápolást, gondozást nyújtó intézményi férőhelyek, illetve a nappali ellátás bővítése
	az idősek elmagányosodása, elszigetelődése	cél, hogy az idősek közösségi életet éljenek. Klubok, közösségi hálók, preventív orvosi előadások szervezése. Idősek számára programok szervezése, szolgáltatások elérhetővé tétele.
	hospice szolgáltatás otthon történő bevezetése	ellátórendszere kiépítése
Nők	Az anyaságra való felkészületlenség	Felvilágosító, ismeretterjesztő programok szervezése a családtervezés, a gyermekvállalás megkönnyítése érdekében. Pl. terhes torna, szülőklub
Fogyatékkal élők	A biztonságos közlekedés a fogyatékkal élők számára nem teljes mértékben biztosított	Biztonságos közlekedés megteremtése a fogyatékkal élők számára. Járdák, útburkolatok megújítása, parkolók kialakítása.
	Bentlakásos intézmény hiánya	Bentlakásos intézmény létrehozása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák elfogadják a lakóhelyükön meglévő normatívákat, a társadalmi szerepvállalásokból kiveszik részüket és felelősségteljes életet élnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára lehetőséget teremtsünk a munkavállalásra és törekszünk arra, hogy értékrendjük fejlődjön, igény alakuljon ki bennünk a változásra.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek helyzetével való törődést, az elhanyagolásuk megelőzését, az iskolákkal való kapcsolattartást. Fontos számunkra a testi, értelmi és erkölcsi fejlődésük.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szükségleteire, a kirekesztettség és az elmagányosodás ellen küzdünk.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a család és a munkavállalás összeegyeztetését, a kisgyermekes munkavállalók az óvodai/iskolai szünetek alatti előnyt élveznek a szabadságok kiadásakor.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők társadalmi elfogadására, a velük való foglalkozás fejlesztésére, a közszolgáltatásokhoz és információkhoz történő egyenlő hozzáférésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Munkahelyteremtés, közfoglalkoztatás	Munkanélküliség	Munkanélküliség csökkentése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Munkahelyteremtés, közfoglalkoztatás	Polgármester, jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	20 fő	pályázati lehetőségek igénybevétele	pályázati támogatás elnyerése függvényében fenntartható	Nem releváns
2	Felzárkóztatás-képzés	Alacsony iskolai végzettség	Alapfokú iskolai végzettség megszerzése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Alapfokú képzések szervezése	Polgármester, Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	20 fő	innovatív oktatási pályázatok	pályázati támogatás elnyerése függvényében fenntartható	Nem releváns
3	„Légy naprakész” – átképzés felnőttek részére	Nem megfelelő szakképzettség	Az elavult szakképesítéssel és/vagy szakképesítéssel nem rendelkezők részére piacképes szakmához történő segítségnyújtás	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Piacképes szakképzés szervezése	Kisvárdai Szakképzési Központ, Kisvárdai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Önkormányzat	2029. 12. 31. (hétfő)	20 fő	Pénzügyi: pályázati forrás Humán: andragógus, oktató Technikai: helyszín biztosítása a képzésekhez	pályázati támogatás elnyerése függvényében fenntartható	Nem releváns
4	„Élhető életter”	Közüzeti szolgáltatás hiánya	A közüzeti szolgáltatások biztosítása, életminőség javítása, személyi higiéne fontossága	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Hátralékkezelési szolgáltatás, Előadások szervezése	Önkormányzat, Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ, Egészségügyi Alapellátás	2029. 12. 31. (hétfő)	20 fő	Technikai: Adottak: infrastrukturális feltételek, Humán: helyi szinten személyi feltételek részben adottak	meglévő személyi feltétel tehermentesítése, személyi feltételek bővítése	Nem releváns
5	„Ha jól bánunk a pénzzel, van mit fogni kézzel”	Közüzeti hátralékok	Közüzeti hátralékok kezelése, megfelelő háztartás-gazdálkodás	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti	Adósságkezelési Szolgáltatás, Háztartás	Kistérségi Szociális Szolgálat	2025. 12. 31. (szerda)	20 fő	Adott: személyi és tárgyi feltételek	Fenntarthatósága biztosított	Nem releváns

			kialakítása		Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	gazdálkodási Klub						
6	Lakáskörümenyek javítása, önkormányzati bérlakás állomány növelése	Lakás, lakhatási problémák	Lakáskörümenyek javítása, önkormányzati bérlakás állomány növelése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Meglévő bérlakások folyamatos karbantartása, korszerűsítése. Szociális bérlakások zsúfoltságának megszüntetése a komfortfokozat növelésével.	Önkormányzat Képviselő-testületének tagjai; Polgármester; Jegyző	2029. 12. 31. (hétfő)	bérlakás darabszáma	pénzügyi: pályázati forrás Humán: önkéntesek, szociális munkások, kivitelező szakemberek	további pályázati támogatás elnyerése függvényében fenntartható	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	„Békés család”	Családi konfliktusok	A családokban meglévő generációk közötti távolságból, családon belüli szenvedélybetegségekből, stb adódó konfliktusok csökkentése, a konfliktusok megfelelő kezelése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Családi konzultáció biztosítása, konfliktuskezelő csoport szülőknek, gyerekeknek, Erőszakmentes kommunikáció oktatása. Családtérápia igénybevételének segítése.	pszichológus, családsegítők, esetmenedzserek, óvodai-és iskolai szociális segítők pedagógusok, védőnők, rendőrök	2029. 12. 31. (hétfő)	Családi konzultációk száma	humán: segítő szakemberek bevonása, családsegítő Pénzügyi: pályázati források	meglévő és megfelelő személyi feltétel biztosítása mellett fenntartható	Nem releváns
2	„Szenvedélyek nélkül szebb az élet”	Szenvedélybetegség	Megtanítani a fiatalokat a problémáik felismerésére és kezelésére és a „nem”-et mondás tudományára.	Kisvárdai Város Önkormányzatának Ifjúsági koncepciója és jobb ifjúsági cselekvési terve	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen a DADA program a rendőrség lehetőségeivel összeegyeztetve.	Önismereti csoportok, drogprevenció, a DADA program a rendőrség lehetőségeivel összeegyeztetve.	esetmenedzser, családsegítő, óvodai-és iskolai szociális segítő, védőnő, rendőrök, pedagógusok	2029. 12. 31. (hétfő)	önismereti csoportba csatlakozók, drogprevenációs programokon résztvevők száma	Humán: szociális segítő, mentálhigiénés szakember, családsegítő pénzügyi: pályázati lehetőségek igénybevétele technikai: eszközök, helyszín biztosítása	megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása mellett pályázati lehetőségek kihasználása mellett	Nem releváns
3	„Játsszoház”	Szabadidő hasznos eltöltésének hiánya	A gyerekek szabadidejüket hasznosan töltse el, ne a számítógép előtt éljék gyerekkorukat. Tanuljanak meg kommunikálni, alakítsanak emberi kapcsolatokat.	Kisvárdai Város Önkormányzatának Ifjúsági koncepciója és jobb ifjúsági cselekvési terve	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen a DADA program a rendőrség lehetőségeivel összeegyeztetve.	Játsszoház Kézműves foglalkozások TINI-Klub Színjátzó kör	Várszínház vezetője; Művészetek Háza vezetője, pedagógus, önkéntesek	2029. 12. 31. (hétfő)	A foglalkozásokon résztvevők száma	Humán: családsegítő, segítő szakemberek pénzügyi feltételek: pályázati lehetőségek igénybevétele	megfelelő személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása, valamint pályázati lehetőségek kihasználása fenntartható	Nem releváns
4	Gyermekjóléti alapellátás,infrastruktúra és épület bővítés	A szolgáltatás számára rendelkezésre álló épület a dolgozók számára sem	Az épületben ellátott speciális szolgáltatások fejlesztése által érintett célcsoport elérése pl: kapcsolattartási	Kisvárdai város szociális szolgálat-tervezési koncepciója	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen a DADA program a rendőrség lehetőségeivel összeegyeztetve.	Építés, kapcsolattartási ügyelet kialakítása, önszervező	Polgármester, Szociális- és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás vezetője,	2029. 12. 31. (hétfő)	Megvalósított programok csoportlétszámai,	Pénzügyi. Kizárólag pályázati forrásból benyújtása és elnyerése által. A	Kizárólag pályázati forrásból fenntartható.	Nem releváns

		biztosít elegendő férőhelyet. Az épületben az irodákban történik a szolgáltatások biztosítása és ellátása, mely szolgáltatások minőségi, szakmailag megfelelő ellátását. Az intézmény munkájának szerves részét képezi az adományok gyűjtése és a rászorulóknak történő szétosztása, melyhez nem áll rendelkezésre hely.	ügyeleten résztvevők, lakótelepi-és utcai munkával csellengő fiatalok. Új szolgáltatás bevezetése pl: mediáció.		Nemzeti Stratégia (2007-2032)	és szervezett csoportoknak helyi kialakítása pl: kamaszcsoport, baba-mama klub, szenvedélybetegek önszorgató klubja....	Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ vezetője		az esetszámok, melyek a KSH statisztikájában és a beszámolóban is megjelennék	humán erőforrást az intézmények esetmenedzser, családsegítő és óvodai-és iskolai szociális segítő adják.		
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Adathiány megszüntetése	Nincs adat számos problémájukra	Adathiány megszüntetése	Kisvárdai város szociális szolgáltatás-tervezési koncepciója	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Felmérés, tanulmány	Kisvárdai Közös Önkormányzati Hivatal vezetője, szociális intézmények vezetői	2029. 12. 31. (hétfő)	Humán: szociális ügyintézők, szociális segítő Pénzügyi: pályázati forrás	személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása, pályázati lehetőségek igénybevétele	megfelelő személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása, valamint pályázati lehetőségek kihasználása fenntartható	Nem releváns
2	Családtervezés	Az anyaságra való felkészületlenség	Tudás és készségek átadása; Fizikai és mentális felkészítés; Előkészítés az életmódváltásra; Támogatás és biztonságérzet nyújtása a leendő szülők számára	Kisvárdai város szociális szolgáltatás-tervezési koncepciója	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Felvilágosító, ismeretterjesztő programok szervezése a családtervezés, a gyermekvállalás megkönnyítése érdekében. Pl. terhes torna, szülőklub	Polgármester; Jegyző; szociális intézmények vezetői	2029. 12. 31. (hétfő)	A programokon résztvevők száma.	Humán: szociális ügyintézők, szociális segítő, védőnők; Pénzügyi: pályázati forrás	megfelelő személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása, valamint pályázati lehetőségek kihasználása fenntartható	Nem releváns
3	„Anyák formálása”	Ismeretek hiánya gyermekek ismereteinek bővítése a bántalmazás terén; érzékenyítés hiánya a felnőttek részéről	Biztos kezdet ház kialakítási lehetőségének és működtetésének; Erzékenyítés; felnőtteknek, magabiztos segítségnyújtás, a fiataloknál a NEM-et mondás képességének	Kisvárdai város szociális szolgáltatás-tervezési koncepciója	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Kutatás és elemzés a helyi igény feltérképezése; Közösségi partnerségek kialakítása; Szolgáltatások kialakítása (ingyenes	Polgármester; Jegyző; szociális intézmények vezetői	2029. 12. 31. (hétfő)	A szervezett programokon résztvevők száma	Humán: szociális ügyintézők, szociális segítő, Pénzügyi: pályázati forrás Technikai: helyszín biztosítása	megfelelő személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása, valamint pályázati lehetőségek kihasználása	Nem releváns

			fejlesztése			egészségügyi ellenőrzések és tanácsadások, szülői támogató csoportok, gyermekfejlesztő programok) .					fenntartható	
4	Gyermekfelügyelet	A gyermekek szünidei elhelyezése, felügyelete sok családban nem megoldott.	nyári táborok szervezése, tartalmaz szünidei programok megvalósítása	Kisvárdai város szociális szolgáltatás-tervezési koncepciója	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	igényfelmérés a családok részéről, tájékoztatás aintézmények vezetői; pedagógusok	Polgármester; Jegyző; szociális	2029. 12. 31.(hétfő)	A programokon résztvevők száma	Humán:szociális munkás; családsegítő; pedagógusok; szociális segítő, védőnő; Pénzügyi: pályázati forrás Technikai: helyszín biztosítása	megfelelő személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása, valamint pályázati lehetőségek kihasználása fenntartható	Nem releváns
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Jelzőrendszeres készülékekmodernizálása	Jelzőrendszeres készülékek modernizálása, mert évről évre elavultabbak a készülékek.	minden ellátotti igény kielégítése, az idők biztonságérzetének növelése	Kisvárdai város szociális szolgáltatás-tervezési koncepciója	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	beszerzés	Szent Miklós Szolgáltató Központ vezetője, más szolgáltatást nyújtó intézmények vezetői, polgármester	2029. 12. 31.(hétfő)	biztonságérzet növekedése az idők és hozzátartozók körében	pénzügyi: pályázati forrásból történő beszerzés	normatív finanszírozás	Nem releváns
2	Hospice otthoni szolgáltatás	hospice szolgáltatás kiterjesztése, bővítése	a haldokló ember és hozzátartozójának történő segítségnyújtás	Kisvárdai város szociális szolgáltatás-tervezési koncepciója	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	szolgáltatás kidolgozása, bevezetése	önkormányzat	2029. 12. 31.(hétfő)	szolgáltatást igénybe vevők száma	Humán: szociális, egészségügyi szakemberek pénzügyi forrás: pályázati úton	pályázati forrásból fenntartható	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Járadajavítás	Járadék burkolatának hibái	Biztonságos közlekedés megteremtése a fogyatékkal élők számára. Járadék, útburkolatok megújítása, parkolók kialakítása.	IVS-sel összefüggésben	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)	szilárd burkolatú járdák javítása, szükség esetén építése	önkormányzat	2029. 12. 31.(hétfő)	megfelelő minőségű járdák	pénzügyi: pályázat és önkormányzat saját forrása humán: kivitelező szakemberek	saját és pályázati forrás esetén fenntartható	Nem releváns
2	Bentlakásos intézmény létesítése	Bentlakásos intézmény hiánya	Súlyos fogyatékkal élők tartós és/vagy átmeneti elhelyezése	Kisvárdai város szociális szolgáltatás-tervezési koncepciója	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)	Építés	Önkormányzat Képviselő-testületének tagjai; Polgármester;	2029. 12. 31.(hétfő)	elhelyezés biztosítása az igénylők részére	Pénzügyi: kizárólag pályázatok benyújtása és elnyerése által Humán: kivitelező szakemberek	kizárólag pályázati forrásból fenntartható	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

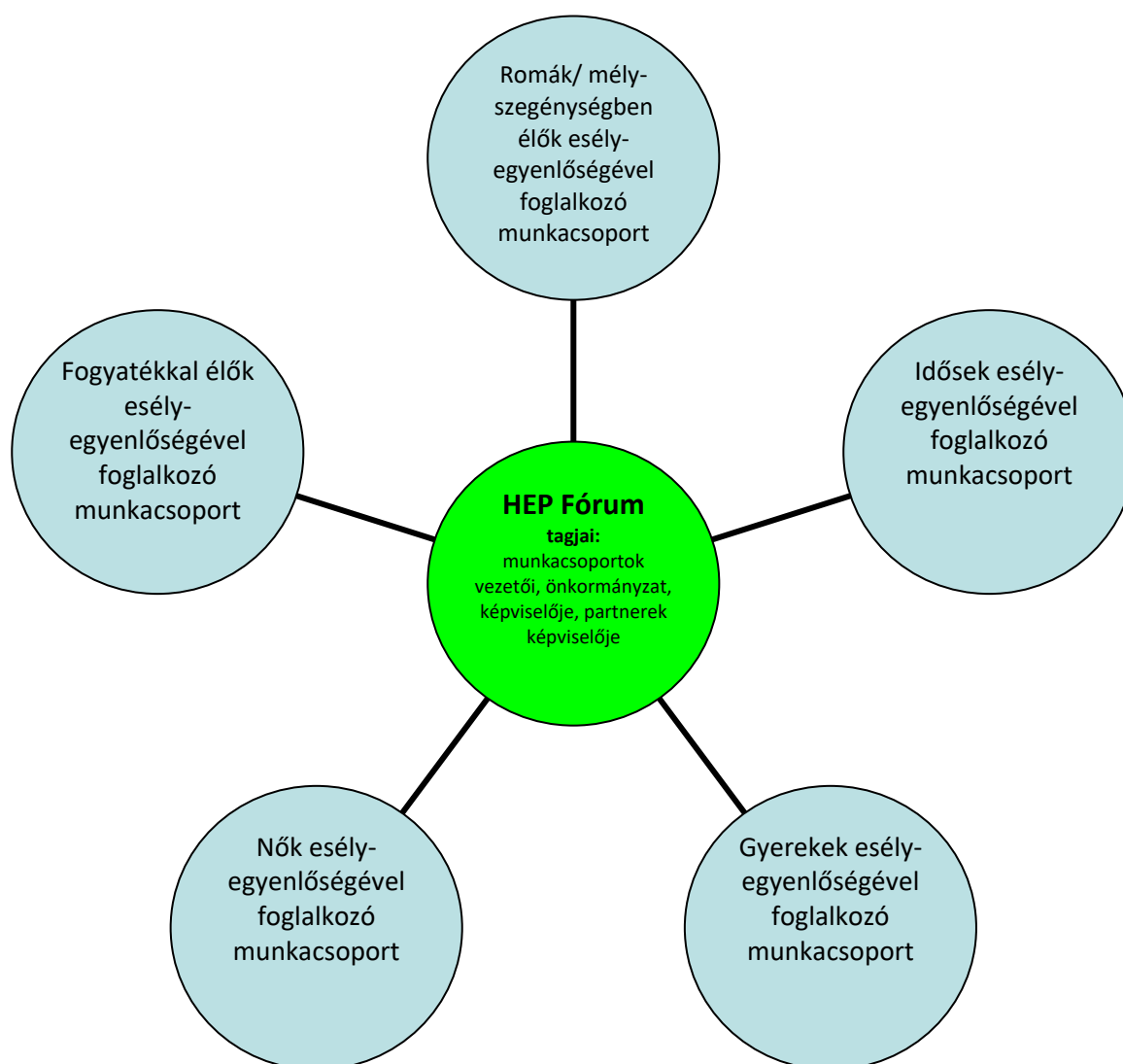
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kisvárdai város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kisvárdai Város Önkormányzati Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 60/2024. (III.27.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Kisvárdai, 2024. március 27.

Leleszi Tibor
polgármester